

HAAGS HISTORISCH MUSEUM

MUSEUM DE GEVANGENPOORT

Financiële Jaarstukken 2018

Stichting Haags Historisch Museum
Den Haag
KvK-nr. 41160091

Haags Historisch Museum
Korte Vijverberg 7
2513 AB Den Haag
tel. 070-3646940
info@haagshistorischmuseum.nl
www.haagshistorischmuseum.nl

Museum de Gevangenpoort
Buitenhof 33
Den Haag
tel. 070-3460861
postadres:
Korte Vijverberg 7
2513 AB Den Haag
info@gevangenpoort.nl
www.gevangenpoort.nl

FINANCIËLE JAARSTUKKEN 2018

Stichting Haags Historisch Museum Den Haag

KvK-nr. 41160091

Haags Historisch Museum (Stichting Haags Historisch Museum)
Korte Vijverberg 7
2513 AB Den Haag
tel. 070-3646940
info@haagshistorischmuseum.nl
www.haagshistorischmuseum.nl

Museum de Gevangenpoort (Stichting Haags Historisch Museum)
Buitenhof 33
Den Haag
tel. 070-3460861
postadres:
Korte Vijverberg 7
2513 AB Den Haag
info@gevangenpoort.nl
www.gevangenpoort.nl

Opmerkingen vooraf

De jaarrekening is samengesteld uit de verantwoordingen van het Haags Historisch Museum (HHM) en van het Museum De Gevangenpoort (GP). Beide musea behoren tot de Stichting Haags Historisch Museum (SHHM). In overeenstemming met de statuten van de stichting is er slechts sprake van één jaarrekening van de Stichting als geheel. Dientengevolge zijn toelichtingen en overige gegevens voor de Stichting als geheel opgenomen.

De Stichting is ingeschreven in het handelsregister onder nr. 41160091.

Financiële jaarstukken 2018

Inhoud

1 ALGEMEEN	5
1.1 Personalia	5
1.2 Bericht van de raad van toezicht en goedkeuring door de raad van toezicht	5
1.3 Subsidiegevers	5
1.4 Statutaire Doelstelling	5
1.5 Financiële Uitkomst 2018	6
2 BESTUURSVERSLAG MUSEUM DE GEVANGENPOORT	9
2.1. Financiën en cultureel ondernemerschap	9
2.2. Realisatie voorgenomen prestaties	13
2.3 Samenstelling bestuur en raad van toezicht	18
2.4 Code Culturele Diversiteit; Governance Code Cultuur	20
2.5 Begroting en bezuinigingen	22
3 JAARREKENING	25
3.1 Balans per 31 december 2018 van Stichting Haags Historisch Museum	25
3.2 Exploitatierekening over 2018 van Stichting Haags Historisch Museum	26
3.3 Algemene toelichting en grondslagen van waardering en resultaatbepaling	27
3.4 Toelichting op de balans per 31 december 2018	30
3.5 Toelichting op de exploitatierekening over 2018	41
3.6 Prestatiegegevens Haags Historisch Museum	49
3.7 Prestatieverantwoording Museum De Gevangenpoort	51
4 OVERIGE GEGEVENS	52
4.1 Bepalingen omtrent winstbestemming	52
4.2 Resultaatbestemming	52
4.3 Gebeurtenissen na balansdatum	53
4.4 Controleverklaring	54
BIJLAGEN	i
FINANCIËLE VERANTWOORDING HAAGS HISTORISCH MUSEUM	i
Balans per 31 december 2018	i
Categoriale exploitatierekening over 2018	ii
Functionele exploitatierekening over 2018	iii
Toelichting op de functionele exploitatierekening	iv
FINANCIËLE VERANTWOORDING MUSEUM DE GEVANGENPOORT	viii
Balans per 31 december 2018	viii
Categoriale exploitatierekening over 2018	ix
Categoriale exploitatierekening over 2018 volgens model IIb Handboek Instellingen 2017-2020	x
Categoriale en functionele exploitatierekening over 2018 volgens model IIc	xii
Toelichting op model IIc -- Categoriale en functionele exploitatierekening	xiii

1 ALGEMEEN

1.1 Personalia

Samenstelling directie en raad van toezicht

Achternaam:	Voornaam + overige initialen:	M/V:	Geboortejaar:	Bestuurs- of RvT-functie:	Datum aanstelling:	Datum Termijn: afreden:
Baalen, van	Marcus J.J.L.H.	M	1966	Alg. directeur	1-5-2013	n.v.t.
Jacobs	Elisabeth M.	V	1958	Voorzitter	23-3-2017	23-3-2020 1e
Alibux	Sharda S.N.	V	1970	Lid	25-9-2013	25-9-2019 2e
Buruma	Ybo	M	1955	Lid	25-9-2013	25-9-2019 2e
Bak	Saskia M.	V	1964	Lid	20-3-2014	20-3-2020 2e
Schenderling	Johannes C.	M	1952	Lid	15-1-2015	15-1-2021 2e
Jeurissen	Judith I.G.J.	V	1966	Lid	23-3-2017	23-3-2020 1e
Spierts	Marcel J.S.	M	1957	Lid	23-3-2017	23-3-2020 1e

In het verslagjaar zijn er geen wijzigingen geweest in de samenstelling van de raad van toezicht.

1.2 Bericht van de raad van toezicht en goedkeuring door de raad van toezicht

De raad van toezicht heeft kennis genomen van de jaarrekening 2018 en heeft deze in de vergadering van 26 maart 2019 goedgekeurd. Tevens heeft de raad hierbij het voorstel van de directie tot resultaatbestemming goedgekeurd.

1.3 Subsidiegevers

Het Haags Historisch Museum ontvangt een exploitatiesubsidie van de gemeente Den Haag en het Museum De Gevangenpoort ontvangt een subsidie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).

Genoemde subsidiënten kennen ieder voor zich aanvullende bepalingen voor jaarverslaggeving. Om aan de verslaggevingsvoorschriften van zowel de gemeente Den Haag als van het Ministerie van OCW te voldoen, is extra informatie in de jaarrekening opgenomen. Specifiek voor het Ministerie van OCW is het bestuursverslag alsmede de prestatieverantwoording van Museum de Gevangenpoort opgenomen. Specifiek voor de Dienst OCW van de gemeente Den Haag zijn de prestatiegegevens van het Haags Historisch Museum opgenomen. Daarnaast zijn afzonderlijk van de jaarrekening en de daarbij behorende overige gegevens in de bijlagen de financiële verantwoordingen van het Haags Historisch Museum en Museum De Gevangenpoort weergegeven.

1.4 Statutaire Doelstelling

De stichting heeft ten doel: het instandhouden, beheren en wetenschappelijk bewerken van de collectie van het Haags Historisch Museum en Museum de Gevangenpoort, alsmede het beheer van de gebouwen Haags Historisch Museum en Museum de Gevangenpoort, waarin de collecties zijn gehuisvest, ten einde nu en in de toekomst, met en door middel van die collectie, in die gebouwen de bezoeker te informeren, te onderwijzen en een visueel genot te schenken.

1.5 Financiële Uitkomst 2018

De exploitatie voor de gezamenlijke musea geeft het volgende beeld over 2018:

	Uitkomst 2018	Begroting 2018	Uitkomst 2017
Directe en indirecte opbrengsten	€ 697.283	€ 732.100	€ 778.646
Bijdragen uit private middelen	€ 143.289	€ 215.039	€ 125.988
Structurele subsidie Ministerie van OCW voor GP	€ 487.940	€ 477.396	€ 468.561
Structurele subsidie Gemeente Den Haag voor HHM	€ 1.763.015	€ 1.720.006	€ 1.720.006
Incidentele subsidies en bijdragen uit publieke middelen	€ 14.251	€ 14.251	€ 45.384
Baten	€ 3.105.778	€ 3.158.792	€ 3.138.585
Lasten	€ 3.152.785	€ 3.145.751	€ 3.072.672
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	€ -47.007	€ 13.041	€ 65.913
Rentebaten en -lasten	€ 105	€ 750	€ 687
Mutatie aankoopfonds HHM/GP	€ -24.749	€ -34.345	€ 2.352
Exploitatieresultaat	€ -71.651	€ -20.554	€ 68.952
Het exploitatieresultaat bestaat uit:			
- Haags Historisch Museum	€ 1.072	€ -	€ 721
- Museum De Gevangenpoort	€ -72.723	€ -20.554	€ 68.231
	€ -71.651	€ -20.554	€ 68.952
Voorstel resultaatbestemming:			
HHM Resultaat	€ 1.072	€ -	€ 721
<i>Mutaties bestemmingsreserves:</i>			
Onttrekking bestemmingsreserve restauratieprojecten	€ 24.000	€ -	€ -
Onttrekking bestemmingsreserve digitalisering	€ -	€ -	€ -
Vorming bestemmingsreserve museale vernieuwing HHM	€ -25.000	€ -	€ -
Ten gunste van de algemene reserve HHM	€ 72	€ -	€ 721
GP Resultaat	€ -72.723	€ -20.554	€ 68.231
Onttrekking bestemmingsfonds OCW 2013-2016	€ -	€ -	€ 8.835
Onttrekking resp. dotatie bestemmingsfonds OCW 2017-2020	€ 21.492	€ 5.625	€ -21.492
Ten laste resp. ten gunste van de algemene reserve GP	€ -51.231	€ -14.929	€ 55.574

In de afzonderlijke hoofdstukken en bijlagen van deze jaarstukken zijn de baten en lasten evenals de balansposten nader gespecificeerd. Tevens zijn de verschillen tussen de uitkomst 2018 en de begroting 2018 en de verschillen tussen de uitkomst 2018 en het voorgaande jaar toegelicht.

Het Haags Historisch Museum sluit het jaar 2018 af met een zeer klein positief resultaat ad € 1.072.

In 2018 waren er minder baten uit publieksinkomsten dan begroot door een lager bezoekersaantal. De lange warme zomer van 2018 leidde in de gehele museumsector tot een tijdelijke dip in de bezoekerscijfers. Ook fondswerving voor tentoonstellingen en projecten was lager dan geraamd, maar door prudent tentoonstellingsbeleid konden ook de kosten van de tentoonstellingen worden beperkt. De totale lasten waren lager dan geraamd.

Het museum beschikte over een tweetal bestemmingsreserves voor de collectie. Deze collectie is eigendom van de gemeente; het museum draagt zorg voor behoud en beheer.

De bestemmingsreserve restauraties is ingesteld om het Haags Historisch Museum in staat te stellen om planmatiger om te gaan met het structurele beheer van de gemeentelijke collectie. De gemeente Den Haag heeft toestemming verleend om deze reserve voor een bedrag van maximaal € 60.000 aan te houden tot 31 december 2022.

Evenals in eerdere jaren, heeft het museum in 2018 topstukken uit de collectie laten restaureren. De meest in het oog springende daarvan betreft het portret van Johan van Oldenbarnevelt, geschilderd door Michiel van Mierevelt rond 1615. Dit iconische portret is het pronkstuk in de tentoonstelling over deze staatsman in het Haags Historisch Museum en is het meest bekende portret van deze bekende Hagenaar.

In verband met de kosten van deze en andere restauraties uitgevoerd in 2018, wordt in het voorstel tot resultaatbestemming een bedrag onttrokken aan de bestemmingsreserve.

De andere bestemmingsreserve heeft de digitale ontsluiting van de collectie tot doel. De gemeente Den Haag heeft toestemming verleend om deze reserve voor een bedrag van maximaal € 10.000 aan te houden tot 31 december 2022. In 2018 is dit bedrag besteed aan digitalisering van de collectie. Het museum wil echter deze activiteiten uit de reguliere exploitatie 2018 bekostigen. Er wordt dan ook geen onttrekking aan de bestemmingsreserve digitalisering gedaan; het gereserveerde bedrag blijft noodzakelijk voor verdere digitalisering van de collectie.

Het museum doet een voorstel voor de vorming van een bestemmingsreserve museale vernieuwing. Het doel hiervan is middelen beschikbaar te hebben voor planvorming en doorrekening van de gewenste museale vernieuwing en verbouwing van het Haags Historisch Museum. Dit zal een inspanning vragen in 2019 met een uitloop naar 2020.

Voor de vorming van deze reserve zal bij de aanbidding van deze jaarstukken aan de gemeente Den Haag toestemming worden gevraagd aan het college van burgemeester en wethouders.

Het voorstel voor resultaatbestemming is als volgt:

- Een bedrag van € 24.000 wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve restauraties
- Een bedrag van € 25.000 wordt gedoteerd aan de nieuw te vormen bestemmingsreserve museale vernieuwing
- Het resterende bedrag ad € 72 wordt toegevoegd aan de algemene reserve van het Haags Historisch Museum

Museum de Gevangenpoort sluit het jaar 2018 af met een negatief resultaat ad € 72.723.

Lagere bezoekersaantallen dan geraamd en daardoor lagere publieksinkomsten resulteerden in minder baten. Ook hier zagen we het effect van de lange warme zomer. Museum de Gevangenpoort heeft van oudsher een hoog aandeel eigen inkomsten ten opzichte van subsidies. De keerzijde van dit ondernemerschap is afhankelijkheid van fluctuaties.

Het effect van minder baten werd bij De Gevangenpoort versterkt doordat er tegelijkertijd meer lasten waren. De Gevangenpoort moest meer kosten maken voor de inhuur van gediplomeerde beveiligers— met "dank" aan de aantrekkende economie bleek het steeds moeilijker om beveiligers in opleiding te interesseren voor een stageplek bij de Gevangenpoort.

Het uitvoeren van het meerjarenbeleidsplan "Sleutels voor de toekomst" leidde tot een hogere ureninzet van de vaste staf van de stichting voor Museum de Gevangenpoort (en minder uren voor het Haags Historisch Museum) en navenant meer kosten.

In de begroting was al gerekend met een negatief resultaat ad € 20.554, op basis van reële kostenramingen van extra incidentele geplande kosten. Dit betrof o.a. een deel van de kosten van een Quick Scan van beide musea op verzoek van directie en raad van toezicht.

Het uiteindelijk behaalde negatieve resultaat ad € 72.723 valt weliswaar tegen, maar volgt op het grote positieve resultaat van 2017: € 68.231, bereikt door incidenteel meer baten en incidenteel minder lasten in dat jaar. Met het behalen van het negatieve resultaat in 2018, is per saldo het positieve resultaat van 2017 weer besteed aan de doelstellingen van het museum.

Het voorstel voor resultaatbestemming is, conform de regelgeving van het Ministerie van OCW over vorming en onttrekking aan de bestemmingsreserve OCW:

- Een bedrag van € 21.492 wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve OCW 2017-2020. Deze reserve, bestaand uit niet bestede subsidiegelden, was in 2017 gevormd en wordt in 2018 geheel benut.
- Een bedrag van € 51.231 wordt onttrokken aan de algemene reserve van de Gevangenpoort.

Den Haag, 26 maart 2019

Marco van Baalen
Algemeen directeur Stichting Haags Historisch Museum

2 BESTUURSVERSLAG MUSEUM DE GEVANGENPOORT

2.1. Financiën en cultureel ondernemerschap

Museum de Gevangendoort verwelkomde in 2018 58.830 bezoekers (2017: 63.464).

Voor activiteiten werkt het museum waar mogelijk samen met het Haags Historisch Museum, waarmee het een stichting vormt maar ook met partners in Den Haag en daarbuiten. Het museum streeft als cultureel ondernemer naar een gezonde financiële situatie waarin risico's worden gespreid, kostenefficiënt wordt gewerkt -onder andere door samenwerking met andere musea- en eigen inkomsten en bijdragen uit private middelen worden gestimuleerd. Het museum is behoedzaam met het nemen van risico i.v.m. een beperkt eigen vermogen.

Subsidies voor de exploitatie

Museum de Gevangendoort ontving van het Ministerie van OCW in 2018 een structurele subsidie van € 487.940, waarvan € 234.646 voor publieksactiviteiten en overige activiteiten en € 253.294 voor huisvesting en collectiebeheer in het kader van de Erfgoedwet. In 2017 was een subsidie van € 477.396 toegekend.

Museum de Gevangendoort ontvangt geen subsidie voor het aankoopfonds. Aankopen doet het museum uit eigen middelen (hertoe is in 2012 een collectiefonds gevormd) en indien nodig doet het museum een beroep op derden. Het collectiefonds is bestemd voor aankopen en zo nodig restauratie en onderzoek. Met de instelling van dit fonds werd er continuïteit gebracht in de volwaardige vervulling van de collectiefunctie. In 2018 zijn er geen aankopen gedaan.

Eigen inkomsten

De toegangsprijs van Museum de Gevangendoort bedroeg in 2018 € 10,00 voor volwassenen en voor kinderen t/m 12 jaar € 6,00. De gemiddelde opbrengst per bezoek bedroeg in 2018 € 5,61 excl. btw (2017 € 5,97). De inkomsten uit kaartverkoop (ca. € 330.000) bedroegen 93% van het begrote bedrag (€ 355.000). De lange warme zomer van 2018 was hier mede debet aan. De bezoekerscijfers in deze maanden waren lager dan normaal.

Museum de Gevangendoort is een bijzondere locatie en kan een aantal ruimtes verhuren. Er wordt bij verhuur altijd een rondleiding aangeboden of een inhoudelijk verhaal over het museum. In de ontvangstruimte is een kleine museumwinkel.

De Galerij Prins Willem V en Museum de Gevangendoort delen samen het entreegebied van de Gevangendoort. De Gevangendoort faciliteert hierbij aan Galerij Prins Willem V ticketverkoop, eerste ontvangst van de bezoekers en garderobe/toiletten/koffiecorner.

Museum de Gevangendoort wordt gesteund door een grote groep vrijwilligers. Op 31 december 2018 waren er 34 vrijwilligers verbonden aan Museum de Gevangendoort. Al deze vrijwilligers verrichten diverse werkzaamheden voor het museum en zijn onmisbaar in de dagelijkse bedrijfsvoering. Zij verzorgen rondleidingen, zijn gastheer/gastvrouw, werken aan de collecties en de tentoonstellingen en ondersteunen het secretariaat en het archief.

Daarnaast wordt het museum gesteund door een Vereniging van Vrienden (De Geschiedkundige vereniging Die Haghe/ vrienden van het Haags Historisch Museum) en door de Stichting Steunfonds SHHM. Dit steunfonds heeft in 2018 bijgedragen aan de uitvoering van het meerjarenbeleidsplan 2017-2020 "Sleutels voor de toekomst" (planvorming voor de nieuwe museale inrichting van de Gevangendoort).

De bedrijven en organisaties die zijn verenigd in het Sebastiaan Genootschap ondersteunen Museum de Gevangendoort door bij het publiek, in het bijzonder het beroeps- en bedrijfsleven, het bewustzijn voor en de betrokkenheid bij de collectie en vooral ook van het 'juridische' erfgoed van Museum de Gevangendoort te versterken. Deze stichting is overigens niet aan te merken als gelieerde rechtspersoon.

Samenstelling eigen inkomsten en strategie bij tegenvallende inkomsten

De eigen inkomsten ad € 455.958 in 2018 zijn als volgt opgebouwd: €330.037 komt voort uit de entreeopbrengsten.

Voorts heeft € 70.809 betrekking op indirecte opbrengsten hoofdzakelijk uit het samenwerkingsverband met het Mauritshuis voor de gedeelde entree met Galerij Prins Willem V. De opbrengsten uit de winkel en horeca bedroegen € 26.512. De bijdrage uit private middelen bedroeg € 27.500. De eigen inkomsten zijn daarmee hoofdzakelijk gerealiseerd binnen een hoofddoelstelling van het museum: het publieksbereik.

De strategie bij tegenvallende inkomsten is als volgt. Bij tegenvallend publieksbezoek kunnen variabele kosten na verloop worden verminderd. Het gaat hier om bijv. om kosten van de schoonmaak. Inzake de gedeelde entree met de Galerij Prins Willem V, draagt museum De Gevangendoort zeker enig ondernemersrisico. Eventuele aanpassingen in het exploitatiemodel kunnen met vertraging worden opgevangen door de flexibele schil van Museum de Gevangendoort.

Voor specifieke projecten waarvoor externe fondsen moeten worden geworven, kan de Gevangenpoort een verzoek doen aan de Stichting Steunfonds Haags Historisch Museum voor een garantstelling of een bijdrage.

Het exploitatieresultaat en resultaatbestemming

Het exploitatieresultaat (vóór mutatie bestemmingsfonds) bedraagt € 72.723 negatief.

Bij het vaststellen van de jaarbegroting 2018, als actualisering van de jaarschijf 2018 in de meerjarenbegroting 2017-2020, was een negatief resultaat ad € 20.554 begroot op basis van reële kostenramingen. Bij de actualisering was al besloten tot de uitvoering van een Quick Scan voor de gehele Stichting Haags Historisch Museum, waar de Gevangenpoort onderdeel van uitmaakt. Deze incidentele kosten, waren samen met extra personele inzet voor o.a. kwaliteitsverbetering en beveiliging, opgenomen in de begroting.

De baten 2018 waren begroot op € 966.396. De realisatie was ca. € 22.500 lager door lagere publieksinkomsten. Het bezoekersaantal was lager dan geraamd. Een van de factoren hierbij was de zeer warme zomer van 2018, die in de gehele museumsector voor tijdelijk lagere bezoekerscijfers heeft geleid.

Museum de Gevangenpoort heeft van oudsher een hoog aandeel eigen inkomsten. In 2018 bedroeg dit percentage 93% (zoals gebruikelijk berekend als de verhouding tussen eigen inkomsten en structurele subsidie). In 2017 bedroeg dat 103 %. Dit hoge aandeel eigen inkomsten brengt uiteraard een ondernemersrisico met zich mee.

De lasten 2018 waren begroot op € 987.200. De werkelijke lasten waren € 29.460 hoger. Personeelslasten waren hoger dan begroot doordat binnen de stichting meer uren waren besteed aan De Gevangenpoort, voor het uitvoeren van het meerjarenbeleidsplan 2017-2020 "Sleutels voor de toekomst".

Ook was de inhuur van beveiligers een grotere kostenpost dan verwacht. Door de aantrekkende economie, blijkt het steeds lastiger om beveiligers in opleiding te interesseren voor een stageperiode in de Gevangenpoort. Dat maakt de inhuur van gediplomeerde, en dus duurder, krachten, steeds vaker noodzakelijk. In 2019 is een verkenning ingezet om de inzet van de beveiliging te optimaliseren en zo de kostenstijging te beperken.

Het exploitatieresultaat in het voorgaande jaar was zeer positief. Het jaar 2017 was afgesloten met een positief resultaat ad € 68.231. Dit saldo (vermeerderd met een restbedrag in het bestemmingsfonds OCW 2013-2016) is bij het sluiten van de boeken per 31-12-2017 toegevoegd aan de algemene reserve en bestemmingsfonds OCW 2017-2020.

Met het behaalde negatieve exploitatieresultaat 2018 zijn de overgebleven middelen uit 2017 besteed aan de doelstellingen van het museum.

In het voorstel voor resultaatbestemming, wordt het resultaat 2018 als volgt onttrokken aan de algemene reserve en het bestemmingsfonds OCW 2017-2020, waarmee beide weer op het niveau van 1-1-2017 zijn:

<u>Algemene reserve Museum de Gevangenpoort</u>	2018	2017
Stand per 01-01	221.886	166.312
- (Deel) resultaat verslagjaar	-51.231	55.574
Stand per 31-12	170.655	221.886
<u>Verloop bestemmingsfonds OCW 2017-2020 Museum de Gevangenpoort</u>	2018	2017
Stand per 01-01	21.492	-
- Uit bestemming resultaat	-21.492	21.492
Stand per 31-12	-	21.492

De financiële positie

De financiële positie van het museum is nog steeds goed te noemen maar is minder positief dan eind 2017.

De solvabiliteit (eigen vermogen in verhouding tot totaal vermogen bedraagt per 31-12-2018 0,28 (2017: 0,40). Het weerstandvermogen (verhouding eigen vermogen tot totale baten inclusief de subsidie) bedraagt 18% (2017: 26%). Dit percentage geeft het weerstandvermogen aan in het geval van tegenvallende inkomsten. Als de inkomsten lager zijn wordt (zonder compenserende maatregelen) het eigen vermogen aangesproken. Het percentage geeft aan hoeveel dekking het eigen vermogen geeft in het geval van tegenvallende inkomsten. Een percentage van 10% of hoger wordt beschouwd als voldoende (zie Meta-analyse ondernemerschap, RebelGroup in opdracht van het Ministerie van OCW, 2012).

De liquiditeitspositie van het museum is onverminderd fors positief. De liquide middelen zijn vrij opeisbaar. De stichting heeft geen beleggingen.

Het eigen inkomsten percentage is onverminderd hoog te noemen en bedraagt 93,45% (2017: 102,56%).

Zaken die nu en in de toekomst van invloed kunnen zijn op de continuïteit en het functioneren van de Organisatie:

Overdracht beheer en onderhoud museumgebouw aan de Stichting Haags Historisch Museum in het kader van de Erfgoedwet

Aangezien Museum de Gevangenpoort een kleine staf heeft is er op dit moment in de organisatie weinig technische kennis aanwezig met betrekking tot gebouwenbeheer. Daarom heeft het museum in 2016 besloten om een dienstverleningsovereenkomst aan te gaan met het Rijksvastgoedbedrijf (Rvb). Op deze manier wordt het museum enigszins "ontzorgd" met betrekking tot het gebouwenbeheer. Nadat in het eerste jaar van de stelselherziening (2017) een aantal zaken, zoals de wettelijk verplichte certificering van de brandmeldinstallatie, heel moeizaam tot stand zijn gekomen en de communicatie met het Rvb en de aannemers niet optimaal was, heeft het museum in 2018 vastgesteld dat het iets is verbeterd. Maar het blijft kwetsbaar voor het museum en niet zonder zorgen voor de organisatie.

De projectmatige uitvoering van het beleidsplan 2017-2020 ten gevolge van de lagere subsidietoekenning

Het Ministerie heeft de Stichting bij besluit van 20-9-2016 (referentie 1057625) in het kader van de culturele basisinfrastructuur voor 2017 en de daaropvolgende jaren een lagere subsidie verleend dan het museum had aangevraagd.

Om alle ambities van het positief beoordeelde meerjarenbeleidsplan 2017-2020 uit te kunnen voeren moet de Stichting aan structurele fondswerving gaan doen. Dit betekent dat sommige activiteiten pas gerealiseerd kunnen gaan worden als de daarvoor benodigde middelen geworven zullen zijn.

Waar het museum in 2017 nog een positief exploitatieresultaat behaalde is dat in 2018 niet het geval en de begroting voor 2019 voorziet ook in een negatief exploitatieresultaat. Dit is meer dan zorgelijk en mogelijk dat dit de noodzakelijke fondswerving in 2019 voor realisatie van de herinrichting van de geklimatiseerde ruimtes (onderdeel van het positief beoordeelde meerjarenbeleidsplan 2017-2020) verder bemoeilijkt.

Een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarin staat vermeld wat de financiële gevolgen zijn van de toekomstige ontwikkelingen voor de vier jaren volgend op het verslagjaar:

Kleine en middelgrote musea hebben het financieel moeilijk. Museum de Gevangenpoort is daar geen uitzondering op.

In 2017 is aangegeven dat in 2018 een integrale risicoanalyse met betrekking tot het museum zou worden uitgevoerd. Dit is nog niet gebeurd door de onderbezetting van de huidige organisatie. Deze risicoanalyse zal in 2019 met behulp van externe expertise wel worden uitgevoerd.

In 2018 heeft bureau LAgroun een Quick Scan uitgevoerd in opdracht van de raad van toezicht en de directeur-bestuurder van de stichting. De uitkomsten geven aan, dat de organisatie onderbezet is en versterkt dient te worden. Een structurele onderbezetting kan niet alleen leiden tot kwaliteitsverlies van het museum, maar ook tot uitval door overbelasting van de organisatie en het daardoor niet realiseren van de geformuleerde ambities van het museum in de komende jaren. Tegelijkertijd leidt de schaarste op de arbeidsmarkt nu al tot hogere kosten voor o.a. de beveiliging. Financiële mogelijkheden voor het aanpakken van de onderbezetting ontbreken ten enen male.

Als museum met van oudsher een hoog percentage eigen inkomsten in verhouding tot de structurele subsidie, heeft Museum de Gevangenpoort een groot ondernemersrisico. Het risico van tegenvallende inkomsten wordt in eerste instantie afgedekt door de algemene reserve van Museum de Gevangenpoort. Deze heeft als functie als weerstandsvermogen te dienen bij tegenvallende exploitatieresultaten. De gevolgen van de verhoging van het lage btw-tarief van 6 naar 9% leiden tot een lagere netto opbrengst per kaartje. Voorgenomen tariefsverhogingen per 1-9-2019 voor specifieke doelgroepen hebben een onzeker effect.

De realisatie van het beleidsplan 2017-2020 onder de noemer "De Nieuwe Poort" vergt een grote inspanning van het museum op het gebied van fondswerving. Het museum kan een beroep doen op een garantstelling van het Steunfonds Haags Historisch Museum. Dit zal niet de gehele financiële behoefte dekken. Zonder de nog te werven gelden, zal het niet mogelijk zijn om alle ambities van het nieuwe beleidsplan eind 2020 gerealiseerd te hebben.

Voor uitvoering van activiteiten en algemeen beheer is het museum afhankelijk van vierjaarlijkse subsidietoekenningen van het Ministerie van OCW. Korting op deze BIS-subsidie heeft al plaatsgevonden in 2017-2020. De aanvraag voor de komende periode 2021-2024 leidt tot nieuwe onzekerheden.

2.2. Realisatie voorgenomen prestaties

De gerealiseerde prestaties zijn te vinden in hoofdstuk 3.7. Hier is te zien dat Museum de Gevangendoor zijn prestatie-eisen wederom heeft gehaald.

Collectiebeheer

Het aantal objecten van de collectie van Museum de Gevangendoor dat is geregistreerd is 390. (100%).

Het aantal objecten van de collectie van Museum de Gevangendoor dat is gedigitaliseerd, in het niet publieke registratiesysteem, is 390. (100%)

Het aantal objecten van de collectie van Museum de Gevangendoor (inclusief bruiklenen) dat is ontsloten, via de museumwebsite, is 36.

Het aantal objecten van de collectie van Museum de Gevangendoor dat is geconserveerd is ca.306

Het aantal objecten van de collectie van Museum de Gevangendoor dat is gerestaureerd is 12

Het aantal objecten van de collectie van Museum de Gevangendoor dat is aanvaard uit legaten op eigen naam of namens de Staat der Nederlanden is 1.

Het aantal objecten van de collectie van Museum de Gevangendoor dat is aanvaard uit schenkingen op eigen naam of namens de Staat der Nederlanden is 93.

Het aantal objecten van de collectie van Museum de Gevangendoor dat zichtbaar is voor het algemene publiek is 116.

Conservering

In 2018 zijn een aantal objecten uit de collectie geconserveerd dan wel gerestaureerd.

Een houten balpoottafel die zich in de Ridderkamer bevindt is door de restaurator mevr. E. Voerman-Bruins gerestaureerd. Aan de schilderijlijst van het portret van Abraham de Wicquefort (langdurig bruikleen RCE) werd een lichte beschadiging geconstateerd. Deze is door een restaurator van het RCE ongedaan gemaakt.

Een gevangenisdeur die zich in het depot bevindt, is in een speciale zuurstofvrije tent geplaatst en door restauratieatelier Redivivus met gas behandeld ter bestrijding van ongedierte.

Pestmanagement

Ook in 2018 heeft de firma Helicon Conservation Support de Gevangendoor en de daar getoonde collectie doorlopend gecontroleerd op plaagdieren. Indien er problemen werden geconstateerd, werden deze door het museum alert opgepakt en opgelost.

Onderzoek en ontsluiting collectie

Op de website van het museum wordt een aantal objecten (36) uit de collectie voor het publiek ontsloten met een afbeelding en een toelichtende tekst. Naast enkele schilderijen en prenten, bijvoorbeeld portretten van Hugo de Groot, de gebroeders De Witt en Abraham de Wicquefort, zijn dit vooral verschillende straf-, martel- en politiewerktuigen.

In 2018 is er onderzoek gedaan naar een kooi die enkele jaren geleden is aangekocht gelijktijdig met de guillotine. Het blijkt te gaan om een ijzeren constructie, waarin een veroordeelde kon worden opgesloten. De kooi werd opgehangen aan een galg of boom.

Registratie

Het plaatsen van objecten in het nieuwe depot bij de firma Hizkia van Kralingen aan het Forepark werd in het verslagjaar afgerond. De registratie van de nieuwe standplaats in het collectieregistratiesysteem werd voortgezet.

Aankopen

Er zijn in 2018 geen aankopen gedaan voor de collectie.

Schenken

Er zijn in 2018 geen schenkingen ontvangen voor de collectie.

Bruiklenen aan derden

In 2018 werden aan het Haags Historisch Museum een beulzwaard en een geschilderd portret van Hugo de Groot uitgeleend in het kader van de tentoonstelling, Johan van Oldenbarnevelt. Man, macht en moord.

Bruiklenen van derden

De langdurige bruiklenen aan de Gevangenpoort van het Frans Hals Museum (6), RCE (3), Nationaal Onderwijsmuseum (1), Gemeente Zeist (2), Gemeentemuseum Den Haag (4), Rijksmuseum Amsterdam (3) en Haags Historisch Museum (4) zijn gecontinueerd. Er zijn in 2018 geen nieuwe langdurige bruiklenen aangevraagd voor de Gevangenpoort.

In 2018 is er een begin gemaakt met het uitzoeken van langdurige bruiklenen van archeologische voorwerpen, die zich in het depot bevinden, opdat deze terug gegeven kunnen worden aan de bruikleengevers.

Reflectie op het planmatig beleid voor beheer van de cultuurgoederen of verzamelingen

Nadat in 2017 de verhuizing naar een nieuw depotgebouw en de inrichting van dit depot was afgerond, is in 2018 de standplaatsregistratie van de collectie in het registratiesysteem definitief afgerond. Dit betekent feitelijk dat voor wat betreft het beheer van de Gevangenpoort collectie in het depot nu alles op orde is. Het enige dat in 2018 nog niet geheel is voltooid is de fysieke nummering op enkele objecten. Deze is op enkele objecten wat sleets geworden en moet nog geoptimaliseerd worden. Dit zal in 2019 gebeuren.

In het kader van het meerjarenbeleidsplan 2017-2020 is in 2018 ook een begin gemaakt met de planvorming voor de museale herinrichting van de vaste opstelling in de Gevangenpoort. Deze zal in 2020 gerealiseerd moeten gaan worden. In deze opstelling zal de collectie van het museum in ensemblewerking met het gebouw het vertrekpunt zijn om rond de thema's: 'Misdad en straf', 'Vervolg en vrijheid' en 'Rechtstaat en vrede' een verbinding te maken tussen heden en verleden. Onze unieke museumcollectie zal hierin nog beter gepresenteerd gaan worden en zoals gezegd van een bredere, niet alleen historische, context voorzien gaan worden.

Een belangrijke randvoorwaarde voor deze presentatie heeft te maken met het beheer van de collectie en heeft betrekking op het verbeteren van de klimaatomstandigheden in het museum. Nadat de wensen van het museum in 2018 zijn geïnventariseerd, wordt er in 2019 in samenspraak met het Rvb bepaald wat er definitief mogelijk is en dit zo mogelijk aangepast. Doordat in 2018 de afdeling Collecties te maken had met langdurige uitval van de collectiebeheerder is er wat achterstand in de oorspronkelijke planning om in 2018 meer collectieonderdelen via de website van het museum te ontsluiten. Dit zal in 2019 verder worden opgepakt.

Veiligheidszorg

Museum de Gevangenpoort heeft, in samenwerking met het Haags Historisch Museum, zijn beleid gericht op veiligheidszorg voortgezet. Ook in 2018 zijn er zijn stagiairs beveiliging door het eigen team van praktijkbegeleiders ondersteund en opgeleid. Zo zijn er in 2018 in totaal 7 stagiairs opgeleid tot beveiligers en heeft er op de afdeling 1 stagiaire voor een snuffelstage meegelopen. Zowel de opleidingen als ook de leerlingen ervaren het als plezierig en leerzaam dat de Stichting Haags Historisch Museum twee onderling zeer verschillende locaties in beheer heeft. Hierdoor kunnen de stagiaires met de diverse aspecten van beveiligen ervaring opdoen. Nieuw was dat de Stichting Haags Historisch Museum mee heeft gewerkt aan examenopdrachten voor beveiligers op niveau 3, dit zijn aankomende coördinatoren van het ROC Mondriaan. Het museum streeft ernaar de solide basis van het eigen beveiligingsteam verder te versterken door oud-stagiairs die nog verder studeren op oproepbasis in te zetten. In navolging van eerdere jaren, heeft ook in het afgelopen jaar een groep via een social-return project van de gemeente Den Haag en het Werkgevers Service Punt de opleiding beveiligers gevolgd en bij ons stage gelopen. Het museum werkt hiervoor samen met het beveiligingsbedrijf Hofstad Security in Den Haag dat de theorielessen verzorgt. Deze groep heeft met succes de opleiding gevolgd en is inmiddels geheel doorgestroomd naar een betaalde baan buiten het museum. Drie mensen uit deze groep werken nu in de flexibele schil van de Stichting Haags Historisch Museum. Helaas wordt het zoals al eerder aangegeven steeds moeilijker om stagiaires te vinden voor de beschikbare stageplekken in zowel Museum de Gevangenpoort als het Haags Historisch Museum. Dit is zorgelijk, daar dit tot gevolg zal hebben dat de kosten voor de veiligheidszorg voor de Stichting steeds meer lijken te gaan stijgen. Bezuinigen op veiligheid en beveiliging is voor musea immers maar zeer beperkt mogelijk. Zeker in Museum de Gevangenpoort waar de gebruikersvergunning door de brandweer is verleend op basis van de voorwaarde dat alle bezoekersgroepen aan het gevangenisdeel (zonder nooduitgangen en met tralies voor de ramen) altijd zowel door een gids vóór de groep als een beveiligers achter de groep worden begeleid.

Museum de Gevangenpoort en het Haags Historisch Museum bevinden zich aan de Hofvijver. De Hofvijver en omgeving worden in toenemende mate ingezet voor evenementen, hetgeen de nodige aandacht vraagt ten aanzien van risico-inventarisatie en controle van de juiste uitvoering van vereiste maatregelen. De musea hebben hierover regelmatig contact met de gemeente, buurmusea en de beheerder van het Binnenhof. Een van die risicovolle evenementen was het vuurwerk spektakel op de Hofvijver met oud & nieuw.

Museum de Gevangenpoort /het Haags Historisch Museum heeft in februari 2018 het voorzitterschap van het Haags Preventie Netwerk overgedragen aan het Museon. Uiteraard zijn wij nog wel actief deelnemer van het Haags Preventie Netwerk. Ook nemen Museum de Gevangenpoort /Haags Historisch Museum deel aan de duurzaamheidskring Den Haag voor culturele instellingen, het Overkoepelend Overleg Pleinkwartier en is een medewerker bestuurslid van de Ondernemersvereniging Pleinkwartier.

In 2018 is er door een externe partij een cybercrimescan uitgevoerd op ons netwerk. De uitkomst was positief. Wel zijn er enkele aanbevelingen geformuleerd, die bijna allemaal zijn uitgevoerd. De overige punten worden meegenomen in het automatiseringsplan voor 2019.

Museumgebouw

Onderhoud

Vanaf 1 januari 2017 is Museum de Gevangenpoort (Stichting Haags Historisch Museum) zelf verantwoordelijk voor het beheer en het onderhoud van het museumgebouw. Omdat het museum een kleine organisatie heeft zonder specialistische gebouwtechnische kennis heeft de Stichting in 2017 een dienstverleningsovereenkomst gesloten met het Rijksvastgoedbedrijf. Deze overeenkomst heeft een looptijd van vijf jaar en zal na 31 december 2021 door de stichting worden geëvalueerd, parallel aan de evaluatie van de stelselherziening ten gevolge van de invoering van de Erfgoedwet, door het ministerie zelf.

Aanlichting gevel

De Gevangenpoort is door de Gemeente Den Haag op een lijst gezet van gebouwen waarvan, in het kader van het te ontwikkelen Museumkwartier, de gevels zullen worden uitgelicht. In 2018 is hier verder niets mee gebeurd.

Reflectie op het Meerjarig Onderhouds- en Investeringsplan (MOIP), waarbij tevens wordt ingegaan op afwijkingen van dit plan

In 2016 heeft Museum de Gevangenpoort in verband met de aanvraag voor de Erfgoedwet een Meerjarig Onderhouds- en Investeringsplan gemaakt. Net als in 2017 stond er in de vigerende MOIP voor 2018 geen groot onderhoud gepland.

In 2018 is er alleen dagelijks onderhoud uitgevoerd, dit betreft preventief en storingsonderhoud. Deze laatste vorm van onderhoud valt niet te plannen, aangezien deze noodzakelijk is ten gevolge van onvoorziene storingen, en leidt tot afwijkingen van het plan. De huisvestingssubsidie die niet is gebruikt in 2018 zal worden gedoteerd aan de voorziening (zie jaarrekening).

In tegenstelling tot de berichtgeving in het vorige bestuursverslag is de MOIP in 2018 nog niet geactualiseerd. Aangezien dit alleen met externe expertise mogelijk is, is het nog niet mogelijk geweest om dit in te plannen. In 2019 zal dit zeker gaan plaatsvinden.

Maar aangezien het onderhoud van het gebouw in de kern op orde is, zal de inspectieronde die nodig is om te komen tot een actualisering van de MOIP in 2019 naar alle waarschijnlijkheid geen achterstalligheid in de staat van het gebouw en het groot onderhoud laten zien, die zullen leiden tot een majeure aanpassing van het MOIP.

In verband met de uitvoering van de museale herinrichting van de vaste opstelling in 2020, onderdeel van het meerjarenbeleidsplan 2017-2020, zal voordien de optimalisering van de klimaatinstallatie gerealiseerd moeten zijn. Daar wordt in 2019 een aanvang mee gemaakt. Deze optimaliseringsslag zal beperkt kunnen zijn, gezien de huidige installatie zal worden gehandhaafd.

Zoals reeds eerder met zorg gemeld op pagina 11 blijft de afhankelijkheid van het Rvb groot en wordt de voortgang van de onderhoudswerkzaamheden mede bepaald door de beschikbaarheid van het Rvb. We zien echter wel verbetering.

Kwalitatieve beschrijving van de verrichte activiteiten in het afgelopen jaar en het al dan niet realiseren van de voorgenomen activiteiten

Bezoekers

Museum de Gevangenpoort verwelkomde in 2018 een aantal van 58.830 bezoekers. In 2017 waren dit 63.464 bezoekers. Deze daling wordt vooral toegeschreven aan de lange warme zomer van 2018, waardoor de musea in het algemeen minder bezoekers mochten verwelkomen.

Samen met het Haags Historisch Museum (42.703), waar om dezelfde reden een daling in de bezoekers werd gerealiseerd, werd in 2018 het aantal van 101.533 bereikt. In 2017 werd het aantal van 110.771 bezoekers gehaald.

Met diverse activiteiten op locatie in de stad hebben de beide musea ongeveer 125.000 mensen bereikt. In 2017 was dit circa 94.000 bezoekers. Deze stijging in 2018, naar het oude niveau, is het gevolg van het hervatten van dezelfde hoeveelheid activiteiten als in 2016.

Internationale bezoekers

De Gevangenpoort blijft een publiekslieveling voor Nederlands en internationaal toeristisch bezoek. Voor de buitenlandse bezoekers zijn begeleidende gidsjes in acht talen beschikbaar. Rondleidingen worden in het weekend en op doordeweekse vakantiedagen ook in het Engels aangeboden. Op het moment dat er geen rondleiding mogelijk is, zijn audiotours beschikbaar in het Engels en Japans. Op de website is algemene

bezoekersinformatie en informatie over de geschiedenis van het gebouw, stadswandelingen, educatie en kinderfeestjes te vinden in het Engels.

Speciale rondleidingen en groepsbezoek

Museum de Gevangendoort is een geliefde bestemming voor Gemeentelijke, Provinciale en Rijksinstellingen en partijen uit de juridische sector. Zo bezochten onder andere ca. 150 medewerkers van het ministerie van Veiligheid en Justitie in het kader van een netwerkproject het museum. Hen is gevraagd om vanuit de eigen expertise mee te denken en te reflecteren op de nieuwe plannen voor de Gevangendoort ('Sleutels voor de toekomst'). In 2019 zal een vervolgtraject worden gestart.

Vaste opstelling en rondleidingen

De bezoeker kan kennisnemen van de geschiedenis van de Gevangendoort en zijn bewoners aan de hand van rondleidingen. Daarnaast kan men zelfstandig een bezoek brengen aan enkele museale vertrekken. Hier worden de kwetsbare collectieonderdelen getoond in vitrines.

Nieuw beleidsplan 2017-2020 'Sleutels voor de toekomst'

2018 is het tweede jaar van de uitvoering van het ambitieuze beleidsplan 2017-2020 ('Sleutels voor de toekomst'). Uitgangspunt van dit plan is dat het museum wil bijdragen aan het historisch bewustzijn en het genuanceerd denken over ons hedendaagse rechtssysteem. Museum de Gevangendoort wil met het uitrollen van het nieuwe beleidsplan 2017-2020 (Sleutels voor de toekomst), vooral ook een nieuw en divers publiek bereiken. In de ontwikkeling van het educatieve programma richt het museum zich ook op andere opleidingsniveaus. Naast het al goed bereikte primair en secundair onderwijs richt het museum zich ook meer op opleidingen van MBO, HBO tot WO.

Het museum hanteert binnen dit beleidsplan drie samenhangende thema's: Misdaad en straf, Vervolg en vrijheid en Rechtstaat en vrede.

De uitvoering van het gehele beleidsplan zal alleen mogelijk zijn met additionele financiering. Het museum heeft in 2017 besloten om in deze plannen geen keuzes te maken, maar te faseren in de uitvoering, als de fondswerving niet dekkend is voor de uitvoering van de gehele plannen. Deze opvatting is in 2018 voortgezet. Waar in het eerste jaar, 2017, was gestart met de online uitwerking van de drie gekozen thema's en het uitbreiden van de website van het museum met twintig verhalen uit de geschiedenis van de Gevangendoort, die de relatie tussen heden en verleden tonen. Stond het tweede jaar, 2018, in het teken van het selecteren van het concept- en ontwerp bureau verantwoordelijk voor de museale herinrichting van de vaste opstelling en het vervolgens met hen uitwerken van het concept voor deze verhaallijn en inrichting. In 2019 zal dit concept definitief worden gemaakt nadat de fondswerving voor deze plannen zal hebben plaatsgevonden. Dan zal ook worden besloten wat er wanneer uitgevoerd kan gaan worden. Het tijdsplan voorziet nog steeds in een planning waarbij er medio 2020 een museale herinrichting kan hebben plaatsgehad, conform het geformuleerde beleidsplan.

Activiteiten

Verdieping en context biedt het museum ook met verschillende activiteiten, bij voorkeur in samenwerking met andere organisaties. Bijvoorbeeld tijdens de Nacht van de Dictatuur, in samenwerking met ProDemos, Amnesty International en het Nederlands Helsinki Comité.

In 2019 en 2020 zullen de resultaten van deze verdieping zichtbaar worden in het aanbod on-site, in het museum zelf. Zo is er in 2018 verder gewerkt aan het ontwikkelen van een netwerk van strafrecht experts (o.a. historici en juristen) die vanuit hun expertise betrokken zullen worden bij de museale presentatie van de bovengenoemde samenhangende thema's (Misdaad en straf, Vervolg en vrijheid en Rechtstaat en vrede). Waardoor heden en verleden nog beter met elkaar verbonden zullen kunnen worden in alle drie de domeinen waarop het museum actief zal zijn: in de museale presentatie in het gebouw, op de website en in het activiteitenprogramma. Op deze integrale manier verwacht het museum nog meer verschillende doelgroepen te kunnen bereiken in binnen- en buitenland.

In 2018 is het overleg tussen Museum de Gevangendoort, Haags Historisch Museum, Museon, Stichting Oranjehotel, ProDemos, Vredespaleis, Humanity House, Just Peace Festival en de Haagse Campus van de Leidse universiteit verder gegaan om in 2019 een gezamenlijk programma te kunnen lanceren in Den Haag (educatie, tentoonstellingen, evenementen) rond het thema Vrede, Recht en Internationale Samenwerking.

Reflectie op de educatieve activiteiten

Cultuureducatie voor scholen

Educatie is een belangrijk speerpunt voor Museum de Gevangendoort. Om leerlingen van het Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs kennis te laten maken met de geschiedenis van het strafrecht worden verschillende programma's aangeboden.

In 2018 ontving het museum in totaal 14.225 leerlingen. In 2017 waren dit er

13.861. Hiervan kwamen 202 groepen uit het Primair Onderwijs (in 2017 waren dit er 217) en 506 groepen uit het Voortgezet Onderwijs (in 2017 waren dit er 483).

De conclusie is al jaren dat Museum de Gevangenpoort geliefd is bij scholen. Meer dan 20% van de bezoekers aan het museum is scholier en dit aandeel neemt dus toe.

De reacties zijn vaak erg enthousiast. Kinderen en jongeren vinden de Gevangenpoort bijzonder indrukwekkend. Het educatieve programma wordt regelmatig geactualiseerd en uitgebreid. De lessen die in 2017 waren ontwikkeld werden in 2018 ook aangeboden. Het museum biedt het onderwijs ook een digitale schoolplaat die docenten kunnen gebruiken als voorbereiding op lessen en als lesmateriaal voor leerlingen:

www.haagsetijden.nl.

Via de Cultuurschakel biedt het museum drie museumlessen aan, rondom thema's uit de ladekast van *Cultuuronderwijs op zijn Haags*; Identiteit, Onze Stad, Utopie en verhalen. De lessen zijn (i.v.m. de adviesleeftijd voor het museum) gericht op de bovenbouw van het primair onderwijs.

Het aantal inschrijvingen voor Museum de Gevangenpoort via VONK, de onderwijsfolder van Cultuurschakel, is voor schooljaar 2018/2019 verdubbeld ten opzichte van het voorgaande schooljaar!

De les in het kader van het Cultuurplein primair onderwijs is in 2018 vernieuwd: *Op jacht naar regels en wetten*. Tijdens deze museumles in Museum de Gevangenpoort staan de drie onderliggende thema's van het nieuwe beleid van het museum centraal: 'Misdad en straf', 'Vervolg en vrijheid' en 'Rechtstaat en vrede'. Terug op school wordt de les vervolgens in de klas door de leerlingen verder uitgewerkt.

Voor het Voortgezet Onderwijs biedt het museum verschillende lessen, een rondleiding of de Emotietrip, een levensechte wandeling over misdad en straf. Speciale programma's voor het Voortgezet Onderwijs over de rechtsstaat worden aangeboden in samenwerking met ProDemos.

In 2018 is er voor het Voortgezet Onderwijs voor het eerste leerjaar van alle vmbo-niveaus en havo/vwo de les *Vrede door recht* ontwikkeld. Met dit programma worden leerlingen gestimuleerd na te denken over hoe wij in onze eigen tijd met zaken als misdad, straf en recht omgaan. Ook kunnen zij hun eigen standpunten bepalen of wellicht bijstellen aan de hand van discussie- en onderzoeksvragen. Tijdens de les werken de leerlingen met een op waarheid gebaseerd verhaal waar oorlog en vrede een rol in spelen. Samen met het Museum en Nationaal Archief biedt het museum een doorlopende leerlijn rondom *Oorlog, vrede en mensenrechten* binnen het leergebied Mens en Maatschappij aan, voor de eerste drie leerjaren van het Voortgezet Onderwijs. Centrale elementen uit de les zijn: rondkijken en luisteren, zelf actief zijn, onderzoeken, samenwerken, presenteren, reflecteren.

De relatie met de scholen wordt actief onderhouden door een reserveringsmedewerker. Inhoudelijk worden de programma's vastgesteld door het Hoofd Publiekzaken en de medewerker educatie. De lessen worden uitgevoerd door speciaal opgeleide museumdocenten. Evaluatie van de lessen vindt plaats door onmiddellijke feedback en enquêteformulieren naar de scholen achteraf.

Educatie voor kinderen en jongeren buiten school

In het weekend en in de schoolvakanties kunnen kinderen in de Cipierswoning meer ontdekken over de Gevangenpoort. Tijdens Festival de Betovering (herfstvakantie) organiseerde het museum workshops. Om de kinderen extra informatie te geven, aansluitend op de rondleidingen, was tijdens alle schoolvakanties, met uitzondering van de zomervakantie, een verhalenverteller actief in de Gevangenpoort.

Vooral op zaterdag en zondag is er de mogelijkheid een kinderfeestje te boeken.

Net als in voorgaande jaren organiseerde het museum in samenwerking met het Haags Historisch Museum in 2018 in het voor- en het najaar colleges voor kinderen van 8 tot 12 jaar in het kader van de MuseumJeugdUniversiteit. In 2018 werd aandacht besteedt aan: Het 'Oranjehotel', spreekwoorden en gezegden die met misdad en straf te maken hebben, criminele vrouwen en de gevangene en straffervormer Dirck Volckertszoon Coornhert.

Gevangenpoortlezingen

Het museum heeft in 2018 nog geen besluit genomen over de wijze waarop de Gevangenpoortlezingen kunnen worden voortgezet, mede in het licht van het nieuwe beleid voor het museum. Dit heeft te maken met de verdere uitwerking van de plannen in 2019.

Evenementen

In 2018 waren dat net als in eerdere jaren: Dag van de Haagse Geschiedenis, Museumnacht Den Haag, Museumnacht Kids, Nacht van de Dictatuur (i.s.m. Helsinki Comité), Avondrondleidingen met pub quiz. Ook werden in 2018 wederom meerdere evenementen samen met ProDemos georganiseerd, zoals het combinatiebezoek aan het museum en de Ridderzaal en meerder rondleidingen en stadwandelingen rond het thema Politieke Moorden.

Net als in 2017 werd in 2018 ook deelgenomen aan de Haagse Vrijheidsweken met rondleidingen over de humanisering van het strafrecht.

Tevens nam Museum deel aan de Open Monumentendagen (100 vrijkaarten) en aan het Hollands Historisch Festijn, dat plaats vond rond het Binnenhof.

2.3 Samenstelling bestuur en raad van toezicht

Achternaam:	Voornaam + overige initialen:	M/V:	Geboorte-jaar:	Bestuurs- of RvT-functie:	Datum aanstelling:	Datum Termijn: aftreden:
Baalen, van	Marcus J.J.L.H.	M	1966	Alg. directeur	1-5-2013	n.v.t.
Jacobs	Elisabeth M.	V	1958	Voorzitter	23-3-2017	23-3-2020 1e
Alibux	Sharda S.N.	V	1970	Lid	25-9-2013	25-9-2019 2e
Buruma	Ybo	M	1955	Lid	25-9-2013	25-9-2019 2e
Bak	Saskia M.	V	1964	Lid	20-3-2014	20-3-2020 2e
Schenderling	Johannes C.	M	1952	Lid	15-1-2015	15-1-2021 2e
Jeurissen	Judith I.G.J.	V	1966	Lid	23-3-2017	23-3-2020 1e
Spierts	Marcel J.S.	M	1957	Lid	23-3-2017	23-3-2020 1e

In het verslagjaar hebben zich geen mutaties voorgedaan in de samenstelling van de directie en raad van toezicht.

De Raad van Toezicht kwam bijeen op 27 maart, 31 mei, 27 september en 27 november. Onderwerpen die geregeld aan de orde kwamen, zijn de financiën, samenwerking met andere partijen, het functioneren van de organisatie, de programmering van activiteiten en de Governance Code Cultureel.

De vergaderingen werden bijgewoond door directeur-bestuurder Marco van Baalen en, op afroep, door andere medewerkers van het museum.

De leden van de Raad van Toezicht vervullen de volgende functies en relevante nevenfuncties:

Mevr. drs. S.S.N. Alibux is zelfstandig ondernemer op het gebied van sales, communicatie en business-development.

Zij vervult geen relevante nevenfuncties.

Mevr. drs. S.M. Bak is directeur van Museum Arnhem.

Zij vervult de volgende relevante nevenfuncties: bestuurslid Museumvereniging, voorzitter Stichting Fashion Design Festival Arnhem, voorzitter Stichting Farm of the World, voorzitter sectoradvies Beeldende Kunst Raad voor Cultuur, voorzitter Stichting Modekern, bestuurslid Stichting Cultuur netwerk Arnhem, lid adviesraad CASA te Arnhem, redacteur Stichting Ons Erfdeel, jurylid Abe Bonnemapijs voor jonge architecten, Cultuurcommissie Noordelijk Cultuur Fonds (NCF).

Prof. mr. Y. Buruma is raadsheer in de Hoge Raad der Nederlanden.

Hij vervult de volgende relevante nevenfuncties hoogleraar Rechtsstaat aan de Radboud Universiteit, lid-jurist Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg, redacteur Nederlands Juristenblad, lid bestuur Rechters voor Rechters, lid bestuur Stichting Maatschappij en Veiligheid.

Drs. J.C. Schenderling is gepensioneerd algemeen directeur van de Dienst OCW, gemeente Den Haag.

Hij vervult de volgende relevante nevenfuncties: lid Raad van Toezicht Museon en ambassadeur van Stichting Taal aan Zee.

Mevr. dr. E.M. Jacobs is zelfstandig ondernemer, actief als consultant, bestuurder en onderzoeker in de cultureel erfgoed sector.

Zij vervult de volgende relevante nevenfuncties: commissaris Vaderlandsch Fonds ter Aanmoediging van 's-Lands Zeedienst, voorzitter Vrienden Universiteitsbibliotheken Leiden, bestuurslid Vereniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum Amsterdam, bestuurslid Stichting Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam, bestuurslid Stichting Leerstoel Zeegeschiedenis Universiteit Leiden en lid Registratiecommissie Museumregister Nederland

Mevr. drs. J.I.J.G. Jeurissen is strategisch adviseur/ plaatsvervangend directeur van de directie Koninkrijksrelaties bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Zij vervulde in 2017 geen relevante nevenfuncties.

Dr. M.J.S. Spierts is zelfstandig onderzoeker en publicist op het gebied van sociaal werk, educatie en cultuur. Hij vervulde in 2017 geen relevante nevenfuncties.

De heer M.J.J.L.H. (Marco) van Baalen heeft gedurende het hele jaar 2018 de functie directeur-bestuurder vervuld. De Raad van Toezicht stelt de rechtspositie en de bezoldiging van de directeur-bestuurder vast. De duur van de arbeidsovereenkomst met de huidige directeur-bestuurder is onbepaald. Jaarlijks wordt het functioneren van de directeur-bestuurder beoordeeld door de Raad van Toezicht.

Marco van Baalen vervult de volgende relevante nevenfuncties:

- voorzitter van de Stichting Europees Erfgoed Atlantikwall,
 - bestuurslid Stichting Binnenstad Den Haag (programmahouder Museumkwartier)
 - bestuurslid Stichting Haagse Historie en Erfgoed.
 - secretaris van het Sebastiaan Genootschap
 - bestuurslid van de Stichting Steunfonds SHHM
 - adviseur van het bestuur van het Oranjehotel
 - voorzitter van de stichting tot behoud van het kunstwerk 'Reconstructie Teniersstraat'
- Al deze nevenfuncties worden onbezoldigd en voor onbepaalde tijd vervuld.

2.4 Code Culturele Diversiteit; Governance Code Cultuur

Code Culturele Diversiteit

Museum de Gevangenpoort wil voor iedereen, zonder aanzien des persoons, een plaats van betekenis zijn in het debat over recht en onrecht in de wereld. Om dit zo goed mogelijk te kunnen realiseren, laat het museum zich bij het uitvoeren van zijn beleid mede leiden door de Code Culturele Diversiteit.

Sinds 2011 staat culturele diversiteit op de agenda van het Haags Historisch Museum. Dit stadsmuseum ontwikkelt al jaren beleid op dit terrein en is een koploper (volgens anderen) op dit gebied in de stad Den Haag en in het Nederlandse museale veld. Dit beleid heeft het museum mede kunnen ontwikkelen omdat het museum daarvoor al jaren een geïmmerseerde bijdrage van de gemeente Den Haag ontvangt. Ofschoon dit geld natuurlijk alleen besteed wordt aan het gemeentelijk gefinancierde deel van de Stichting Haags Historisch Museum heeft dit de gehele organisatie en stichting waar Museum de Gevangenpoort, onderdeel van is, in de loop der jaren beïnvloed en gevormd. Dit kan gezien worden als een immaterieel voordeel van de samenwerking van Haags Historisch Museum en Museum de Gevangenpoort binnen de Stichting Haags Historisch Museum.

Toelichting toepassing Code Culturele Diversiteit aan de hand van de vier P's:

Personeel

Stichting Haags Historisch Museum heeft hier een belangrijk aandachtspunt van gemaakt in haar personeelsbeleid van de afgelopen jaren. Zo wordt er bij personeelswerving altijd melding gemaakt dat de Stichting Haags Historisch Museum streeft naar een (cultureel) diverse samenstelling van de organisatie. Om de culturele diversiteit onder toekomstige professionals in de cultuur- en erfgoedsector in Den Haag te stimuleren is de stichting afgelopen jaar als partner en sponsor betrokken geweest bij een speciaal ontwikkeld leertraject, de Haagse Cultuuracademie genaamd. De deelnemers aan dit leertraject waardeerden de bijdrage van de stichting aan deze leergang met het toekennen van een inspirational award.

Met ingang van 1-1-2019 is de projectleider Diversiteit/Erfgoed Haagse migranten in dienst gekomen van de Stichting Haags Historisch Museum. Door additionele financiering zal het in de toekomst hopelijk ook mogelijk worden dat deze medewerker ook direct voor de Gevangenpoort gaat werken. Nu is daar geen geld voor. Ambitie voor 2019 en 2020 bij het innoveren van onze rondleidingen als onderdeel van de nieuwe beleidsplannen (brug slaan tussen heden en verleden en tussen 'hier' en 'daar') zal er ook vooral worden ingezet op het werven van een (cultureel) 'diversere' poule van rondleiders. Hierdoor zal de meerstemmigheid in de Gevangenpoort automatisch toenemen en zullen er ook 'diversere' verhalen worden verteld. Dit zal gebeuren in samenhang met de nieuwe vaste opstelling die volgens planning in 2020 zal worden geopend.

Programma

In 2018 heeft het museum onder andere een les rond multiperspectiviteit ontwikkeld, om leerlingen kennis te laten maken met het gegeven dat individuen verschillende perspectieven kunnen hebben op bepaalde onderwerpen, vanuit religieuze overtuigingen, culturele verschillen en morele standpunten.

In 2018 heeft het museum bij het uitwerken van zijn nieuwe vaste opstelling ook het aspect van de culturele diversiteit betrokken. Bij de realisatie van de herinrichting in 2020 zal dit zichtbaar zijn.

Partners

In 2018 is er een samenwerking gesloten met de afdeling Urban History van de Haagse campus van de Leidse universiteit. De afdeling heeft een onderzoeksaanvraag lopen bij NWO naar strafrecht en migratie in de vroegmoderne tijd. In 2019 zal duidelijk worden of deze aanvraag zal worden gehonoreerd.

Daarnaast werkte de Gevangenpoort ook in 2018 net als al vele jaren met diverse organisaties samen (zoals Amnesty International, Helsinki Comité en eerder ook met Movies That Matter) om bij evenementen in het museum aandacht te vragen voor culturele diversiteit in de context van recht en onrecht en vrijheid en vervolging.

Publiek

Het museum ontvangt een redelijk divers publiek, van laag (VMBO)- en hoogopgeleiden (HBO/WO) en van jong en oud. Met name via het onderwijs ontvangt het museum ook veel leerlingen met een migratie achtergrond, (cultureel diverse achtergrond) waaronder ook vluchtelingen. Van docenten vernemen we dat de onderwerpen die tijdens het bezoek aan de Gevangenpoort worden aangevoerd (vrijheid en vervolging/ vrede en recht) de kinderen ook helpen om te kunnen praten in de klas over hun eigen ervaringen.

Governance Code Cultureel

Museum de Gevangenpoort vormt samen met het Haags Historisch Museum de Stichting Haags Historisch Museum. De stichting volgt de Governance Code Cultureel.

De Stichting Haags Historisch Museum wordt bestuurd volgens het Raad van Toezichtmodel met een directeur-bestuurder. De Raad van Toezicht heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in de stichting. De Raad bestaat uit maximaal 7 en minimaal 5 personen. De leden worden benoemd voor een zittingsduur van maximaal 3 jaar. Het maximaal aantal zittingstermijnen is 3. Werving voor vacatures in de Raad geschiedt openbaar met inachtneming van de Code Culturele Diversiteit.

Er is een eenkoppige directie. Er is een door de Raad van Toezicht vastgesteld directiereglement.

Op 27 november 2018 is het directiereglement in verband met de voor 2019 geplande uitbreiding van de directie herzien en opnieuw vastgesteld door de Raad van Toezicht.

De directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht dragen er zorg voor dat recht wordt gedaan aan de afzonderlijke positie van beide musea. Meerjarenbegrotingen, jaarbegrotingen en financiële

voortgangsrapportages van beide musea worden afzonderlijk van elkaar besproken. In de jaarrekening van de stichting is voor elk van beide musea een aparte financiële verantwoording opgenomen. Beide musea hebben een eigen jaarverslag en een eigen marketingplan en collectieplan.

Bij de samenstelling van de Raad van Toezicht wordt rekening gehouden met de benodigde expertise op het gebied van de inhoudelijke thematiek van de Gevangenpoort.

Missie, organogram, beloningsbeleid en samenstelling van het bestuur van het museum worden openbaar gemaakt via de website www.gevangenpoort.nl. Ook de profielschets en het rooster van aftreden van de Raad van Toezicht staan op de website vermeld alsmede gegevens over de inschrijving bij de Kamer van Koophandel, het beleidsplan 2017-2020 van het museum en de jaarverslagen en financiële jaarstukken van de afgelopen jaren.

Onderwerpen die in het kader van goed bestuur en toezicht in 2018 zijn geagendeerd en besproken door Raad van Toezicht en directie betreffen:

- vaststelling van de jaarstukken en het bestuursverslag van Museum de Gevangenpoort voor 2017
- jaarverslag van Museum de Gevangenpoort voor 2017
- tussentijdse financiële rapportages en prognoses voor 2018 en begrotingen cf. Erfgoedwet en BIS van Museum de Gevangenpoort voor 2019
- uitvoering van het museale beleid en van de diverse activiteiten en de eventuele risico's die zich daarbij voordoen
- strategische samenwerking met derden, zoals het Oranjehotel, en strategische ontwikkelingen zoals de totstandkoming van het Haagse Museumkwartier
- evaluatie van het functioneren van de directeur-bestuurder
- zelfevaluatie functioneren Raad van Toezicht.
- Herziening directiereglement

In 2017 is gestart met voorbereidingen om de naam van de stichting te veranderen in Stichting Haags Historisch Museum - Museum de Gevangenpoort. In 2018 hebben zowel de gemeente als ook het ministerie van OCW ingestemd met deze voorgenomen naamswijziging. In 2019 zal de naamswijziging definitief worden eerst nadat de Belastingdienst zijn goedkeuring zal hebben verleend. Zonder deze goedkeuring zal de stichting haar noodzakelijke ANBI-status verliezen bij naamswijziging.

In het kader van structurele kwaliteitszorg stelt het museum één keer per 4 maanden een voortgangsrapportage op met betrekking tot de uitvoering van zijn beleidsplan.

Ethische Code

Als onderdeel van het personeelsbeleid heeft de Ethische Code voor Musea een vaste plaats in de manier van werken. Bij het afsluiten van een arbeidsovereenkomst wordt standaard getekend voor het werken volgens de ethische code. Ook vrijwilligers, uitzendkrachten, stagiaires en overige contractanten leggen deze belofte af.

Bezoldigingsbeleid

De Stichting Haags Historisch Museum volgt de cao-gemeenten. Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. De verantwoording in verband met de WNT is onderdeel van de jaarrekening. De stichting keert geen bezoldigingen uit die hoger zijn dan de geldende WNT-norm.

Toezichthoudende topfunctionarissen (de leden van de Raad van Toezicht) ontvangen geen bezoldiging.

Als topfunctionaris in de organisatie kan binnen de Stichting worden aangemerkt de bestuurder. De directeur is de bestuurder van de Stichting. De functieomvang is gesteld op 1 fte.

2.5 Begroting en bezuinigingen

Begroting 2019

Er is voor 2019 een negatief resultaat ad - € 33.210 begroot. Dit tekort is voor € 20.000 terug te voeren op strikt incidentele lasten voor inhuur, o.a. ter ondersteuning van de zeer kleine staf van het museum bij het opstellen van het beleidsplan 2021-2024. Het overige tekort is terug te voeren op gestegen kosten van inhuur van de beveiliging.

Een nabetaling van de museumkaart kan bij het einde van het boekjaar het tekort significant doen verminderen. Zo ontving het museum in 2017 een extra nabetaling van € 13.000, op basis van een landelijk vastgestelde verdeelsleutel, wat bijdroeg aan het gerealiseerde positieve resultaat in dat jaar.

Museum de Gevangenpoort jaarbegroting 2019

Model Iib- Categoriale exploitatierekening; Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2017-2020

BATEN	Begroot 2019 (nov. 2018) prijspeil 2018	Begroot 2018 (juni 2018) prijspeil 2017
Eigen inkomsten		
1 Publieksinkomsten binnenland (2+3)	390.150	387.000
2 Kaartverkoop	356.850	355.000
3 Overige publieksinkomsten (winkel en horeca)	33.300	32.000
4 Publieksinkomsten buitenland	-	-
5 Publieksinkomsten (1+4)	390.150	387.000
6 Sponsorinkomsten (niet in natura)	-	-
7 Vergoeding coproducent	-	-
8 Totaal overige directe inkomsten	1.000	1.000
9 Totaal overige directe inkomsten (6+7+8)	1.000	1.000
10 Totaal directe inkomsten (5+9)	391.150	388.000
- Indirecte inkomsten, vergoeding van Galerij Prins Wil	66.000	66.000
- Indirecte inkomsten, UWV-uitkering	-	-
11 Totaal indirecte inkomsten ³⁾	66.000	66.000
12 Private middelen - particulieren incl. vriendenverenigingen	-	500
13 Private middelen - bedrijven	2.500	9.500
14 Private middelen - private fondsen	-	-
Private middelen - garantie Steunfonds	23.700	25.000
15 Private middelen - goede doelenloterijen	-	-
16 Bijdragen uit private middelen (12+13+14+15)	26.200	35.000
17 Totale eigen inkomsten (9+10+16)	483.350	489.000
18 Baten in natura	-	-
19 Totaal structureel OCW (20+21+22+23)	487.940	477.396
20 - OCW: regeling specifiek cultuurbeleid	234.646	229.048
21 - OCW: Erfgoedwet onderdeel huisvesting	147.214	144.799
22 - OCW: Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	106.080	103.549
23 - OCW: Kaderregeling exploitatiesubs. onderzoek en wetenschap	-	-
24 Totaal structureel Provincie	-	-
25 Totaal structureel Gemeente	-	-
26 Totaal structureel publieke subsidie overige	-	-
27 Totaal structurele subsidies (19+24+25+26)	487.940	477.396
28 Totaal incidentele publieke subsidie	-	-
29 Totaal subsidies (27+28)	487.940	477.396
TOTALE BATEN (17+18+29)	971.290	966.396

LASTEN		
1 Personeelslasten totaal	582.800	559.400
2 Huisvestinglasten	210.100	205.000
3 Afschrijvingen	14.200	8.500
4 Aankopen	-	-
5 Totaal Overige lasten	197.400	214.300
- waarvan directe collectiekosten (o.a. depothuur)	24.700	25.000
- waarvan publiekslasten	123.400	133.300
- waarvan algemeen beheer	49.300	56.000
6 Totale lasten (4+5+6+7+8)	1.004.500	987.200
6 Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-33.210	-20.804
7 Saldo rentebaten/-lasten		250
8 Mutatie aankoopfonds	-	-
Exploitatieresultaat (6+7+8)	-33.210	-20.554
VOORSTEL RESULTAATBESTEMMING		
Exploitatieresultaat	-33.210	-20.554
Onttrekking aan bestemmingsfonds OCW 2017-2020 (27%)	8.967	5.625
Onttrekking aan algemene reserve GP	-24.243	-14.929

PERONEEL EN VRIJWILLIGERS	Begroet 2019	Begroet 2018
<i>Specificatie personeelslasten</i>		
1 Waarvan vast contract	431.500	388.000
2 Waarvan tijdelijk contract	18.300	2.700
3 Waarvan inhuur	133.000	168.700
4 personeelslasten totaal (1+2+3)	582.800	559.400
<i>Vrijwilligers</i>	<i>aantal</i>	<i>aantal</i>
5 Vrijwilligers: fte	2,3	2,3
6 Vrijwilligers: personen	36	36

* Additionele inhuur en stagiairs voor o.a. beveiliging worden niet uitgedrukt in fte

Den Haag, 26 maart 2019

Marco van Baalen
Algemeen directeur Stichting Haags Historisch Museum

3 JAARREKENING

3.1 Balans per 31 december 2018 van Stichting Haags Historisch Museum (na verwerking van de resultaatbestemming)

	2018	2017
<u>Actief</u>		
VASTE ACTIVA		
Materiele vaste activa	208.171	184.342
VLOTTENDE ACTIVA		
Onderhanden projecten	68.515	36.300
Vorraden	9.357	12.811
Vorderingen	226.601	260.408
Liquide middelen	1.006.509	1.058.158
Totaal vlottende activa	<u>1.310.982</u>	<u>1.367.677</u>
Totaal activa	<u>1.519.153</u>	<u>1.552.019</u>
<u>Passief</u>		
EIGEN VERMOGEN		
- Algemene reserve Haags Historisch Museum	339.832	339.760
- Algemene reserve Museum de Gevangenpoort	170.655	221.886
- Bestemmingsreserves Haags Historisch Museum	71.000	70.000
- Bestemmingsfonds OCW Museum de Gevangenpoort	-	21.492
- Bestemmingsfonds OCW Collectiebeheer Gevangenpoort	-	-
	<u>581.487</u>	<u>653.138</u>
AANKOOPFONDS	121.039	96.290
VOORZIENINGEN		
- Groot onderhoud gebouwen en installaties Gevangenpoort	161.713	83.631
- Voorziening Meerjaren Onderhoudsplanning huurderslasten HHM	112.855	94.083
- Overige voorzieningen	120.595	157.818
	<u>395.163</u>	<u>335.532</u>
LANGLOPENDE SCHULDEN	-	-
KORTLOPENDE SCHULDEN	421.464	467.059
Totaal passiva	<u>1.519.153</u>	<u>1.552.019</u>

3.2 Exploitatierekening over 2018 van Stichting Haags Historisch Museum

	Uitkomst 2018	Begroting 2018	Uitkomst 2017
BATEN			
Directe opbrengsten:			
Publieksinkomsten binnenland			
- waarvan kaartverkoop	521.077	573.000	594.184
- waarvan overige publieksinkomsten	69.389	77.000	76.030
Totaal publieksinkomsten binnenland	590.466	650.000	670.214
Sponsorinkomsten (niet in natura)	-	2.500	-
Overige inkomsten	25.046	12.600	27.454
Totaal directe opbrengsten	615.512	665.100	697.668
Indirecte opbrengsten	81.771	67.000	80.978
Bijdragen uit private middelen			
- particulieren incl. vriendenverenigingen	1.500	3.000	2.766
- bedrijven	13.750	23.250	15.667
- private fondsen	128.039	188.789	107.555
Totaal bijdragen uit private middelen	143.289	215.039	125.988
Totaal opbrengsten	840.572	947.139	904.634
Structurele subsidie Min OCW	487.940	477.396	468.561
Meerjarige subsidie gemeente Den Haag	1.763.015	1.720.006	1.720.006
Incidentele subsidies en bijdragen uit publieke middelen	14.251	14.251	45.384
Totaal subsidies	2.265.206	2.211.653	2.233.951
TOTAAL BATEN	3.105.778	3.158.792	3.138.585
LASTEN			
Salarislasten	1.778.752	1.656.595	1.616.834
Afschrijvingen	35.390	36.500	33.590
Huur	79.030	78.063	77.941
Aankopen	28.700	-	38.924
Overige lasten	1.230.913	1.374.593	1.305.383
TOTAAL LASTEN	3.152.785	3.145.751	3.072.672
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-47.007	13.041	65.913
Rentebaten	105	750	687
Rentelasten	-	-	-
Mutatie aankoopfonds	-24.749	-34.345	2.352
EXPLOITATIERESULTAAT	-71.651	-20.554	68.952
VOORSTEL RESULTAATBESTEMMING:			
Exploitatieresultaat	-71.651	-20.554	68.952
Saldo mutatie bestemmingsreserves HHM	-1.000	-	-
Onttrekking resp. dotatie aan bestemmingsfondsen OCW GP	21.492	5.625	-12.657
Ten laste resp. ten gunste van de algemene reserves	-51.159	-14.929	56.295

3.3 Algemene toelichting en grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt in euro's volgens de richtlijnen van de subsidiegevers van de musea: de gemeente Den Haag en het Ministerie van OCW. Voorts is zoveel als mogelijk opgemaakt in overeenstemming met de bepalingen van titel 9 Boek 2 BW, hoewel de Stichting Haags Historisch Museum niet is onderworpen aan deze bepalingen. Dit laatste betekent onder andere het zo veel mogelijk volgen van de Richtlijn 640 'Organisaties zonder winststreven'.

In de jaarrekening is als grondslag voor waardering en resultaatbepaling de historische uitgaafprijs gehanteerd. Activa en passiva zijn, tenzij anders vermeld, opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Ten aanzien van de **museale collecties** geldt het volgende: het eigendom van de collecties berust bij het Rijk (voor Museum de Gevangenpoort) en bij de gemeente Den Haag (voor het Haags Historisch Museum). De stichting beheert de collecties in overeenstemming met daartoe afgesloten overeenkomsten. Bovendien heeft de stichting een instandhoudingsplicht ten aanzien van de museale objecten. De collecties zijn niet opgenomen op de balans.

De beheerovereenkomst met de Gemeente Den Haag inzake de collectie van het Haags Historisch Museum is afgesloten op 1 april 1997 voor een duur van tenminste 30 jaar.

Het ministerie van OCW heeft in maart 2016 de stichting voor onbepaalde tijd belast met de zorg voor het beheer van de museale cultuurgoederen van de Staat, die Museum de Gevangenpoort nu beheert (brief met kenmerk 909733). De vorige beheerovereenkomst met het Rijk betreffende de collectie was beëindigd werd per 1-1-2017, met het oog op de voorgenomen stelselherziening (brief Ministerie van OCW ref. 440985 d.d. 20 september 2012). Met ingang van 2017 heeft de minister in het kader van de Erfgoedwet een subsidie toegekend voor de beheeractiviteiten, waaronder een vergoeding voor beheer van de collectie. Deze subsidie dient jaarlijks te worden aangevraagd en verantwoord.

Verplichtingen verbonden aan de exploitatiesubsidies

De gemeente Den Haag heeft de exploitatiesubsidie aan het Haags Historisch Museum voor 2018 verleend met daaraan verbonden bepaalde verplichtingen. De belangrijkste hiervan zijn:

- uitvoering geven aan het collectieplan en zorgdragen voor de in beheer gegeven gemeentelijke collecties
- het actueel houden van de museumregistratie en het uitvoeren van acties die voortkomen uit de rapportages van het Erfgoedhuis Zuid-Holland
- organiseren van circa 4 nieuwe tijdelijke tentoonstellingen waarvan bij voorkeur een op een laagdrempelige locatie anders dan het museum
- behalen van een bezoekersaantal van ca. 35.000
- alert blijven op mogelijkheden om het Haagse erfgoed digitaal of fysiek te presenteren in samenwerking met het Haags Gemeentearchief, Monumentenzorg en Archeologie
- t.a.v. het Netwerk Erfgoed Migranten:
 - onder meer het organiseren van 4 netwerkbijeenkomsten;
 - het organiseren van toegankelijke tentoonstellingen dan wel het presenteren van andere activiteiten over geschiedenis en erfgoed van Haagse migranten;
 - dit doen in samenwerking met partners in het Netwerk en daarbij de samenwerking en positie van de partners versterken, relevante ontwikkelingen op dit gebied volgen, de naamsbekendheid van het Netwerk bevorderen en het borgen van de resultaten van de netwerkactiviteiten stimuleren;
 - de activiteiten ten behoeve van het Netwerk en de bijdrage vanuit het Programma Integratie separaat verantwoorden in de inhoudelijke en financiële verslaglegging
- met lessen/activiteiten ca. 2500 leerlingen in het primair onderwijs in Den Haag bereiken en ca. 500 in het voortgezet onderwijs
- inspanningen leveren op het gebied van cultuuronderwijs conform de doelstellingen uit de Nota Cultuureducatie 2017.

Het Ministerie van OCW heeft de BIS-subsidie voor Museum de Gevangenpoort verleend onder vaststelling van zgn. prestatieafspraken over o.a. bezoekersaantal. Deze afspraken worden schematisch weergegeven in paragraaf 3.7 (prestatieverantwoording Museum de Gevangenpoort).

Om te voldoen aan de eis van de subsidiegevers voor een functionele resp. specifieke categoriale indeling met functionele uitsplitsing van de exploitatierekening, zijn in de bijlagen afzonderlijke exploitatierekeningen van Haags Historisch Museum en Museum De Gevangenpoort opgenomen. In de jaarrekening wordt voor de stichting als geheel de categoriale exploitatierekening gepresenteerd volgens hetzelfde model dat de Stichting in voorgaande jaren hanteerde.

Begroting

Voor het Haags Historisch Museum is uitgegaan van de bijgestelde begroting 2018, goedgekeurd door de raad van toezicht op 31 mei 2018.

Bij het opstellen van de begroting voor het Haags Historisch Museum kon nog geen rekening worden gehouden met onttrekkingen aan de bestemmingsreserve voor restauraties en de bestemmingsreserve voor digitalisering. Om deze reden zijn deze niet in de begroting opgenomen.

Voor de Gevangenpoort is uitgegaan van de jaarbegroting 2018 van juni 2018, goedgekeurd in de vergadering van de raad van toezicht op 27 september 2018. Dit was een actualisering van de jaarschijf 2018 in de meerjarenbegroting 2017-2020. De jaarbegroting 2018 sluit op een negatief resultaat ad - € 20.554. Het grote positieve resultaat 2017 (€ 68.231) wordt hiermee ingezet voor de museale doelstelling in 2018.

Een specifieke kostenpost in de begroting 2018 was de opdracht voor een Quick Scan van de Stichting Haags Historisch Museum in 2018. Deze Quick Scan is uitgevoerd in 2018.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs verminderd met de afschrijvingen volgens vaste percentages van de aanschafwaarden. De afschrijvingspercentages zijn vastgesteld op basis van de verwachte economische gebruiksduur. Er wordt afgeschreven in het jaar volgend op het jaar van ingebruikneming. De jaarlijkse afschrijvingen zijn voor:

- vaste inrichting Haags Historisch Museum	20%
- installaties (beide musea)	10%-20%
- automatiseringsapparatuur (beide musea)	20%-33,3%
- overige inventarissen en depotinrichting (beide musea)	5%-20%

Aanschaffingen voor de museale collectie worden niet geactiveerd (zie hierboven).

Onderhanden projecten

Als onderhanden projecten zijn uitgaven voor tijdelijke tentoonstellingen en (educatieve) activiteiten verantwoord die over de jaargrens heenlopen.

De onderhanden projecten zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs onder aftrek van verkregen bijdragen. Uitgaven en bijdragen worden naar rato van de voortgang van het project c.q. de looptijd van de tentoonstelling als lasten resp. baten aan het resultaat toegerekend. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Onder de vlottende activa zijn de projecten opgenomen waarvan de uitgaven per balansdatum voorlopen op de bijdragen. Onder de kortlopende schulden zijn de projecten opgenomen waarvan de bijdragen per balansdatum voorlopen op de uitgaven.

Voorraden

De winkelvoorraad is gewaardeerd tegen laatst bekende inkoopprijs of, indien lager, de verkoopprijs. Op de voorraad is een voorziening voor incurante artikelen in mindering gebracht. Een artikel is incurant wanneer de omloopsnelheid beneden de 20% komt, of wanneer er sprake is van een publicatie bij een tentoonstelling die inmiddels is afgelopen.

Voorzieningen

Voor de grondslagen die hiervoor zijn gehanteerd wordt verwezen naar de specifieke toelichting op de betreffende voorzieningen.

Schulden

De schulden worden opgenomen voor de nominale waarde. Voor de berekeningsmethode van de verplichting voor niet opgenomen vakantiedagen wordt verwezen naar de toelichting.

Subsidies

In de jaarrekening zijn project- en exploitatiesubsidies als baten verwerkt, welke pas na afloop van het project, het boekjaar respectievelijk de cultuurnotaperiode definitief worden vastgesteld.

De richtlijnen voor de verantwoording van subsidies van de gemeente Den Haag vermelden, onder verwijzing naar artikel 22 van de ASV (Algemene Subsidieverordening) dat de gemeente, op basis van een door de instelling gedane aanvraag, kan besluiten dat een eventueel positief exploitatieresultaat geheel of gedeeltelijk kan worden behouden door de instelling en mag worden toegevoegd aan reserve(s) of bestemmingsfonds(en).

Voor het vormen van en doteren aan een reserve – ook aan de algemene reserve – of bestemmingsfonds moet schriftelijk en expliciet toestemming worden gevraagd aan het college van burgemeester en wethouders. Een verzoek daartoe dient onderbouwd te worden met een motivering. (Zie de Subsidieverlening 2018 volgens het Meerjarenbeleidsplan Kunst en Cultuur 2017-2020 'Ruimte voor de spelende mens' kenmerk ABBA/VL/11387 d.d. 16-02-2018, bijlage Inrichting Jaarrekening 2018).

Voor Museum de Gevangenpoort geldt, dat de subsidie Erfgoedwet jaarlijks wordt toegekend en vastgesteld. De Bis- subsidie is een vierjaarlijkse subsidie en wordt na afloop van de cultuurnotaperiode vastgesteld, waarbij tevens een besluit wordt genomen over een eventueel saldo in het bestemmingsfonds OCW.

Bijdragen in natura

In de jaarrekening zijn bijdragen in natura vooralsnog niet gekapitaliseerd. De stichting maakt gebruik van bijdragen in natura, vooral in de vorm van vrijwilligerswerk, free publicity en resultaten van wetenschappelijk onderzoek die voortvloeien uit samenwerking met derden.

3.4 Toelichting op de balans per 31 december 2018

Materiële vaste activa

	Vaste inrichting	Installaties en apparatuur	Inventarissen/ automatisering/ depotinrichting	Totaal
Historische kostprijs per 01-01-2018	750.202	332.141	361.290	1.443.633
Bijdragen derden per 01-01-2018	-666.790	-15.250	-26.669	-708.709
Cumulatieve afschrijvingen per 01-01-2018	-74.899	-281.653	-194.030	-550.582
Boekwaarde per 01-01-2018	8.513	35.238	140.591	184.342
Investerings	2.285	36.206	22.352	60.843
Bijdragen derden	-	7.500	-1.624	5.876
Desinvesteringen				
- Aanschafwaarde	-	-14.144	-6.883	-21.027
- Cumulatieve afschrijving	-	6.644	6.883	13.527
Afschrijvingen	-3.995	-11.514	-19.881	-35.390
Boekwaarde per 31-12-2018	6.803	59.930	141.438	208.171
Cumulatieve afschrijvingen	78.894	286.523	207.028	572.445
Cumulatieve bijdrage derden per 31-12-2018	666.790	7.750	28.293	702.833
Historische kostprijs per 31-12-2018	752.487	354.203	376.759	1.483.449

De boekwaarde van € 6.803 van de vaste inrichting betreft het Haags Historisch Museum (2017: € 8.513).

De installaties betreffen voor een boekwaarde van € 20.158 (2017: € 23.075) het Haags Historisch Museum.

De installaties betreffen voor een boekwaarde van € 39.772 (2017: € 12.163) Museum de Gevangenpoort.

De inventarissen, automatiseringsapparatuur en depotinrichting hebben voor een boekwaarde van € 120.846 (2017: € 127.415) betrekking op het Haags Historisch Museum en voor een boekwaarde van € 20.592 (2017: € 13.176) op Museum de Gevangenpoort.

De Stichting Haags Historisch Museum is als huurder van de museumgebouwen economisch eigenaar van investeringen in de gebouwen. Het juridisch eigendom van deze investeringen berust bij de eigenaren van de gebouwen.

Vlottende activa

Onderhanden projecten

Onder de vlottende activa zijn de projecten opgenomen, waarvan de uitgaven per balansdatum voorlopen op de bijdragen (van derden en uit het ten laste brengen van het resultaat).

De post onderhanden projecten betreft per 31-12-2018 de volgende projecten van het HHM:

	31-12-2018	31-12-2017
- Vaste opstelling "Typisch Haags" en de responsive website	13.550	36.300
- Tentoonstelling Johan van Oldenbarnevelt	54.965	-
	68.515	36.300

Voorraden

	31-12-2018	31-12-2017
Bedrag van de voorraad	49.805	65.783
Af: voorziening incurante artikelen	-40.448	-52.972
Boekwaarde	9.357	12.811

De voorraden betreffen voorraden van de museumwinkels op de beide locaties. De voorziening incurante artikelen wordt bepaald op basis van de omloopsnelheid. Publicaties behorend bij een tentoonstelling die inmiddels is afgelopen, worden voorzien als incurant. De relatief grote post voorziening incurante artikelen heeft grotendeels betrekking op de eigen publicaties, die betrekking hebben op de vaste collectie, die feitelijk altijd te zien zal zijn. De waarde van de voorraden is afgenomen ten opzichte van 2017.

Vorderingen

	31-12-2018	31-12-2017
<i>Deze bestaan uit:</i>		
- Projectbijdragen Gemeente Den Haag	-	-
- Projectbijdragen (anders dan van Gemeente Den Haag)	36.000	60.140
- Te verrekenen belastingen en sociale premies	77.042	57.223
- Overige vorderingen en overlopende activa	113.559	143.045
Boekwaarde	226.601	260.408

De vorderingen zijn opgenomen tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid. Deze voorziening voor dubieuze debiteuren bedraagt per 31-12-2018 € 135 (2017: € 3.048) en heeft geheel betrekking op het Haags Historisch Museum.

Liquide middelen

	31-12-2018	31-12-2017
Stand per 31-12	1.006.509	1.058.158

De liquide middelen betreffen het Haags Historisch Museum voor een bedrag van € 546.250 (2017: € 549.461) en Museum de Gevangenpoort voor een bedrag van € 460.259 (2017: € 508.697). De liquide middelen zijn direct opeisbaar.

Eigen vermogen

<u>Algemene reserve Haags Historisch Museum</u>	2018	2017
Stand per 01-01	339.760	339.039
- (Deel) resultaat verslagjaar	72	721
Stand per 31-12	339.832	339.760

De algemene reserve van het Haags Historisch Museum dient als buffer voor tegenvallende exploitatieresultaten. Het resultaat 2018 van het Haags Historisch Museum bedraagt € 1.072 positief. Bij de bestemming van dit resultaat wordt € 24.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve restauratieprojecten. Een bestemmingsreserve museale vernieuwing wordt gevormd, waaraan € 25.000 wordt gedoteerd. Het hierna resterende bedrag ad € 72 wordt gedoteerd aan de algemene reserve.

<u>Algemene reserve Museum de Gevangenpoort</u>	2018	2017
Stand per 01-01	221.886	166.312
- (Deel) resultaat verslagjaar	-51.231	55.574
Stand per 31-12	170.655	221.886

De algemene reserve van Museum de Gevangenpoort dient als buffer voor tegenvallende exploitatieresultaten. Het resultaat is negatief € 72.723, echter € 21.492 wordt onttrokken aan de bestemmingsfonds OCW 2017-2020 conform de richtlijnen en € 51.231 wordt onttrokken aan de algemene reserve.

<u>Bestemmingsreserves Haags Historisch Museum</u>	31-12-2018	31-12-2017
Bestemmingsreserve restauratieprojecten	36.000	60.000
Bestemmingsreserve digitalisering	10.000	10.000
Bestemmingsreserve museale vernieuwing HHM	25.000	-
	71.000	70.000

Het verloop van de bestemmingsreserves is als volgt:

<u>Verloop bestemmingsreserve restauratieprojecten</u>	2018	2017
Stand per 01-01	60.000	60.000
- Onttrekking	-24.000	-
Stand per 31-12	36.000	60.000

De bestemmingsreserve restauraties is ingesteld om het Haags Historisch Museum in staat te stellen om planmatiger om te gaan met het structurele beheer van de gemeentelijke collectie. In de Subsidievaststelling 2016 heeft de gemeente Den Haag toestemming verleend om deze reserve voor een bedrag van maximaal € 60.000 aan te houden tot 31 december 2022 (zie brief met kenmerk ABBA/VS/4377 van 28 juni 2017). Dit is nogmaals bevestigd in de subsidievaststelling 2017 (brief met kenmerk ABBA/VS/6295 van 17 september 2018).

Gedurende het jaar 2018 zijn restauraties uitgevoerd voor € 27.720. Deze kosten worden voor een bedrag van € 24.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve restauratieprojecten. Het saldo in de reserve bedraagt daarmee € 36.000 per 31-12-2018.

<u>Verloop bestemmingsreserve digitalisering</u>	2018	2017
Stand per 01-01	10.000	10.000
- Onttrekking	-	-
Stand per 31-12	10.000	10.000

Voor de bestemmingsreserve digitalisering geldt hetzelfde als voor de bestemmingsreserve restauraties. Ook

hier is toestemming verleend om de reserve (groot maximaal € 10.000) aan te houden tot 31 december 2022. In 2018 is iets meer dan € 10.000 besteed aan digitalisering van de collectie. Dit bedrag kon het museum uit de reguliere exploitatie bekostigen. In 2018 wordt geen onttrekking aan de bestemmingsreserve gedaan; het gereserveerde bedrag blijft noodzakelijk voor verdere digitalisering van de collectie.

<u>Verloop bestemmingsreserve museale vernieuwing HHM</u>	2018	2017
Stand per 01-01	-	-
- Dotatie	25.000	-
Stand per 31-12	25.000	-

De bestemmingsreserve museale vernieuwing is in 2018 gevormd. Het doel hiervan is middelen beschikbaar te hebben voor planvorming en doorrekening van de gewenste museale vernieuwing en verbouwing van het Haags Historisch Museum. Dit zal een inspanning vragen in 2019 met een uitloop naar 2020. Voor de vorming van deze reserve zal bij de aanbidding van deze jaarstukken aan de gemeente Den Haag toestemming worden gevraagd aan het college van burgemeester en wethouders.

<u>Verloop bestemmingsfonds OCW 2013-2016 Museum de Gevangenpoort</u>	2018	2017
Stand per 01-01	-	8.835
- Terugvordering expl.subsidie MinOCW 2013-2016,brief ref.1175597	-	-8.835
Stand per 31-12	-	-

Het bestemmingsfonds OCW 2013-2016 Museum de Gevangenpoort was opgebouwd uit niet bestede subsidiebedragen. Bij de vaststelling van de vierjaarlijkse instellingssubsidie, heeft het ministerie bepaald dat resterende subsidiebedragen dienden te worden terugbetaald. In de jaarrekening 2017 was het saldo daarom opgenomen onder de kortlopende schulden. De terugvordering heeft plaatsgevonden in 2018.

<u>Verloop bestemmingsfonds OCW 2017-2020 Museum de Gevangenpoort</u>	2018	2017
Stand per 01-01	21.492	-
- Uit bestemming resultaat	-21.492	21.492
Stand per 31-12	-	21.492

In de resultaatverdeling wordt € 21.492 onttrokken aan het bestemmingsfonds OCW 2017-2020. Hierbij wordt de door het Handboek Cultuursubsidies voorgeschreven verdeling van het resultaat gevolgd. Het saldo in het fonds is nihil per 31-12-2018.

Bestemmingsfonds OCW collectiebeheer Museum de Gevangenpoort

Met ingang van 2017 dienen niet bestede subsidies voor de collectie in het kader van de Erfgoedwet te worden gedoteerd aan een bestemmingsfonds OCW collectiebeheer. De subsidie 2018 is evenals in 2017 geheel besteed voor het beheer van de collectie. Het saldo van het bestemmingsfonds OCW collectiebeheer is derhalve nihil.

Aankoopfonds

Het aankoopfonds heeft een doorlopend karakter. Het saldo ad € 121.039 (2017: € 96.290) heeft voor € 29.128 (2017: € 4.379) betrekking op het HHM en voor € 91.911 (2017: € 91.911) betrekking op Museum de Gevangenpoort.

Het verloop is als volgt:

<u>Verloopoverzicht aankoopfonds HHM</u>	2018	2017
Stand per 01-01	4.379	5.000
- Bijdrage Gemeente Den Haag t.l.v. het resultaat	35.949	35.072
- Bijdragen uit fondswerving voor aankoop tegeltabeau	17.500	1.500
- Onttrekking t.b.v. aankopen	-28.700	-37.193
Stand per 31-12	29.128	4.379
<u>Verloopoverzicht aankoop-/collectiefonds Gevangenpoort</u>	2018	2017
Stand per 01-01	91.911	93.696
- Onttrekking	-	-1.785
Stand per 31-12	91.911	91.911

Aan het aankoopfonds Haags Historisch Museum wordt jaarlijks gedoteerd uit de exploitatiesubsidie van de gemeente Den Haag mede op grond van Rb 450/1980. In het jaar 2018 kon bovendien een bedrag van € 17.500 worden toegevoegd aan het fonds voortkomend uit fondswerving, bestemd voor de aankoop van een tegeltabeau vervaardigd door plateelfabriek Rozenburg in ca. 1895. Voor deze en andere aankopen is in 2018 € 28.700 onttrokken aan het fonds.

Het aankoop-/collectiefonds Museum de Gevangenpoort is ingesteld in 2012 voor aankopen, restauratie en onderzoek. Het Museum ontvangt hiervoor geen subsidie van het Ministerie. Dotaties aan het fonds komen voort uit eigen middelen en uit financiële ondersteuning van derden.

In 2016 is een dotatie gedaan ten laste van de bestemmingsreserve subsidie OCW 2009-2012 voor een bedrag van € 27.218. Dit is geschied onder voorwaarde dat dit bedrag wordt geormerkt voor aankopen. Dit geormerkte bedrag is niet benut in 2018 en blijft derhalve ongewijzigd een onderdeel van het collectiefonds Gevangenpoort.

Voorzieningen

	31-12-2018	31-12-2017
- Voorziening groot onderhoud en installaties Gevangenpoort	161.713	83.631
- Voorziening Meerjaren Onderhoudsplanning huurderslasten HHM	112.855	94.083
Overige voorzieningen		
- Voorziening personeelsuitkeringen	49.110	46.928
- Onderhoudsvoorziening huurderslasten Gevangenpoort	26.974	33.237
- Voorziening optimalisering Sebastiaansdoelen	9.931	10.095
- Voorziening onderzoek/ontsluiting collectie Alexine Tinne	5.735	7.803
- Voorziening Herkomst Helder/aanbevelingen inspectie	9.750	30.660
- Voorziening digitaliseren archief	-	10.000
- Antoinette Visser Fonds	19.095	19.095
	120.595	157.818
Totaal voorzieningen	395.163	335.532

Verloopoverzicht voorziening groot onderhoud Gevangenpoort

	2018	2017
Stand per 01-01	83.631	-
- Dotatie	78.082	83.631
Stand per 31-12	161.713	83.631

De voorziening groot onderhoud Gevangenpoort is ingesteld in 2017 bij het inwerking treden van de Erfgoedwet. Hieraan wordt met ingang van 2017 jaarlijks gedoteerd uit de huisvestingssubsidie van het ministerie van OCW. Het museum heeft een meerjarig onderhouds- en instandhoudingsplan (MOIP) gemaakt. In 2018 is preventief onderhoud en storingsonderhoud uitgevoerd. In 2019 staan in het MOIP werkzaamheden ter waarde van € 98.400 gepland. In dit zelfde jaar zal een actualisering van dit plan worden gemaakt in samenspraak met het Rijksvastgoedbedrijf (Rvb). Het Rvb zal vervolgens het onderhoud inplannen voor 2019 en 2020.

Verloopoverzicht voorziening Meerjaren Onderhoudsplan huurderslasten HHM

	2018	2017
Stand per 01-01	94.083	83.079
- Dotatie	61.088	60.336
- Onttrekking	-42.316	-49.332
Stand per 31-12	112.855	94.083

De voorziening meerjaren onderhoudsplan huurderslasten HHM voor gebruikersonderhoud aan de panden ad € 112.855 (2017: € 94.083) dient ter egalisatie van de voorziene onderhoudskosten die voor rekening komen van de stichting als huurder van het gebouw.

Het Haags Historisch Museum beschikt over een meerjarenonderhoudsplan dat door de Gemeente Den Haag ten behoeve van het Museum is opgesteld. Dit meerjarenonderhoudsplan dateert uit 2005 en is in 2010 bijgesteld door de gemeente. In 2011 heeft het Museum een aanvang gemaakt met een bijstelling van dit onderhoudsplan met assistentie van een bouwkundig adviseur. Jaarlijks vindt overleg plaats met de Dienst Vastgoed om te kunnen komen tot een actualisering van dit plan. Ook in 2018 heeft overleg plaatsgevonden. Over het onderhoud van het gebouw is overleg geweest met de Gemeente Den Haag op 22 februari 2018. De MOP wordt jaarlijks geactualiseerd, meest recent op 18 januari 2019 aan de hand van de financiële realisatie 2018.

In de subsidie 2018 is inbegrepen een bijdrage voor onderhoud ad € 45.109. Dit bedrag is gedoteerd aan de onderhoudsvoorziening. Door een aanvullende dotatie uit de eigen middelen van het museum is de voorziening per 31-12-2018 op een voldoende niveau gebracht voor egalisatie van de onderhoudskosten over een periode van 10 jaar.

De verwachting is dat de voorziening onderhoud HHM ad € 112.855 binnen een periode van 5 jaar zal worden uitgegeven. De voorziene onderhoudskosten in het onderhoudsplan bedragen voor 2019 € 171.121. In verband met de gewenste museale vernieuwing en verbouwing, zal in 2019 een deel van deze werkzaamheden worden aangehouden.

De jaarlijkse onderhoudssubsidie van de gemeente ad € 45.109 wordt ook in 2019 gedoteerd en daarboven zal de Stichting de voorziening aanvullen met eigen middelen om deze ook in 2019 op een voldoende niveau te houden.

De onttrekking 2018 ad € 42.316 is als volgt te specificeren:

<u>Uitgevoerd onderhoud HHM, overzicht ten behoeve van Gemeente Den Haag</u>		2018	2017
Vervangen vloerbedekking		-	910
Vervangen airconditioning		-	5.312
Schilderwerk binnen/buiten		-	347
Klachten gebruiker (vernieuwen/vervangen)		13.463	14.181
Servicecontract	inbraakbeveiliging	6.504	6.329
Servicecontract	brandbeveiliging	2.889	2.852
Servicecontract	lift installatie	1.758	2.001
Servicecontract	w-installatie compleet	17.702	17.400
		42.316	49.332

Deze uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden in het HHM in 2018 ad € 42.316 zijn ten laste gebracht van de onderhoudsvoorziening.

Het schilderwerk van (onder andere) wanden van museumzalen wordt enkele malen per jaar bijgewerkt door de facilitair medewerker in dienst van de Stichting. Hiervoor is als stelpost € 3.255 (prijspeil 2018) salarislasten opgenomen. Dit bedrag wordt als salarislasten in de jaarrekening verantwoord.

Overige voorzieningen		
- Voorziening personeelsuitkeringen	49.110	46.928
- Onderhoudsvoorziening huurderslasten Gevangenpoort	26.974	33.237
- Voorziening optimalisering Sebastiaansdoelen	9.931	10.095
- Voorziening onderzoek/ontsluiting collectie Alexine Tinne	5.735	7.803
- Voorziening Herkomst Helder/aanbevelingen inspectie	9.750	30.660
- Voorziening digitaliseren archief	-	10.000
- Antoinette Visser Fonds	19.095	19.095
	120.595	157.818

<u>Verloopoverzicht voorziening personeelsuitkeringen</u>	2018	2017
Stand per 01-01	46.928	45.344
- Dotatie	2.182	2.811
- Vrijval	-	-1.227
Stand per 31-12	49.110	46.928

De voorziening personeelsuitkeringen is in 2007 ingesteld om eventuele personeelsuitkeringen te bekostigen. De verplichtingen komen voort uit het eigenrisicodragerschap voor de WW dat het museum als verzelfstandigde gemeentelijke instelling heeft. De hoogte van de voorziening wordt bepaald op een vast percentage van de loonsom dan wel het saldo van de lopende verplichtingen per balansdatum indien dit hoger is. Eind 2018 is een bedrag voorzien ad € 49.110 (2017: € 46.928). Dit betreft het Haags Historisch Museum voor € 34.201 (2017: € 32.933) en Museum de Gevangenpoort voor € 14.909 (2017: € 13.995). De hoogte van de voorziening is gerelateerd aan de omvang van de salarislasteren. Per balansdatum zijn er geen lopende verplichtingen; de verwachting is daarom dat het voorziene bedrag in een periode langer dan 1 jaar en korter dan 5 jaar zal worden uitgegeven.

<u>Verloopoverzicht onderhoudsvoorziening huurderslasten Gevangenpoort</u>	2018	2017
Stand per 01-01	33.237	33.507
- Onttrekking	-6.263	-270
Stand per 31-12	26.974	33.237

De onderhoudsvoorziening voor de Gevangenpoort is gevormd in 2011 om kosten voor gebruikersonderhoud op te vangen. Het gaat om kosten die buiten het meerjaren onderhouds- en instandhoudingsplan vallen, ter verbetering van de functionaliteit van het gebouw als museum, mede in het kader van de geplande herinrichting van de museale ruimtes in 2019-2020.

De verwachting is dat de voorziene onderhoudslasteren ad € 26.974 (stand 31-12-2018) binnen een periode van 5 jaar zullen worden uitgegeven. De inschatting is dat binnen 1 jaar een bedrag van € 12.000 zal worden uitgegeven.

<u>Verloopoverzicht voorziening optimalisering Sebastiaansdoelen</u>	2018	2017
Stand per 01-01	10.095	25.000
- Onttrekking	-164	-14.905
Stand per 31-12	9.931	10.095

Het Haags Historisch Museum is gevestigd in de Sebastiaansdoelen. Gebleken was al dat de publieksvoorzieningen niet meer voldoen aan de verwachtingen van het publiek. Om deze situatie te kunnen verbeteren is in 2014 een voorziening getroffen.

De voorziening is mede bedoeld om verkenningen voor een grotere verbouwing van het museum mogelijk te maken. Het gebouw als geheel zal aan de huidige museale standaard voor klimaatbeheersing voor het behoud van de collectie en voor tentoonstellingsruimten, publieksvoorzieningen en uitstraling moeten gaan voldoen.

In 2018 is een bedrag van € 164 aan de voorziening onttrokken. In 2019 zal verder worden gewerkt aan planvorming voor de verbouwing van de Sebastiaansdoelen in het kader van de museale vernieuwing. De verwachting is dat de voorziening ad € 9.931 binnen een periode van een jaar zal worden uitgegeven aan het laten maken van bouwkundige tekeningen.

<u>Verloopoverzicht voorziening onderzoek/ontsluiting collectie Tinne</u>	2018	2017
Stand per 01-01	7.803	14.527
- Onttrekking	-2.068	-6.724
Stand per 31-12	5.735	7.803

De voorziening onderzoek/ontsluiting collectie Tinne is ingesteld in 2012 voor een bedrag van € 18.000 en heeft geheel betrekking op het Haags Historisch Museum. In 2012 hebben de Engelse nazaten van Alexine Tinne deze collectie geschonken aan het Haags Historisch Museum. Het Museum heeft hierbij toegezegd dat er onderzoek zal worden gedaan naar de collectie en dat deze digitaal zal worden ontsloten door middel van een website. De verwachting is dat het resterende bedrag per eind 2018 ad € 5.735 binnen een periode van 5 jaar zal worden besteed waarvan € 5.000 binnen een periode van een jaar. Het tempo waarmee de werkzaamheden zullen worden uitgevoerd, zal worden afgestemd op de mogelijkheden van de samenwerkingspartners in dit project.

<u>Verloopoverzicht voorziening Herkomst Helder/aanbevelingen inspectie</u>	2018	2017
Stand per 01-01	30.660	31.960
- Vrijval en onttrekking	-20.910	-1.300
Stand per 31-12	9.750	30.660

Deze voorziening is gevormd in 2013 om te kunnen voldoen aan de verplichting om de herkomst van de collectie van zowel HHM als GP te onderzoeken in verband met het project Herkomst Helder (onderzoek naar museale verwervingen sinds 1933). Ook was deze voorziening bestemd voor het opvolgen van de aanbevelingen van het Erfgoedhuis Zuid-Holland met betrekking tot de collectie van het HHM. In 2015 heeft de Erfgoedinspectie aanbevelingen uitgebracht ten aanzien van de collectie van Museum de Gevangenpoort.

Vanaf 2014 is het onderzoek Herkomst Helder uitgevoerd voor het HHM en voor de GP. In 2018 heeft een vervolgonderzoek plaatsgevonden met een vastlegging van de resultaten in collectieregistratiesysteem Adlib.

In 2018 is voor € 6.400 aan de voorziening onttrokken t.b.v. het Haags Historisch Museum voor onderzoek Herkomst Helder en voor het opvolgen van aanbevelingen van de inspectie en voor de Gevangenpoort € 1.570.

Een laatste fase van het onderzoek Herkomst Helder is nog nodig in 2019 en heeft betrekking op onderzoek naar de herkomst van de tekeningen in de collectie van het HHM. Daarvoor zal naar verwachting een bedrag van € 9.750 nodig zijn. Het bedrag in de voorziening per 31-12-2018 heeft geheel betrekking op het HHM. De verwachting is dat het gehele bedrag binnen een periode van een jaar zal worden besteed. Per 31-12-2018 is een bedrag ad € 12.940 (HHM € 6.110; GP € 6.830) vrijgevallen ten gunste van de exploitatie.

<u>Verloopoverzicht voorziening digitaliseren archief</u>	2018	2017
Stand per 01-01	10.000	10.000
- Onttrekking	-10.000	-
Stand per 31-12	-	10.000

De voorziening digitaliseren archief heeft betrekking op het bedrijfsarchief. Dit is het archief voor de bedrijfsvoering inclusief het personeelsarchief en bevat ook stukken met betrekking tot de museale activiteiten. De stichting maakte al geruime tijd gebruik van het archiveringssysteem Perfect View. Echter de archiefbescheiden zelf waren niet of nauwelijks digitaal beschikbaar. Om deze achterstanden in te lopen, is in 2015 een voorziening voor het HHM gevormd van € 10.000. In 2018 is een projectmanager ingeschakeld voor de digitalisering van het bedrijfsarchief en zijn de archiefbescheiden gedigitaliseerd. Hierbij zijn noodzakelijke aanpassingen in het kader van de invoering van de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) meegenomen. De voorziening is geheel uitgeput in 2018.

<u>Verloopoverzicht Antoinette Visser Fonds</u>	2018	2017
Stand per 01-01	19.095	19.095
- Onttrekking/ dotatie	-	-
Stand per 31-12	19.095	19.095

Bij het afscheid van Antoinette Visser als algemeen directeur van de Stichting Haags Historisch Museum is als "afscheidsgeschenk" het Antoinette Visser Fonds in het leven geroepen. Diverse organisaties en personen die het Haags Historisch Museum en Museum de Gevangenpoort steunen hebben geld geschonken voor dit fonds. Doel van het fonds is om talentvolle (her-)starters de mogelijkheid te bieden werkervaring op te doen. Het fonds staat weliswaar op de balans van het Haags Historisch Museum maar de bestemming betreft beide musea. Het fonds heeft een permanent karakter.

Langlopende schulden

Er zijn geen langlopende schulden.

KORTLOPENDE SCHULDEN	31-12-2018	31-12-2017
<i>Deze bestaan uit:</i>		
- Nog te besteden subsidies/bijdragen voor onderhanden projecten	2.500	65.466
- Terugvordering expl.subsidie MinOCW 2013-2016, brief ref.1175597	-	8.835
- Te betalen belastingen en sociale premies	69.098	65.139
- Schulden ter zake pensioenen	17.674	15.550
- Nog te betalen vakantiegeld	37.631	38.074
- Verplichting verlofaanspraken	14.005	18.004
- Overige schulden en overlopende passiva	280.556	255.991
	421.464	467.059

Nog te besteden subsidies/ bijdragen voor onderhanden projecten

Onder de kortlopende schulden zijn de projecten opgenomen, waarvan de bijdragen (van derden) per balansdatum voorlopen op de uitgaven. Voorzichtigheidshalve moet worden opgemerkt dat voor deze projecten nog niet duidelijk is of er een eigen bijdrage uit het resultaat zal gaan plaatsvinden.

Ten behoeve van de gemeente Den Haag dienen eventuele nog te besteden subsidies voor projecten separaat te worden gespecificeerd.

	31-12-2018	31-12-2017
<u>Nog te besteden subsidie Gemeente Den Haag:</u>		
- Bijdragen Haags Gemeentearchief e.a. aan Groeikaart	-	8.001
<u>Nog te besteden overige subsidies/ bijdragen:</u>		
- Project "Ons Den Haag"	-	43.789
- Bijdrage voor shirtreclame Stichting Haags Historisch Museum	2.500	3.750
- Tentoonstelling "Afrikaanse bedienden aan het Haagse Hof"	-	2.961
- Tentoonstelling "De wereld achter een poppenhuis"	-	6.965
	2.500	65.466

Overige kortlopende schulden

De schuld ad € 8.835 exploitatiesubsidie 2013-2016 van het ministerie van OCW betrof Museum de Gevangenpoort. Bij de vaststelling van de vierjaarlijkse instellingssubsidie 2013-2016, had het ministerie bepaald dat resterende subsidiebedragen dienden te worden terugbetaald. Die verrekening heeft inmiddels plaatsgevonden in 2018.

Voor de verplichting verlofaanspraken ad € 14.005 (2017: € 18.004) zijn de niet opgenomen vakantiedagen van de medewerkers per balansdatum gewaardeerd tegen het uurloon van december 2018. Bij de bepaling van deze verplichting is rekening gehouden met een opslag voor sociale lasten.

Onder de overige schulden en overlopende passiva zijn opgenomen o.a. openstaande crediteurenfacturen ad € 182.806 (2017: € 208.491) waarvan verschuldigd door het HHM € 152.892 (2017: € 151.052) en door Museum de Gevangenpoort € 28.716 (2017: € 57.439).

Nog te besteden huisvestingssubsidies Museum de Gevangenpoort

Onder de kortlopende schulden dienen ook nog te besteden huisvestingssubsidies OCW voor Museum de Gevangenpoort te worden verantwoord. Dit saldo is nihil, de subsidie 2018 is geheel besteed, als volgt:

Nog te besteden huisvestingssubsidie OCW, saldo 1-1-2018:

-

Subsidie OCW huisvesting (conform beschikking met kenmerk 1057625 en 1221344)	147.214
Onttrekking wegens investeringen (onder Investeringsubsidie OCW)	-

Onttrekkingen (lasten)

Toeslagen aan Rijksvastgoedbedrijf: rente, aflossing, heffingen (o.a. OZB) en opslagen

- huur (Rvb-opslag voor 1.475 m2)	11.215	
- dienstverlening RvB, contract	20.975	
		32.190
- Loonkosten eigen organisatie beheer en behoud		2.365
- Verzekeringen		-
- Afschrijving op investeringen (bekostigd uit huisvestingssubsidie OCW)		-
- Kosten dagelijks onderhoud, door RvB		28.718
- Kosten groot onderhoud, dotatievoorziening		78.082
Overige huisvestingskosten (eigenaarszaken: advieskosten, inspecties e.d.)		
- Onderhoudscontracten		5.859

Totaal onttrekkingen **147.214**

Toevoegingen (baten)

- vrijval investeringssubsidie OCW (bekostigd uit huisvestingssubsidie OCW)	-
- overige baten	-

Totaal toevoegingen -

Saldo huisvestingssubsidie -

Besteed aan publieksactiviteiten of andere activiteiten -

Nog te besteden huisvestingssubsidie OCW, saldo 31-12-2018: -

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huur gebouwen

Met ingang van 1997 is ten behoeve van het Haags Historisch Museum het gebouw Sebastiaansdoelen aan de Korte Vijverberg 7 van de gemeente Den Haag gehuurd. De overeengekomen (geïndexeerde) huurprijs bedroeg in 2018 € 67.815 per jaar exclusief BTW. Voor de huurverplichtingen ontving de stichting een subsidie van de gemeente Den Haag voor hetzelfde bedrag. De geïndexeerde huurprijs voor 2019 is € 69.092 per jaar exclusief BTW.

Voor het gebouw de Gevangenpoort zijn op 23-2-2018 de volgende overeenkomsten tussen het Rijksvastgoedbedrijf en de stichting getekend:

- de huurovereenkomst voor museum de Gevangenpoort
- de dienstverleningsovereenkomst voor museum de Gevangenpoort

Beide overeenkomsten hebben een looptijd van 5 jaar, met ingang van 1-1-2017.

De huurprijs bedraagt € 11.215 per jaar exclusief BTW. Deze huurprijs is vastgesteld in verband met de stelselherziening die per 1-1-2018 is ingegaan. Het bedrag is berekend als een vaste opslag per vierkante meter

(bruto vloeroppervlak). Bij het aangaan van deze huurovereenkomst is het museum verantwoordelijk geworden voor het onderhoud en het beheer van het gebouw. Het Museum ontvangt een subsidie voor de huisvesting van het ministerie van OCW mede bedoeld ter dekking van deze kosten.

Onderhoud gebouwen

In 2005 heeft de Stichting Haags Historisch Museum voor het Haags Historisch Museum een onderhoudscontract afgesloten voor de periode van 1 december 2005 tot en met 1 januari 2012. De omvang van het onderhoud betreft preventief onderhoud. De (geïndexeerde) kosten van het onderhoudscontract bedragen € 18.100 per jaar exclusief BTW. Gezien het aflopen van de looptijd van het contract bestaat er per balansdatum geen verplichting; het contract is stilzwijgend verlengd.

Museum de Gevangenpoort valt onder de werking van het nieuwe stelsel voor de huisvesting van de voormalige rijksmusea. Daarmee is de verantwoordelijkheid voor het onderhoud, het beheer en aanpassingen aan het gebouw bij het museum komen te liggen. Het eigendom van het gebouw blijft bij de staat. Het museum neemt de diensten hiervoor af bij het Rijksvastgoedbedrijf. Gelijktijdig met het huurcontract is deze dienstverleningsovereenkomst met het Rvb getekend op 23-2-2018. De kosten hiervan bedragen 20.975 per jaar; de looptijd van dit contract beslaat de pilotperiode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2021.

Museum de Gevangenpoort heeft in 2018 geïnvesteerd in aanpassingen op de bestaande installatie voor CCTV en inbraakbeveiliging. Het lopende onderhoudscontract was afgesloten op 27-04-2012 en werd steeds stilzwijgend per kalenderjaar verlengd. Gezien de voorwaarden van de overeenkomst bestond er per balansdatum geen verplichting. De kosten van dit onderhoudscontract bedroegen € 19.690 per kalenderjaar. De kosten van het vernieuwde onderhoudscontract zijn nog niet bekend.

Nog te ontvangen subsidies

Beide musea ontvangen een 4-jaarlijkse subsidie volgens een meerjarenplan 2017-2020. Museum de Gevangenpoort ontvangt bovendien een structurele subsidie in het kader van de Erfgoedwet.

De Gemeente Den Haag heeft in zijn Meerjarenbeleidsplan Kunst en Cultuur 2017-2020 het besluit genomen het Haags Historisch Museum voor de periode 2017-2020 een jaarlijkse subsidie te verlenen van € 1.622.041 plus een incidentele aanvulling van € 35.000 per jaar voor de activiteiten in het kader van het Netwerk Erfgoed Haagse Migranten vanuit het Programma Integratie. Het subsidiebedrag wordt jaarlijkse geïndexeerd met een trendbijdrage.

Aan Museum de Gevangenpoort is voor de beleidsperiode 2017-2020 een meerjarige subsidie culturele basisinfrastructuur 2017-2020 (BIS) toegekend voor de publieksactiviteiten van € 234.646 jaarlijks (prijsspeil 2018). De Erfgoedwet subsidie wordt jaarlijks toegekend. Voor 2019 bedraagt deze € 147.214 voor het onderdeel huisvesting en € 106.080 voor het collectiebeheer (prijsspeil 2018).

De volgende subsidies hebben betrekking op het jaar 2019:

- Gemeente Den Haag t.b.v. het Haags Historisch Museum: € 1.763.015 inclusief € 35.000 ten behoeve van activiteiten Netwerk Erfgoed Migranten uit het Programma Integratie.
- Ministerie van OCW subsidie culturele basisinfrastructuur voor Museum de Gevangenpoort € 234.646 voor het jaar 2019 (brief 04-09-2018 met kenmerk 1369489).
- Ministerie van OCW voor collectiebeheer en huisvesting van Museum de Gevangenpoort € 253.294 (Subsidiebesluit Erfgoedwet 2019, 01-10-2018 met kenmerk 1412548).

3.5 Toelichting op de exploitatierekening over 2018

BATEN

Directe opbrengsten	Uitkomst 2018	Begroting 2018	Uitkomst 2017
Publieksinkomsten binnenland			
- waarvan kaartverkoop	521.077	573.000	594.184
- waarvan overige publieksinkomsten	69.389	77.000	76.030
Totaal publieksinkomsten binnenland	590.466	650.000	670.214
Sponsorinkomsten (niet in natura)	-	2.500	-
Overige inkomsten	25.046	12.600	27.454
	615.512	665.100	697.668

Publieksinkomsten

De publieksinkomsten uit verkoop van entreekaarten ad € 521.077 hebben voor € 191.040 (2017: € 215.527) betrekking op het Haags Historisch Museum en voor € 330.037 (2017: € 378.657) op Museum de Gevangenpoort.

Begroot was € 573.000 waarvan € 218.000 voor het Haags Historisch Museum en € 355.000 voor Museum de Gevangenpoort.

De publieksinkomsten waren € 51.923 lager dan begroot, hoofdzakelijk door een lager bezoekersaantal dan geraamd. De aanhoudende warmte in de zomer van 2018 was debet aan een teruglopend bezoek in de zomermaanden.

De overige publieksinkomsten betreffen winkel en horeca. De realisatie ad € 69.389 (2017: € 76.030) heeft voor € 42.877 (2017: € 44.802) betrekking op het Haags Historisch Museum en voor € 26.512 (2017: € 31.428) betrekking op Museum de Gevangenpoort. Begroot waren € 45.000 voor het Haags Historisch Museum en € 32.000 voor Museum de Gevangenpoort.

De omzet van de winkel en horeca 2018 ad € 69.389 is overigens voor € 38.586 (2017: € 45.092) gegenereerd met de verkoop van museumkaarten (€ 15.663 Haags Historisch Museum en € 22.923 Museum de Gevangenpoort).

Sponsorinkomsten

	2018	Begroting 2018	2017
Tentoonstellingen in HHM	-	2.500	-
	-	2.500	-

In 2018 zijn geen sponsorinkomsten gerealiseerd.

Overige inkomsten

De overige inkomsten betreffen doorberekende bedragen aan samenwerkingspartners en inkomsten uit zaalverhuur.

	Uitkomst 2018	Begroting 2018	Uitkomst 2017
Vergoedingen voor gezamenlijke activiteiten (HHM en GP)	12.646	1.000	18.499
Overige inkomsten (HHM en GP)	12.400	11.600	8.955
	25.046	12.600	27.454

De overige inkomsten ad € 12.400 (begroot € 11.600) betreffen hoofdzakelijk zaalverhuur.

Indirecte opbrengsten

		Uitkomst 2018	Begroting 2018	Uitkomst 2017
Uitkering Wazo	HHM en GP	13.474	-	15.001
Doorberekening entree GPWV	GP	68.114	66.000	65.977
Overige indirecte opbrengsten	HHM	183	1.000	-
		81.771	67.000	80.978

Onder de indirecte opbrengsten zijn gerangschikt die opbrengsten die niet direct gerelateerd zijn aan de museale doelstellingen.

Gesplitst naar museum zijn de bedragen als volgt:

Voor Museum de Gevangenpoort betreft dit een bedrag van € 70.809 (2017: € 67.965). Dit bedrag bestaat uit € 68.114 doorberekende kosten aan het Mauritshuis voor de dienstverlening in het gezamenlijke entreegebied van de Galerij Prins Willem V en de Gevangenpoort begroot € 66.000 (2017: € 65.977). Daarnaast werd € 2.695 ontvangen aan WAZO uitkeringen van het UWV.

Voor het Haags Historisch Museum bedragen de indirecte opbrengsten in totaal € 10.962 (2017: € 13.013). Deze opbrengsten betreffen hoofdzakelijk WAZO uitkeringen van het UWV. Begroot was een nominaal bedrag van € 1.000.

Bijdragen uit private middelen

De bijdragen uit private middelen (€ 143.289) in 2018, hadden grotendeels betrekking op het Haags Historisch Museum. Haags Historisch Museum € 115.789; Gevangenpoort € 27.500.

De specificatie van de bijdragen naar herkomst is als volgt:

Bijdragen uit private middelen	Uitkomst 2018	Begroting 2018	Uitkomst 2017
Particulieren incl. vriendenverenigingen	1.500	3.000	2.766
Bedrijven incl. SebastiaanGenootschap	13.750	23.250	15.667
Private fondsen	128.039	188.789	107.555
	143.289	215.039	125.988

Voor het Haags Historisch Museum werd bijgedragen voor diverse tentoonstellingen en projecten een bedrag van € 115.789. Begroot was een bedrag ad € 180.039; de realisatie in 2017 was € 123.488. Het verschil tussen het gerealiseerde bedrag en het begrote bedrag bedraagt € 64.250. Dit is terug te voeren op de niet gerealiseerde fondswerving voor de tentoonstelling Johan van Oldenbarnevelt. De tentoonstelling kon uiteindelijk voor een lager bedrag worden gerealiseerd dan begroot.

Voor de Gevangenpoort was in 2018 evenals in 2017 bestemd een bijdrage van € 2.500 van het Sebastiaan Genootschap. Een garantstelling van de Stichting Steunfonds Haags Historisch Museum voor het project De Nieuwe Poort is per 31-12 omgezet in een bijdrage ad € 25.000 voor dit project. Begroot was in totaal € 35.000 aan private bijdragen. De gerealiseerde bijdragen waren daarmee € 7.500 lager dan begroot.

Hiervan zijn de bijdragen van private fondsen voor een totaal van € 128.039 zijn als volgt te specificeren:

		maximale toekenning	2018 baten	2017 baten
<i>Private fondsen</i>				
Fonds21	Tentoonstelling Afrikaanse bedienden	25.000	6.250	18.750
Fonds 1818	Tentoonstelling Arm en Rijk	10.000	-	10.000
Fonds 1818	"De wereld achter een poppenhuis"	10.000	10.000	-
Fonds 1818	Tentoonstelling Groeten uit Schevening	10.000	10.000	-
Fonds van de Nederlandse Kostuumvereniging	"Gezichten van De Gouden Eeuw", publicatie	2.000	-	1.500
Frans Mortelmans Stichting	Verwerving tegeltableau voor collectie	5.000	5.000	-
Hendrik Muller Vaderlandsch Fonds	"Gezichten van De Gouden Eeuw", tentoonstelling en publicatie	5.000	-	3.750
Hendrik Muller Vaderlandsch Fonds	Verwerving tegeltableau voor collectie	5.000	5.000	-
J.E.Jurriaanse Stichting	"Gezichten van De Gouden Eeuw", tentoonstelling en publicatie	5.000	-	3.750
M.A.O.C. Gravin van Bylandtstichting	Tentoonstelling Arm en Rijk	1.500	-	1.500
M.A.O.C. Gravin van Bylandtstichting	Tentoonstelling Groeten uit Schevening	2.500	2.500	-
M.A.O.C. Gravin van Bylandtstichting	"De wereld achter een poppenhuis"	2.500	2.500	-
Prins Bernhard Cultuurfonds	Tentoonstelling Arm en Rijk	7.000	-	7.000
Prins Bernhard Cultuurfonds	"De wereld achter een poppenhuis"	5.000	5.000	-
Stichting 'De Gijsselaar-Hintzenfonds'	"Gezichten van De Gouden Eeuw", educatie	1.500	-	1.125
Stichting 'De Gijsselaar-Hintzenfonds'	"De wereld achter een poppenhuis"	1.500	1.500	-
Stichting Doen	Project "Ons Den Haag"	126.000	43.789	37.680
Stichting F.S.Tijmstra	"De wereld achter een poppenhuis"	2.000	2.000	-
St. Steunfonds Haags Hist. Museum	Vernieuwing opstelling Gevangenpoort	25.000	25.000	-
Vereniging Vrienden Nieuwe Kunst	"De wereld achter een poppenhuis"	2.000	2.000	-
VSB fonds	Tentoonstelling Afrikaanse bedienden	30.000	7.500	22.500
			128.039	107.555

Bijdragen waarbij de maximale toekenning in 2018 nog niet volledig was benut, zijn voor het resterende bedrag opgenomen als kortlopende schulden op de balans.

Structurele subsidie Ministerie van OCW

	Uitkomst 2018	Begroting 2018	Uitkomst 2017
- OCW: regeling specifiek cultuurbeleid	234.646	229.048	229.048
- OCW: Erfgoedwet onderdeel huisvesting	147.214	144.799	144.799
- OCW: Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	106.080	103.549	103.549
Terugvordering expl subs 2013-2016 OCW Brief ref 1175597	-	-	-8.835
	487.940	477.396	468.561

De ontvangen structurele subsidie van het Ministerie van OCW voor het jaar 2018 is bestemd voor de Gevangenpoort en bedraagt € 487.940. Het verschil met het begrote bedrag ad € 477.396 bestaat uit indexerings.

Meerjarige subsidie Gemeente Den Haag

	Uitkomst 2018	Begroting 2018	Uitkomst 2017
<i>ASV Exploitatiesubsidies:</i>			
Subsidieverlening volgens het Meerjarenbeleidsplan Kunst en Cultuur 2017 - 2020 " Ruimte voor de spelende mens ", huur 2017, ABBA/VL/6456 20-12-2016	-	-	66.812
Subsidieverlening volgens het Meerjarenbeleidsplan Kunst en Cultuur 2017 - 2020 " Ruimte voor de spelende mens ", ABBA/VL/6456, 20-12-2016	-	-	1.617.522
Aanvullende subsidieverlening trend 2017, ABBA/VL/6456-T, 23-08-2017	-	-	35.672
Subsidieverlening volgens het Meerjarenbeleidsplan Kunst en Cultuur 2017 - 2020 " Ruimte voor de spelende mens ", huur 2018, ABBA/VL/11387 16-02-2018	66.878	66.878	-
Subsidieverlening volgens het Meerjarenbeleidsplan Kunst en Cultuur 2017 - 2020 " Ruimte voor de spelende mens ", ABBA/VL/11387, 16-02-2018	1.653.128	1.653.128	
Aanvullende subsidieverlening trend 2018, ABBA/VL/11387-T, 08-10-2018	43.009	-	-
	1.763.015	1.720.006	1.720.006

De meerjarige subsidie van de gemeente Den Haag in het kader van de cultuurnota is bestemd voor het Haags Historisch Museum en bedraagt € 1.763.015 (begroot € 1.720.006; 2017 € 1.720.006). Het verschil tussen realisatie en begroting ad € 43.009 bestaat uit de trendbijdrage 2018.

De subsidieverlening 2018 (ABBA/VL/11387) is inclusief een bijdrage ad € 35.000 vanuit het Programma Integratie. Dit bedrag is volledig besteed in 2018 en wordt separaat verantwoord in deze jaarrekening (zie bijlage).

Overige subsidies/bijdragen uit publieke middelen

De niet-structurele subsidies uit publieke middelen zijn als volgt te specificeren:

Afkomstig van Gemeente Den Haag:	maximale toekenning	2018 baten	2017 baten
<i>Beschikking:</i>	<i>Project:</i>		
Bijdrage Haags Gemeentearchief e.a. Groeikaart Den Haag	n.v.t.	8.001	234
		8.001	234
Overige incidentele subsidies en bijdragen uit publieke middelen	maximale toekenning	2018 baten	2017 baten
Mondriaanfonds	Project wateroverlast	26.400	26.400
Mondriaanfonds	Tentoonstelling Afrikaanse bedienden	25.000	18.750
		6.250	45.150
Totaal incidentele subsidies en bijdragen uit publieke middelen		14.251	45.384

Bovenstaande niet-structurele subsidies en bijdragen uit publieke middelen hebben voor zowel 2018 als 2017 alle betrekking op het Haags Historisch Museum.

Lasten**Salarislasten**

	Uitkomst 2018	Begroting 2018	Uitkomst 2017
Bruto salarislasten	988.743		966.957
Sociale lasten	135.854		130.510
Pensioenlasten	141.178		133.075
Totaal salaris medewerkers met dienstverband	1.265.775	1.261.981	1.230.542
Inhuur personeel	512.977	394.614	386.292
Totale salarislasten	1.778.752	1.656.595	1.616.834

De totale salarislasten, inclusief de inhuur van medewerkers, bedroegen in 2018 € 1.778.752 (begroot € 1.656.595; 2017 € 1.616.834). De totale salarislasten van de stichting als geheel waren daarmee € 122.157 hoger dan begroot en € 161.918 hoger dan de salarislasten in 2017. Dit verschil is veroorzaakt door hogere kosten voor inhuur in 2018.

De salarislasten voor de medewerkers met een dienstverband bedroegen € 1.265.775 (begroot € 1.261.981; 2017 € 1.230.542). Deze lasten zijn daarmee iets hoger dan begroot (€ 3.794) en € 35.233 hoger dan in 2017. Het relatief kleine verschil met de begroting bestaat uit enerzijds meer lasten (door de cao loonsverhoging in 2018 en kleinere mutaties) en anderzijds minder lasten door invulling van een vaste functie voor de kassa van de Gevangenpoort op inhuurbasis.

De inhuur van personeel bedroeg in 2018 € 512.977 (begroot € 394.614; 2017 € 386.292).

Het verschil met de begroting ad € 118.636 is als volgt te verklaren:

Dit betreft de eerdergenoemde invulling op inhuurbasis van de vaste kassafunctie bij de Gevangenpoort, voor € 22.527.

Voorts bleek de inhuur van beveiliging een knelpunt gedurende het jaar. De inhuur van beveiliging kostte in 2018 voor beide musea € 22.732 meer dan begroot. Het bleek steeds moeilijker om de beveiliging op basis van stageplekken in te vullen. Hierdoor werd het noodzakelijk om meer gediplomeerde (en dus duurdere) krachten in te huren. Deze ontwikkeling zal ook in 2019 leiden tot hogere kosten.

Verder waren er incidenteel hogere kosten voor ziektevervanging bij de afdeling collectie en voor digitalisering van de collectie in verband met de bestemmingsreserve voor dit doel. Verdere inhuurkosten die niet waren begroot, waren gerelateerd aan vergoedingen die in de loop van 2018 werden ontvangen van het UWV, van samenwerkingspartners en kwamen ten laste van tentoonstellingsbudgetten.

Voor het Haags Historisch Museum bedroegen de totale salarislasten € 1.173.053 (begroot € 1.097.195; 2017 € 1.104.037). Voor Museum de Gevangenpoort bedroegen de lasten € 605.699 (begroot € 559.400; 2017: € 512.797).

Aantal fte's en aantal personeelsleden in dienst van de stichting (geheel 2018)

	Totaal	HHM	GP	
Aantal fte's	19,3	13,4	5,9	
		locatie HHM	locatie GP	zowel HHM als GP
Aantal personeelsleden:	27	6	4	17

De Stichting Haags Historisch Museum volgt de CAO-gemeenten.

De stichting is aangesloten bij Stichting Pensioenfonds ABP. ABP is een bedrijfstakpensioenfonds met een toegezegd-pensioenregeling. Gezien de karakteristieken van deze regeling kan deze worden verwerkt in de jaarrekening volgens de methodiek van een toegezegde-bijdragenregeling waarbij het aandeel in een eventueel tekort of overschot van het ABP niet in de balans behoeft te worden opgenomen. De premie die is verschuldigd is als last in de exploitatierekening opgenomen.

Voor het uitvoeren van de activiteiten doet de stichting structureel een beroep op de inzet van vrijwilligers. Evenals andere bijdragen in natura, zijn deze werkzaamheden niet gekapitaliseerd in deze jaarrekening.

Afschrijvingen

	Uitkomst 2018	Begroting 2018	Uitkomst 2017
Afschrijvingen	35.390	36.500	33.590

De afschrijvingen hebben voor € 26.411 (2017: € 26.204) betrekking op het Haags Historisch Museum en voor € 8.979 (2017: € 7.386) op Museum de Gevangenpoort.

Huur

	Uitkomst 2018	Begroting 2018	Uitkomst 2017
Huur	79.030	78.063	77.941

De huurlasten van de stichting in 2018 hebben voor € 67.815 (2017: € 66.878) betrekking op het Haags Historisch Museum en voor € 11.215 (2017: € 11.063) op Museum de Gevangenpoort.

Aankopen

Voor een waarde van € 28.700 (2017: € 37.139) zijn aankopen gedaan voor de collectie van het Haags Historisch Museum.

Voor Museum de Gevangenpoort zijn in 2018 geen aankopen gedaan. In 2017 is voor een waarde van € 1.785 aan restauraties uitgevoerd ten laste van het aankoop-/collectiefonds GP. In dit fonds, dat in 2012 is gevormd, zijn middelen beschikbaar voor aankopen, restauratie en onderzoek ten behoeve van de collectie van de Gevangenpoort.

Overige lasten

	Uitkomst 2018	Begroting 2018	Uitkomst 2017
Publieksfunctie	594.711	727.156	662.782
Collectie en wetenschappelijke functie	127.062	121.600	166.876
Algemeen beheer	509.140	525.837	475.725
	1.230.913	1.374.593	1.305.383

De overige lasten hebben voor € 840.146 (2017: € 955.502) betrekking op het Haags Historisch Museum (begroot € 966.356) en voor € 390.767 (2017: € 349.881) op de Gevangenpoort (begroot € 408.237).

Publieksfunctie

De publieksfunctie omvat o.a. kosten van educatie, PR, tentoonstellingen en educatieve projecten.

Het aandeel van het HHM in de realisatie bedraagt € 473.181 (begroot € 593.856; 2017 € 574.470). Deze kosten betreffen met name de gerealiseerde tentoonstellingen en activiteiten en educatieve projecten.

Het Museum hanteert een financieel voorzichtige werkwijze waarbij extra activiteiten (die niet begroot zijn) alleen worden uitgevoerd als hier dekking voor bestaat. Deze dekking wordt gevonden in fondswerving en in de eigen exploitatie.

Nog niet bestede bijdragen worden verantwoord op de balans onder de kortlopende schulden.

Per 31 december 2018 is op de balans hiervoor een bedrag opgenomen van € 1.250 (2017 € 65.466).

Voor de Gevangenpoort werd € 121.530 (begroot € 133.300; 2017 € 88.312) aan de publieksfunctie besteed.

Collectiefunctie

De collectiefunctie omvat o.a. de kosten voor registratie, behoud en beheer van de collectie waaronder de huur van het externe depot en onderzoekskosten.

Voor het HHM bedroegen de kosten van de collectiefunctie in 2018 € 109.799 (begroot € 96.600; 2017 € 135.981). Het verschil met de begroting betreft vooral de kosten van restauraties van de collectie.

Voor de Gevangenpoort bedroegen de kosten van de collectiefunctie in 2018 € 17.263 (begroot € 25.000; 2017 € 30.895).

Algemeen beheer

De stichting hecht veel waarde aan een kostenbewust beheer. De uitkomst voor de beheerlasten ad € 509.140. (2017: € 475.725) van de stichting, het begrote bedrag is € 525.837.

Voor het HHM bedroegen de algemene beheerkosten in 2018 € 257.166 (begroot € 275.900; 2017 € 245.051).

Voor de Gevangenpoort bedroegen de algemene beheerkosten in 2018 € 251.974 (begroot € 249.937; 2017 € 230.674). In het bedrag is opgenomen een dotatie aan de voorziening groot onderhoud ad € 78.082.

Mutatie aankoopfonds

De mutatie aankoopfonds bedraagt - € 24.749 (2017: € 2.352). De mutatie is het saldo van de dotaties aan het fonds en de onttrekkingen ten behoeve van aankopen voor de collectie. In 2018 waren de dotaties groter dan de onttrekkingen, het saldo is om die reden een negatieve mutatie ten gunste van het resultaat.

De mutatie aankoopfonds 2018 heeft geheel betrekking op het Haags Historisch Museum. Deze mutatie is het saldo van de dotatie conform begroting ad € 35.949, bijdragen van fondsen ad € 17.500, en onttrekkingen voor aankopen ad € 28.700.

Voor Museum de Gevangenpoort waren er in 2018 geen mutaties.

Wet normering topinkomens

Algemeen

De Stichting Haags Historisch Museum volgt de CAO-gemeenten. De stichting keert geen bezoldigingen uit die hoger zijn dan de geldende WNT-norm. Als leidinggevende topfunctionaris in de organisatie kan worden aangemerkt de bestuurder: de algemeen directeur. Toezichthoudende topfunctionarissen (de leden van de raad van toezicht) ontvangen geen bezoldiging.

WNT-verantwoording 2018 Stichting Haags Historisch Museum

Op 1 januari 2013 is de "Wet normering topinkomens" (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de Stichting Haags Historisch Museum. Het voor de stichting toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000, het algemeen bezoldigingsmaximum.

Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de Stichting Haags Historisch Museum van toepassing zijnde regelgeving: Wet normering topinkomens, uitvoeringsbesluit WNT; uitvoeringsregeling WNT, controleprotocol WNT 2018; beleidsregels WNT 2018, regeling normering topinkomens OCW-sectoren.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Model 1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling.

Gegevens 2018

bedragen x € 1	Dhr M. van Baalen
Functiegegevens	algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	89.277
Beloning betaalbaar op termijn	14.346
<i>Sub totaal</i>	103.623
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Totaal bezoldiging 2018	103.623
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Gegevens 2017

Functiegegevens	algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	84.451
Beloningen betaalbaar op termijn	12.878
<i>Sub totaal</i>	97.329
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000
Totaal bezoldiging	97.329

Model 1 b (Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking gedurende kalendermaand 1-12) en model 1 c (Toezichthoudende topfunctionarissen met een bezoldiging hoger dan € 1.700) zijn niet van toepassing.

Model 1d. Toezichthoudende topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder.

Jacobs	Elisabeth M.	Voorzitter
Alibux	Sharda S.N.	Lid
Buruma	Ybo	Lid
Bak	Saskia M.	Lid
Schenderling	Johannes C.	Lid
Jeurissen	Judith I.G.J.	Lid
Spierts	Marcel J.S.	Lid

2. Uitkeringen gedaan wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking.
niet van toepassing

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

3.6 Prestatiegegevens Haags Historisch Museum

jaarbegroting 2018 volgt voor publieksinkomsten en publieksaantallen de ambities zoals opgenomen in het meerjarenbeleidsplan 2017-2020.

	Raming 2018	Realisatie 2018	Opmerkingen
COLLECTIE EN TENTOONSTELLINGEN			
Voorwerpen in beheer	7.800	7814	
Tijdelijke tentoonstellingen in Den Haag	6	6	
waarvan in eigen huis	5	5	
Vaste tentoonstellingen in eigen huis	4	4	

BEZOEKERS			
Totaal aantal bezoekers	43.250	42.703	
Bezoekers in huis (exclusief cultuureducatie en -participatie)	35.100	34.183	
waarvan betalende bezoekers	24.000	27.781	
waarvan niet-betalende bezoekers	4.500	2.276	
waarvan Urban Trail	4.000	0	geen deelname in 2018
waarvan bezoekers Museumnacht	1.500	2.168	
waarvan bezoekers Open Monumentendag	900	1.742	
waarvan bezoekers met Ooievaarspas	200	216	
Bezoekers op locatie	125.000	125.000	bij: Cultuurankers, HIPs, Prinsjesdag Experience en Raad van State

CULTUURPARTICIPATIE			
Activiteiten, lezingen, workshops, etc. voor volwassenen			
Deelnemers	2.000	969	excl. Museumnacht en Monumentendag
Aangeboden verschillende activiteiten	80	81	
Activiteiten voor kinderen en jongeren (buitenschools)			
Deelnemers t/m 12 jaar	250	446	
Deelnemers 13 - 18 jaar	-	-	niet apart geregistreerd
Bezoekers Museumnacht Kids	900	1.388	
Aangeboden verschillende activiteiten	20	34	

CULTUUREDUCATIE			
Aanbod voor Haagse scholen			
Lessen / activiteiten primair onderwijs	111	137	
Deelnemende scholen primair onderwijs	120	59	
Deelnemende leerlingen primair onderwijs	2.500	3.380	
Leerlingen op locatie	100	22	
Lessen / activiteiten voortgezet onderwijs	20	24	
Deelnemende scholen voortgezet onderwijs	10	5	
Deelnemende leerlingen voortgezet onderwijs	500	463	
Aanbod voor niet-Haagse scholen			
Lessen / activiteiten primair onderwijs	22	12	
Deelnemende scholen primair onderwijs	12	7	
Deelnemende leerlingen primair onderwijs	500	53	
Lessen / activiteiten voortgezet onderwijs	60	56	
Deelnemende scholen voortgezet onderwijs	20	27	
Deelnemende leerlingen voortgezet onderwijs	1.500	1821	

3.7 Prestatieverantwoording Museum De Gevangenpoort

(volgens Model III – activiteiten en bereik musea)

		Realisatie		Activiteiten- plan		Realisatie	
		2018		2018		2017	
		aantal		aantal		aantal	
		tentoon- stellingen	aantal bezoek	tentoon- stellingen	aantal bezoek	tentoon- stellingen	aantal bezoek
1	Tentoonstellingen	0		0		0	
	Totaal bezoeken (2+3+4+5)		58.830		56.000		63.464
2	Reguliere bezoeken		43.351		43.600		47.992
3	bezoeken po		2.112		2.000		2.720
4	bezoeken vo		12.113		9.800		11.141
5	bezoeken mbo/ho		1.254		600		1.611
	<i>specificatie van bezoeken totaal</i>						
6	Gratis bezoeken*		3.835		1.000		4.362
7	betaalde bezoeken		54.995		55.000		59.102
	<i>overige bezoeken</i>						
8	bezoeken website totaal		75.180		63.500		69.191
9	aantal unieke bezoekers website		59.371		50.500		55.148
		2018		2018		2017	
	Overige activiteiten	aantal	aantal	aantal	aantal	aantal	aantal
		Activi- teiten	Deelne- mers	Activiteiten	Deelne- mers	Activi- teiten	Deelne- mers
10	Schoolgebonden activiteiten	770	15.479	440	12.350	801	15.472
11	waarvan po	202	2.112		2.000	217	2.720
12	waarvan vo	506	12.113		9.800	483	11.141
13	waarvan mbo/ho	62	1.254		550	101	1.611
14	Openbare activiteiten	91	2.758	117	3.000	108	3.054
15	Totaal overige activiteiten (10+14)	861	18.237	557	15.350	909	18.526

ad 3 en 11: prijscategorie 1260 (zie bijgevoegd verkoopoverzicht)

ad 4 en 12: prijscategorieën 1200, 1261, 1262, 1266, 1267, 1417, 1421, 1423 en 1500 (zie bijgevoegd verkoopoverzicht)

ad 5 en 13: prijscategorie 1264 (zie bijgevoegd verkoopoverzicht)

ad 14: prijscategorieën 1250, 1290, 1296, 1401, 1402, 1413, 1414, 1505, 1506, en 1507 (zie bijgevoegd verkoopoverzicht)

*Meegeteld zijn bezoekers aan The Hague City Walk (2018: 2900 deelnemers) en Urban Trail (2017: 4.000 deelnemers).

4 OVERIGE GEGEVENS

4.1 Bepalingen omtrent winstbestemming

De bepalingen van beide subsidieverstrekkingen omtrent winstbestemming worden gevolgd.

De richtlijnen voor de verantwoording van subsidies van de gemeente Den Haag vermelden, onder verwijzing naar artikel 22 van de ASV (Algemene Subsidieverordening) dat de gemeente, op basis van een door de instelling gedane aanvraag, kan besluiten dat een eventueel positief exploitatieresultaat geheel of gedeeltelijk kan worden behouden door de instelling en mag worden toegevoegd aan reserve(s) of bestemmingsfondsen(en).

Voor het vormen van en doteren aan een reserve – ook aan de algemene reserve – of bestemmingsfonds moet schriftelijk en expliciet toestemming worden gevraagd aan het college van burgemeester en wethouders. Een verzoek daartoe dient onderbouwd te worden met een motivering. (Zie de Subsidieverlening 2018 volgens het Meerjarenbeleidsplan Kunst en Cultuur 2017-2020 'Ruimte voor de spelende mens' kenmerk ABBA/VL/11387 d.d. 16-02-2018, bijlage Inrichting Jaarrekening 2018).

Voor Museum de Gevangenpoort gelden de bepalingen in het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2017-2020 van het Ministerie van OCW:

Bij een positief exploitatieresultaat vindt toerekening plaats aan het bestemmingsfonds OCW. Instellingen die zowel subsidie voor publieksactiviteiten en overige activiteiten, als voor collectiebeheer ontvangen, rekenen het positieve exploitatieresultaat toe aan een Bestemmingsfonds OCW en een Bestemmingsfonds OCW Collectiebeheer.

Het is daarbij toegestaan dat musea resterende middelen van de ene functie (collectiebeheer of publieksactiviteiten) inzetten voor maximaal het tekort in de andere functie. Als er daarna nog sprake is van een overschot, zal dit worden toegerekend aan het bestemmingsfonds OCW en de Algemene reserve.

In het Handboek is voorts bepaald op welke wijze de toerekening aan de bestemmingsfondsen moet plaatsvinden:

Het **bestemmingsfonds OCW** bestaat uit de niet bestede structurele instellingssubsidie OCW voor publieksactiviteiten en overige activiteiten (BIS) over een bepaalde periode. Jaarlijks wordt het niet bestede deel van de OCW subsidie BIS gedoteerd aan het bestemmingsfonds OCW. De hoogte van de dotatie wordt als volgt berekend (zie exploitatieresultaten categoriale en functionele exploitatierekening, model IIc):

OCW subsidie BIS / totale baten publieksactiviteiten exclusief EW (subsidie erfgoedwet) huisvesting BIS + (baten algemeen beheer exclusief EW huisvesting Algemeen beheer) x % toerekening algemeen beheerkosten aan publieksactiviteiten) x exploitatieresultaat publieksactiviteiten na inzet OCW subsidie BIS voor collectiebeheer of vice versa.

De subsidie OCW EW Huisvesting wordt bij deze berekening uitgesloten.

Het **bestemmingsfonds OCW Collectiebeheer** bestaat uit de niet bestede jaarlijkse subsidie OCW voor collectiebeheer. Jaarlijks wordt het niet bestede deel van de OCW subsidie collectiebeheer gedoteerd aan het Bestemmingsfonds OCW Collectiebeheer. De hoogte van de dotatie wordt als volgt berekend (zie exploitatieresultaten categoriale en functionele exploitatierekening, model IIc):

EW subsidie collectiebeheer / totale baten collectiebeheer exclusief EW huisvesting + (baten algemeen beheer exclusief EW huisvesting Algemeen beheer x % toerekening aan collectiebeheer) x exploitatieresultaat collectiebeheer na inzet OCW subsidie BIS voor collectiebeheer of vice versa.

De subsidie OCW EW Huisvesting wordt bij deze berekening uitgesloten.

Indien er sprake is van een exploitatietekort, dan kan dit worden onttrokken vanuit het bestemmingsfonds OCW, via de resultaatbestemming. Onttrekking mag in dat geval alleen plaatsvinden naar rato van het aandeel OCW-subsidie t.o.v. de totale baten. Een eventueel exploitatietekort dat niet volledig uit het bestemmingsfonds OCW kan worden gedekt, dient te worden opgevangen uit algemene (bestemmings) reserves.

4.2 Resultaatbestemming

Het resultaat van de Stichting Haags Historisch Museum over 2018 bedraagt € 71.651 negatief, te splitsen in € 1.72 positief voor het Haags Historisch Museum en € 72.723 negatief voor Museum de Gevangenpoort.

Voorgesteld aan de Raad van Toezicht is om het resultaat van het Haags Historisch Museum ad € 1.072 als volgt te bestemmen:

- € 24.000 onttrekken aan de bestemmingsreserve restauraties in verband met uitgevoerde restauraties
- een bestemmingsreserve museale vernieuwing vormen voor een bedrag van € 25.000. Hiervoor zal toestemming worden gevraagd aan de gemeente Den Haag.
- het resterende bedrag (€ 72) toevoegen aan de algemene reserve Haags Historisch Museum.

Voorgesteld aan de Raad van Toezicht is om het resultaat van Museum de Gevangenpoort ad € 72.723 negatief als volgt te bestemmen:

- € 21.492 onttrekken aan het bestemmingsfonds OCW 2017-2020. Het saldo in dit fonds, betrof resterende subsidie over het jaar 2017 die hiermee volledig is benut in 2018.
- het resterende saldo ad € 51.231 negatief onttrekken aan de algemene reserve van Museum de Gevangenpoort.

De resultaatbestemming is goedgekeurd door de Raad van Toezicht in de vergadering van 26 maart 2019 en is verwerkt in de jaarrekening.

4.3 Gebeurtenissen na balansdatum

Museum de Gevangenpoort heeft onderzoek laten doen naar in rekening gebrachte kosten voor een tweede elektriciteitsmeter. De hierbij horende meter is in het pand namelijk niet waarneembaar. Deze meter zou de levering van elektriciteit meten binnen het MKB-contract voor levering van gas en elektriciteit.

Op 12 februari 2019 heeft Stedin, in opdracht van Eneco in de Gevangenpoort alsmede in het belendende pand van het ministerie van Algemene Zaken een schouwing uitgevoerd. De conclusie luidde dat er slechts één fysieke meter is die elektriciteit meet. Dit verbruik wordt in rekening gebracht op het Grootzakelijk energiecontract. Van aanwezigheid van enige andere elektriciteitsmeter is geen sprake.

Stedin heeft inmiddels deze conclusie met Eneco gedeeld. Mondeling is toegezegd dat zij volgens de bevindingen van Stedin te werk zullen gaan en vanaf maart 2010 met terugwerkende kracht gaan corrigeren. Op dit moment wordt e.e.a. door de backoffice van Eneco en Stedin verder uitgezocht en verwerkt. Bericht over deze correctie wordt verwacht vanaf medio april.

4.4 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

*Afgegeven ten behoeve van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en
Gemeente Den Haag*

Aan: Stichting Haags Historisch Museum
T.a.v. het Bestuur en de Raad van Toezicht
Korte Vijverberg 7
2513 SB DEN HAAG

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van de Stichting Haags Historisch Museum te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Stichting Haags Historisch Museum op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving, de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven" en met het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020; zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving, de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven" en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020;
- zijn de in de jaarrekening opgenomen subsidies van de Gemeente Den Haag besteed overeenkomstig de ASV, waarmee de rechtmatigheid van deze subsidies is vastgesteld;
- voldoet de jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten aan de WNT-eisen van financiële rechtmatigheid, zoals opgenomen in het Controleprotocol WNT in de beleidsregels toepassing WNT.

De gecontroleerde jaarrekening bestaat uit:

- 1) de balans per 31 december 2018,
- 2) de staat van baten en lasten over 2018 en
- 3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, exclusief de prestatieverantwoordingen.

De basis van ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen alsmede de door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Den Haag opgestelde subsidievoorwaarden, opgenomen in de Richtlijnenbrief financiële verantwoording subsidies 2015. Door de toepassing van dit protocol is door ons in het bijzonder onderzocht dat voor alle relevante, verantwoorde subsidiestromen de bepalingen in de vigerende Algemene Subsidieverordening van de gemeente Den Haag zijn nageleefd. Tenslotte hebben wij onze controle uitgevoerd volgens het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2017-2020. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Stichting Haags Historisch Museum zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, zoals:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving (Titel 9 Boek 2 BW), de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven", de beleidsregels toepassing WNT, inclusief het Controleprotocol WNT en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020 vereist is.

Wij hebben deze andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving (Titel 9 Boek 2 BW), de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven", de beleidsregels toepassing WNT, inclusief het Controleprotocol WNT, de Nederlandse Standaard 720, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2017-2020 en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving (titel 9 Boek 2 BW), de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven", de beleidsregels toepassing WNT, het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020 en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving (Titel 9 Boek 2 BW), de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven" en het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2017-2020. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven" en het opstellen van het bestuursverslag in overeenstemming met het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen subsidieperiode 2017-2020. Voorts houdt dit in dat de jaarrekening voldoet aan de WNT-eisen van de financiële rechtmatigheid, zoals opgenomen in het Controleprotocol WNT in de beleidsregels toepassing WNT.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de relevante wet- en regelgeving, waaronder de WNT-eisen van financiële rechtmatigheid, mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rijswijk ZH, 26 maart 2019
Helder Controle B.V.

J.J. Spaans
Registeraccountant

BIJLAGEN**FINANCIËLE VERANTWOORDING HAAGS HISTORISCH MUSEUM**

Balans per 31 december 2018

(na verwerking van de resultaatbestemming)

<u>Actief</u>	2018	2017
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa	147.807	159.003
VLOTTENDE ACTIVA		
Onderhanden projecten	68.515	36.300
Voorraden	5.698	7.149
Vorderingen	181.747	215.275
Liquide middelen	546.250	549.461
Totaal vlottende activa	802.210	808.185
Totaal activa	950.017	967.188
 <u>Passief</u>		
EIGEN VERMOGEN		
- Algemene reserve	339.832	339.760
- Bestemmingsreserves	71.000	70.000
	410.832	409.760
AANKOOPFONDS	29.128	4.379
VOORZIENINGEN		
- Voorziening Meerjaren Onderhoudsplanning huurderslasten HHM	112.855	94.083
- Overige voorzieningen	78.712	102.186
	191.567	196.269
LANGLOPENDE SCHULDEN	-	-
KORTLOPENDE SCHULDEN	318.490	356.780
Totaal passiva	950.017	967.188

Categoriale exploitatierekening over 2018

	Uitkomst 2018	Begroting 2018	Uitkomst 2017
BATEN			
Directe opbrengsten			
publieksinkomsten binnenland			
- waarvan kaartverkoop	191.040	218.000	215.527
- waarvan overige publieksinkomsten	42.877	45.000	44.602
Totaal publieksinkomsten binnenland	233.917	263.000	260.129
Sponsorinkomsten (niet in natura)	-	2.500	-
Overige inkomsten	23.946	11.600	27.454
Totaal directe opbrengsten	257.863	277.100	287.583
Indirecte opbrengsten	10.962	1.000	13.013
Bijdragen uit private middelen			
- particulieren incl. vriendenverenigingen	1.500	2.500	2.766
- bedrijven	11.250	13.750	13.167
- private fondsen	103.039	163.789	107.555
Totaal bijdragen uit private middelen	115.789	180.039	123.488
Totaal opbrengsten	384.614	458.139	424.084
Subsidies			
Structurele subsidie Ministerie OCW	-	-	-
Meerjarige subsidie gemeente Den Haag	1.763.015	1.720.006	1.720.006
Incidentele subsidies en bijdragen uit publieke middelen	14.251	14.251	45.384
Totaal subsidies	1.777.266	1.734.257	1.765.390
TOTAAL BATEN	2.161.880	2.192.396	2.189.474
LASTEN			
Salarislasten			
- waarvan met dienstverband	874.116	871.281	862.229
- waarvan inhuur	298.937	225.914	241.808
Totaal salarislasten	1.173.053	1.097.195	1.104.037
Afschrijvingen	26.411	28.000	26.204
Huur	67.815	67.000	66.878
Aankopen	28.700	-	37.139
Overige lasten	840.146	966.356	955.502
TOTAAL LASTEN	2.136.125	2.158.551	2.189.760
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	25.755	33.845	-286
Rentebaten	66	500	440
Rentelasten	-	-	-
Mutatie aankoopfonds	-24.749	-34.345	567
EXPLOITATIERESULTAAT	1.072	-	721
VOORSTEL RESULTAATBESTEMMING			
Exploitatieresultaat	1.072	-	721
Onttrekking bestemmingsreserve restauratieprojecten	24.000	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve digitalisering	-	-	-
Vorming bestemmingsreserve museale vernieuwing HHM	-25.000	-	-
Ten gunste van de algemene reserve HHM	72	-	721

Functionele exploitatierekening over 2018

	Uitkomst 2018	Begroot 2018	Uitkomst 2017
<u>BATEN</u>			
OPBRENGSTEN			
<i>Directe opb rengsten</i>			
publieksinkomsten	233.917	263.000	260.129
sponsorinkomsten	-	2.500	-
overige directe opbrengsten	23.946	11.600	27.454
<i>Indirecte opb rengsten</i>			
diverse inkomsten	10.962	1.000	13.013
bijdragen uit private middelen:			
- particulieren (incl. vriendenvereniging)	1.500	2.500	2.766
- bedrijven	11.250	13.750	13.167
- private fondsen	103.039	163.789	107.555
- goede doelenloterij	-	-	-
- diversen	-	-	-
SUBTOTAAL OPBRENGSTEN	384.614	458.139	424.084
 SUBSIDIES			
Meerjarige subsidie Ministerie OCW	-	-	-
Meerjarige subsidie provincie	-	-	-
Meerjarige subsidie gemeente Den Haag	1.763.015	1.720.006	1.720.006
overige subsidies gemeente Den Haag	-	8.000	-
overige subsidies en bijdragen uit publieke middelen	14.251	6.250	45.384
SUBTOTAAL SUBSIDIES	1.777.266	1.734.256	1.765.390
 Som der baten	2.161.880	2.192.395	2.189.474
 <u>LASTEN</u>			
SUBTOTAAL beheerlasten			
beheerlasten personeel	566.313	578.295	547.236
beheerlasten materieel	361.682	376.200	344.158
	927.995	954.495	891.394
 SUBTOTAAL ACTIVITEITENLASTEN			
activiteitenlasten personeel	667.800	585.000	622.290
activiteitenlasten materieel	565.079	653.400	675.509
	1.232.879	1.238.400	1.297.799
 Som der lasten	2.160.874	2.192.895	2.189.193
 Saldo uit gewone bedrijfsvoering	1.006	-500	281
 Saldo rentebaten/lasten	66	500	440
Saldo bijzondere baten/lasten	-	-	-
EXPLOITATIERESULTAAT	1.072	-	721
 <i>Voorstel resultaatbestemming:</i>			
Exploitatieresultaat	1.072	-	721
Onttrekking bestemmingsreserve restauratieprojecten	24.000	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve digitalisering	-	-	-
Vorming bestemmingsreserve museale vernieuwing HHM	-25.000	-	-
Ten gunste van de algemene reserve HHM	72	-	721

Toelichting op de functionele exploitatierekening

De functionele exploitatierekening is opgesteld conform de vereisten van de Gemeente Den Haag als subsidieverstrekker van het Haags Historisch Museum.

Directe opbrengsten

	Uitkomst 2018	Begroot 2018	Uitkomst 2017
publieksinkomsten			
- waarvan kaartverkoop	191.040	218.000	215.527
- waarvan overige publieksinkomsten	<u>42.877</u>	<u>45.000</u>	<u>44.602</u>
	233.917	263.000	260.129
sponsorinkomsten	-	2.500	-
overige directe opbrengsten	<u>23.946</u>	<u>11.600</u>	<u>27.454</u>
	257.863	277.100	287.583

Onder de directe opbrengsten zijn verantwoord de publieksinkomsten, sponsorinkomsten en overige directe opbrengsten. In 2018 bedroegen deze opbrengsten € 257.863 (begroot € 277.100). In 2017 bedroegen de directe opbrengsten € 287.583.

Opbrengsten uit kaartverkoop bedroegen € 191.040 (begroot € 218.000; 2017 € 215.527).

De tegenvallende opbrengst uit kaartverkoop hangt samen met het aantal bezoekers van het museum. Bij het opstellen van de begroting was gerekend op 50.000 bezoekers; het werkelijke aantal bezoekers was lager, namelijk 42.703 (2017: 47.307). ¹ Het effect van de zeer warme zomer van 2018 is hierin terug te zien.

Aan de subsidie van de gemeente Den Haag voor 2018 werd de verplichting verbonden om een bezoekersaantal van ca. 35.000 te behalen. Hier werd ruimschoots aan voldaan.

De gerealiseerde gemiddelde opbrengst per bezoek bedroeg € 4,47 excl. btw (begroot € 4,36; 2017 € 4,56). De hogere gemiddelde opbrengst in 2017 was incidenteel; de stichting museumkaart keerde dat jaar een hogere vergoeding per bezoek uit aan alle musea.

De overige publieksinkomsten betreffen de museumwinkel en horeca. Deze bedroegen in 2018 € 42.877 (begroot € 45.000; 2017 € 44.602).

De ambitie voor fonds- en sponsorwerving voor 2018 bedroeg € 182.539 incl. € 2.500 aan sponsoring (2017 € 216.136 waarvan € 10.000 nog te werven sponsoring). In 2018 werden evenals in 2017 geen sponsors voor tentoonstellingen geworven; de nadruk lag op het erven van fondsen. Voor de gerealiseerde fondswerving zie "overige bijdragen".

Onder overige directe opbrengsten zijn opgenomen de inkomsten uit zaalverhuur e.d. en vergoedingen van derden voor gezamenlijke museale activiteiten. Het gerealiseerde bedrag ad € 23.946 (begroot € 11.600; 2017 € 27.454) heeft voor € 11.300 betrekking op zaalverhuur e.d. en voor € 12.646 op vergoedingen van samenwerkingspartners voor kosten van gezamenlijke activiteiten.

Indirecte opbrengsten

De indirecte opbrengsten zijn opbrengsten die geen directe relatie hebben met museale doelstellingen. In 2018 bedroegen deze indirecte opbrengsten € 10.962 (begroot € 1.000; 2017 € 13.013), bijna geheel afkomstig uit UWV uitkeringen voor zwangerschaps- en bevallingsverlof.

Bijdragen uit private middelen

Onder de post "bijdragen uit private middelen" worden de baten uit fondswerving vermeld: alle bijdragen van particulieren, bedrijven en van particuliere fondsen. Ook alle bijdragen van vriendenstichtingen en dergelijke worden hier vermeld.

¹ In de jaarbegroting 2018 wordt uitgegaan van 50.000 bezoekers in dat jaar; hiermee wordt de ambitie uit het meerjarenbeleidsplan 2017-2020 gevolgd. De gedifferentieerde raming 2018 sluit op een aantal van 43.250 (zie H 3.6)

In 2018 was er in totaal € 115.789 aan overige bijdragen benut, waarvan € 11.250 van bedrijven (georganiseerd in het Sebastiaan Genootschap), € 1.500 van Geschiedkundige Vereniging Die Haghe (de vrienden van het museum). Een bedrag van 103.039 was afkomstig van fondsen. Begroot was een bedrag ad € 180.039. In 2017 bedroegen de overige bijdragen € 123.488 voor diverse tentoonstellingen en projecten. Een specificatie naar fonds en besteding is opgenomen in de toelichting op de exploitatierekening (H 3.5).

Subsidie Dienst OCW gemeente Den Haag in het kader van het Meerjarenbeleidsplan

Van de gemeente Den Haag (Dienst Onderwijs, Cultuur en Welzijn) ontvangt de Stichting Haags Historisch Museum een jaarlijkse exploitatiesubsidie. Voor het jaar 2018 is op 16-02-2018 een exploitatiesubsidie verleend voor een totaal van € 1.720.006 onder kenmerk ABBA/VL/11387. In de loop van 2018 is een trendbijdrage toegekend van € 43.009. De totaal verleende subsidie bedraagt daarmee € 1.763.015 (voor een overzicht van subsidietoekenningen met datum en kenmerk wordt verwezen naar H 3.5).

In de genoemde subsidieverlening 2018 (ABBA/VL/11387) is een bijdrage verwerkt ad € 35.000 vanuit het Programma Integratie. Dit bedrag is volledig besteed in 2018 en wordt verantwoord in deze jaarrekening (zie hieronder).

In de subsidie zijn voorts bijdragen inbegrepen voor de huur van de Sebastiaansdoelen (€ 66.878 plus € 937 trend), voor onderhoud van het gebouw en voor de versterking van het aankoopfonds (€ 35.949 inclusief indexering). Deze bijdrage is toegevoegd aan het aankoopfonds.

De bijdrage voor onderhoud in de subsidie 2018 bedraagt € 45.109. Dit bedrag is gedoteerd aan de onderhoudsvoorziening. Het Haags Historisch Museum beschikt over een meerjarenonderhoudsplan dat door de Gemeente Den Haag ten behoeve van het Museum is opgesteld. Dit meerjarenonderhoudsplan dateert uit 2005 en is in 2010 bijgesteld door de gemeente. In 2011 heeft het Museum een aanvang gemaakt met een bijstelling van dit onderhoudsplan met assistentie van een bouwkundig adviseur.

Jaarlijks vindt overleg plaats met de Dienst Vastgoed om te kunnen komen tot een actualisering van dit plan. Ook in 2018 heeft overleg plaatsgevonden. Over het onderhoud van het gebouw is overleg geweest met de Gemeente Den Haag op 22 februari 2018. De MOP wordt jaarlijks geactualiseerd, meest recent op 21 januari 2019 aan de hand van de financiële realisatie 2018. Voor een specificatie van dotatie en onttrekkingen aan de voorziening wordt verwezen naar de toelichting op de balans (H 3.4).

Overige subsidies en bijdragen uit publieke middelen

Onder de post "overige subsidies" worden alle subsidies en bijdragen van overheden of aan de overheid gelieerde fondsen vermeld. In 2018 werd een bedrag ad € 14.251 als bate gerealiseerd.

Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar de toelichting op de exploitatierekening in H 3.5.

Personeel

Resumé personeelskosten	Uitkomst 2018	Begroot 2018	Uitkomst 2017
Totaal personeelskosten (C.1 + D.1)	1.234.113	1.163.295	1.169.526
- waarvan op vast contract	874.116	871.281	862.229
- waarvan op tijdelijk contract	-	-	-
- waarvan via inhuur (zzp-ers e.d.)	298.937	225.914	241.809
- inhuur schoonmaakbedrijf (beheerlasten personeel)	27.779	35.000	35.854
- overige personeelslasten (beheerlasten personeel)	26.477	23.100	21.678
- vrijwilligers(activiteitenlasten personeel)	6.804	8.000	7.956
Totaal personeelskosten (C.1 + D.1)	1.234.113	1.163.295	1.169.526

De Stichting Haags Historisch Museum volgt de Arbeidsvoorwaardenregeling gemeente Den Haag. De WNT-norm wordt niet overschreden. Het aantal fte's voor het Haags Historisch Museum bedraagt 13,4 waarvan 6,9 fte wordt ingezet voor beheer en 6,5 fte voor de activiteiten. Het aantal fte's betreft medewerkers met een dienstverband met de stichting.

De P&O functie kon in 2018, evenals in 2017 worden ingevuld dankzij samenwerking met het Museon.

De inzet van inhuurkrachten betreft voornamelijk medewerkers met een payrollcontract en in mindere mate inzet van ZZP-ers, stagiairs en ingeleende medewerkers.

Beheerlasten personeel

		Uitkomst 2018	Begroot 2018	Uitkomst 2017
	fte			
- directie	0,6	69.000	76.000	71.000
- professionaliseringstraject	0,1	8.000	8.000	9.000
- personeelszaken	0,0	7.000	15.500	3.500
- secretariaat	0,6	49.000	47.000	41.000
- financiële zaken	1,0	92.000	86.000	76.500
- algemene zaken	4,6	341.313	345.795	346.236
	6,9	566.313	578.295	547.236

Beheerlasten materieel

	Uitkomst 2018	Begroot 2018	Uitkomst 2017
- huisvesting	244.088	253.400	256.424
- kantoorkosten	84.710	89.300	56.852
- algemene publiciteitskosten	6.473	5.500	4.678
- afschrijvingen	26.411	28.000	26.204
	361.682	376.200	344.158

De huisvestingslasten omvatten o.a. de huur van de Sebastiaansdoelen, de huur van het externe depot voor de collectie, de dotatie aan de onderhoudsvoorziening, en overige huisvestingslasten zoals energie en schoonmaakkosten.

Activiteitenlasten personeel

	Uitkomst 2018	Begroot 2018	Uitkomst 2017
	fte		
- collectiefunctie	2,3	210.000	138.000
- publieksfunctie	4,2	457.800	447.000
	6,5	667.800	585.000
			622.290

Het aantal fte's (6,5 fte) betreft medewerkers met een dienstverband bij de stichting.

De personele kosten voor de collectiefunctie in 2018 bedroegen € 210.000 (begroot € 138.000; 2017 € 158.330). Het verschil tussen realisatie en begroting bedraagt € 72.000. In 2018 werden de vaste medewerkers van de afdeling collectie meer uren ingezet voor het Haags Historisch Museum en minder voor Museum de Gevangenpoort dan begroot, resulterend in € 15.367 meer kosten voor het HHM. Voorts zijn extra kosten gemaakt voor ziektevervangingskosten (€ 32.680); digitalisering van de collectie (€ 10.933); extra inhuur voor projecten (€ 10.226).

De personele kosten voor de publieksfunctie bedroegen € 457.800 (begroot € 447.000; 2017 € 463.960). Het verschil ad € 10.800 t.o.v. de begroting is te verklaren door enerzijds minder inzet van vaste medewerkers (€ 23.274 minder salariskosten) en anderzijds meer inzet van derden. Dit laatste betreft hogere kosten voor inhuur van derden voor de museumlessen, diverse projecten en vervanging voor zwangerschaps- en bevallingsverlof. (samen € 36.591).

Voor het uitvoeren van rondleidingen en andere activiteiten maakt de stichting structureel gebruik van de inzet van vrijwilligers. Evenals andere bijdragen in natura, zijn deze werkzaamheden niet gekapitaliseerd in deze jaarrekening.

Activiteitenlasten materieel

	Uitkomst 2018	Begroot 2018	Uitkomst 2017
- collectiefunctie	98.701	67.500	108.994
- publieksfunctie	<u>466.378</u>	<u>585.900</u>	<u>566.515</u>
	565.079	653.400	675.509

In 2018 bedroegen de materiële activiteitenlasten voor de collectiefunctie € 98.701, begroot € 67.500. Beide bedragen zijn inclusief de mutatie aankoopfonds. Het verschil tussen realisatie en begroting ad € 31.201 is terug te voeren op de extra dotatie ad € 17.500 aan het aankoopfonds uit geoormerkte fondswerving; minder onderzoekskosten dan begroot en meer kosten voor restauraties. In 2018 werd voor € 27.720 aan restauraties van collectiestukken uitgevoerd. Dit was begroot op nihil; dit bedrag kan na resultaatbepaling worden onttrokken aan een bestemmingsreserve (groot € 60.000) die speciaal voor dit doel was gevormd.

Ook in 2017 werden omvangrijke restauraties uitgevoerd, vandaar de hogere kosten voor de collectiefunctie in dat jaar (2017: € 108.994).

In 2018 bedroegen de materiële activiteitenlasten voor de publieksfunctie € 466.378. (begroot € 585.900; 2017 € 566.515). Dit betreft hoofdzakelijk kosten voor tentoonstellingen, projecten, educatie, winkel en horeca. Het verschil van de realisatie met het begrote bedrag en met de realisatie 2017 is onder meer te herleiden op de lagere kosten voor de tentoonstelling over Johan van Oldenbarnevelt (begroot 2018 € 92.500, realisatie € 42.740).

Verantwoording van de bijdrage voor activiteiten in het kader van het Netwerk Erfgoed Migranten

In de subsidieverlening 2018 ABBA/VL/11387 is een bijdrage ad € 35.000 opgenomen vanuit het Programma Integratie van de gemeente Den Haag. Dit bedrag is volledig besteed in 2018. De financiële verantwoording is als volgt:

Bijdrage 2018 vanuit Programma Integratie		35.000
Realisatie kosten 2018:		
Inhuur projectleider	-64.942	
Activiteitenlasten materieel publieksfunctie	-23.435	
Ontvangen vergoeding van derden (2018)	<u>3.000</u>	
Totaal projectkosten 2018		<u>-85.377</u>
Saldo		-50.377

Het negatieve saldo ad € 50.377 is bekostigd uit de eigen bijdrage van HHM (uit opbrengsten en uit structurele subsidie van de Dienst OCW). Dit is in lijn met de voorwaarden waaronder de Dienst OCW de exploitatiesubsidie heeft verstrekt, zoals samengevat in H3.3.

FINANCIËLE VERANTWOORDING MUSEUM DE GEVANGENPOORT

Balans per 31 december 2018

(na verwerking van de resultaatbestemming)

	2018	2017
<u>Actief</u>		
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa	60.364	25.339
VLOTTENDE ACTIVA		
Onderhanden projecten	-	-
Voorraden	3.659	5.662
Vorderingen	82.352	72.676
Liquide middelen	460.259	508.697
Totaal vlottende activa	546.270	587.035
Totaal activa	606.634	612.374
<u>Passief</u>		
EIGEN VERMOGEN		
- Algemene reserve	170.655	221.886
- Bestemmingsfonds OCW	-	21.492
- Bestemmingsfonds OCW Collectiebeheer	-	-
	170.655	243.378
AANKOOPFONDS	91.911	91.911
VOORZIENINGEN		
- Groot onderhoud gebouwen en installaties	161.713	83.631
- Overige voorzieningen	41.883	55.632
	203.596	139.263
LANGLOPENDE SCHULDEN	-	-
KORTLOPENDE SCHULDEN	140.472	137.822
Totaal passiva	606.634	612.374

Categoriele exploitatierekening over 2018

	Uitkomst 2018	Begroting 2018	Uitkomst 2017
BATEN			
Directe opbrengsten:			
Publieksinkomsten binnenland			
- waarvan kaartverkoop	330.037	355.000	378.657
- waarvan overige publieksinkomsten	<u>26.512</u>	<u>32.000</u>	<u>31.428</u>
Totaal publieksinkomsten binnenland	356.549	387.000	410.085
Sponsorinkomsten (niet in natura)	-	-	-
Overige inkomsten	<u>1.100</u>	<u>1.000</u>	<u>-</u>
Totaal directe opbrengsten	357.649	388.000	410.085
Indirecte opbrengsten	70.809	66.000	67.965
Bijdragen uit private middelen			
- particulieren incl. vriendenverenigingen	-	500	-
- bedrijven	2.500	9.500	2.500
- private fondsen	<u>25.000</u>	<u>25.000</u>	<u>-</u>
Totaal bijdragen uit private middelen	27.500	35.000	2.500
Totaal opbrengsten	<u>455.958</u>	<u>489.000</u>	<u>480.550</u>
Structurele subsidie MinOCW:			
- OCW: regeling specifiek cultuurbeleid	234.646	229.048	229.048
- OCW: Erfgoedwet onderdeel huisvesting/huisvestingssubsidie	147.214	144.799	144.799
- OCW: Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	106.080	103.549	103.549
Subsidie exploitatiebijdrage 2013-2016	-	-	-8.835
Totaal subsidie Min OCW	<u>487.940</u>	<u>477.396</u>	<u>468.561</u>
Subsidie gemeente Den Haag CuNo	-	-	-
Totaal structurele subsidies	487.940	477.396	468.561
Incidentele publieke subsidies	-	-	-
Totaal subsidies	<u>487.940</u>	<u>477.396</u>	<u>468.561</u>
TOTAAL BATEN	<u>943.898</u>	<u>966.396</u>	<u>949.111</u>
LASTEN			
Salarislasten			
- waarvan met dienstverband	391.659	390.700	368.313
- waarvan inhuur	<u>214.040</u>	<u>168.700</u>	<u>144.484</u>
Totaal salarislasten	605.699	559.400	512.797
Afschrijvingen	8.979	8.500	7.386
Huur	11.215	11.063	11.063
Aankopen	-	-	1.785
Overige lasten	390.767	408.237	349.881
TOTAAL LASTEN	<u>1.016.660</u>	<u>987.200</u>	<u>882.912</u>
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-72.762	-20.804	66.199
Rentebaten	39	250	247
Rentelasten	-	-	-
Mutatie aankoopfonds	-	-	1.785
EXPLOITATIERESULTAAT	<u>-72.723</u>	<u>-20.554</u>	<u>68.231</u>
VOORSTEL RESULTAATBESTEMMING			
Exploitatieresultaat	-72.723	-20.554	68.231
Onttrekking bestemmingsfonds OCW 2013-2016	-	-	8.835
Onttrekking resp. dotatie bestemmingsfonds OCW 2017-2020	21.492	5.625	-21.492
Ten laste resp. ten gunste van de algemene reserve GP	<u>-51.231</u>	<u>-14.929</u>	<u>55.574</u>

Categoriale exploitatierekening over 2018 volgens model IIb Handboek Instellingen 2017-2020

BATEN	Uitkomst 2018	Begroet 2018	Uitkomst 2017
Eigen inkomsten			
1 Publieksinkomsten binnenland (2+3)	356.549	387.000	410.085
2 Kaartverkoop	330.037	355.000	378.657
3 Overige publieksinkomsten	26.512	32.000	31.428
4 Publieksinkomsten buitenland	-	-	-
5 Publieksinkomsten (1+4)	356.549	387.000	410.085
6 Sponsorinkomsten (niet in natura)	-	-	-
7 Vergoeding coproducent	-	-	-
8 Overige directe inkomsten	1.100	1.000	-
9 Totaal overige directe inkomsten (6+7+8)	1.100	1.000	-
10 Totaal directe inkomsten (5+9)	357.649	388.000	410.085
11 Indirecte inkomsten	70.809	66.000	67.965
12 Private middelen - particulieren incl. vriendenverenigingen	-	500	-
13 Private middelen - bedrijven	2.500	9.500	2.500
14 Private middelen - private fondsen	25.000	25.000	-
15 Private middelen - goede doelen/loterijen	-	-	-
16 Bijdragen uit private middelen (12+13+14+15)	27.500	35.000	2.500
17 Totale eigen inkomsten (10+11+16)	455.958	489.000	480.550
18 Baten in natura	-	-	-
19 Totaal structureel OCW (20+21+22+23)	487.940	477.396	468.561
20 - OCW: regeling specifiek cultuurbeleid (publieksactiviteiten)	234.646	229.048	220.213
21 - OCW: Erfgoedwet onderdeel huisvesting	147.214	144.799	144.799
22 - OCW: Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	106.080	103.549	103.549
23 - OCW: Kaderregeling exploitatiesubs. onderzoek en wetenschap	-	-	-
24 Totaal structureel Provincie	-	-	-
25 Totaal structureel Gemeente	-	-	-
26 Totaal structurele publieke subsidie overige	-	-	-
27 Totaal structurele subsidies (19+24+25+26)	487.940	477.396	468.561
28 Totaal incidentele publieke subsidie	-	-	-
29 Totaal subsidies (27+28)	487.940	477.396	468.561
TOTALE BATEN (17+18+29)	943.898	966.396	949.111

LASTEN		Uitkomst 2018		Begroet 2018		Uitkomst 2017	
1	Personeelslasten	605.699		559.400		512.797	
2	Huisvestingslasten	203.767		205.000		204.392	
3	Afschrijvingen	8.979		8.500		7.386	
4	Aankopen	-		-		1.785	
5	Overige lasten	198.215		214.300		156.552	
6	Totale lasten (1+2+3+4+5)	1.016.660		987.200		882.912	
6	Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-72.762		-20.804		66.199	
7	Saldo rentebaten/-lasten	39		250		247	
8	Mutaties aankoopfonds	-		-		1.785	
	Exploitatieresultaat (6+7+8)	-72.723		20.554-		68.231	
VOORSTEL RESULTAATBESTEMMING							
	Exploitatieresultaat	-72.723		-20.554		68.231	
	Onttrekking bestemmingsfonds OCW 2013-2016	-		-		8.835	
	Onttrekking resp. dotatie bestemmingsfonds OCW 2017-2020	21.492		5.625		-21.492	
	Dotatie resp. onttrekking algemene reserve GP	-51.231		14.929-		55.574	
PERSONEEL EN VRIJWILLIGERS		Uitkomst 2018		Begroet 2018		Uitkomst 2017	
Specificatie personeelslasten		€	fte	€	fte	€	fte
1	Waarvan vast contract	391.659	5,9	388.000	6,1	368.313	6,0
2	Waarvan tijdelijk contract		-	2.700	0,1	-	-
3	Waarvan inhuur	214.040	2,5	168.700	1,9	144.484	2,2
4	personeelslasten totaal (1+2+3)	605.699	8,4	559.400	8,1	512.797	8,2
Vrijwilligers		aantal		aantal		aantal	
5	Vrijwilligers: fte	2,5		2,3		2,3	
6	Vrijwilligers: personen	41		36		36	

* Additionele inhuur en stagiairs voor o.a. beveiliging worden niet uitgedrukt in fte

Categoriale en functionele exploitatierekening over 2018 volgens model IIc

Museum de Gevangenpoort categoriale en functionele realisatie 2018		Publieksactiviteiten	Collectiebeheer	Algemeen beheer
BATEN				
Eigen inkomsten				
1	Publieksinkomsten binnenland (2+3)	356.549	356.549	
2	Kaartverkoop	330.037	330.037	
3	Overige publieksinkomsten ¹⁾	26.512	26.512	
4	Publieksinkomsten buitenland	-		
5	Publieksinkomsten (1+4)	356.549	356.549	
6	Sponsorinkomsten (niet in natura) ²⁾	-		
7	Vergoeding coproducent	-		
8	Totaal overige directe inkomsten	1.100	1.100	
9	Totaal overige directe inkomsten (6+7+8)	1.100	1.100	
10	Totaal directe inkomsten (5+9)	357.649	357.649	
11	Indirecte inkomsten ³⁾	70.809	70.809	
12	Private middelen - particulieren incl. vriendenverenigingen	-		
13	Private middelen - bedrijven	2.500	2.500	
14	Private middelen - private fondsen	25.000	25.000	
15	Private middelen - goede doelenloterijen	-		
16	Bijdragen uit private middelen (12+13+14+15)	27.500		
17	Totale eigen inkomsten (9+10+16)	455.958		
18	Baten in natura	-		
19	Totaal structureel OCW (20+21+22+23)	487.940	110.924	16.365
20	- OCW: regeling specifiek cultuurbeleid	234.646		
21	- OCW: Erfgoedwet onderdeel huisvesting	147.214	4.844	16.365
22	- OCW: Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	106.080	106.080	
23	- OCW: Kaderregeling exploitatiesubs. onderzoek en wete	-		
24	Totaal structureel Provincie	-		
25	Totaal structureel Gemeente	-		
26	Totaal structureel publieke subsidie overige	-		
27	Totaal structurele subsidies (19+24+25+26)	487.940	110.924	16.365
28	Totaal incidentele publieke subsidie	-		
29	Totaal subsidies (27+28)	487.940	110.924	16.365
	TOTALE BATEN (17+18+29)	943.898	110.924	16.365
LASTEN				
1	Personeelslasten totaal	605.699	77.000	141.000
2	Huisvestingslasten	203.767	19.272	18.458
3	Afschrijvingen	8.979	1.200	6.529
4	Aankopen	-		
5	Overige lasten	198.215	17.263	59.422
6	TOTALE LASTEN (4+5+6+7+8)	1.016.660	114.735	225.409
6	Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-72.762	-3.811	-209.044
7	Saldo rentebaten/-lasten	39		39
8	Mutatie aankoopfonds	-		
9	Toerekening algemeen beheer	-	-18.810	209.005
	Exploitatieresultaat (6+7+8+9)	-72.723	-22.621	-

Toelichting op model IIC – Categoriele en functionele exploitatierekening

In model IIC “categoriele en functionele exploitatierekening” worden baten en lasten toegerekend naar de functies publieksactiviteiten, collectiebeheer en algemeen beheer.

In de functionele verdeling worden de definities en aanwijzingen gevolgd van het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2017-2020 van januari 2019 (hierna genoemd: Handboek cultuursubsidies).

De volgende stappen zijn gezet in de toerekening:

Stap 1

Allereerst vindt directe toerekening plaats van baten en lasten, exclusief de huisvestingssubsidie en huisvestingslasten aan de publieks- en collectiefunctie. Indien dit niet mogelijk is, worden baten en lasten toegerekend aan algemeen beheer. Bij de toerekening aan de museale functies wordt een consistente gedragslijn gehanteerd over de jaren.

Bij de baten is de algemene regel, dat de baten de kosten volgen.

Inkomsten uit kaartverkoop worden toegerekend aan de rubriek publieksactiviteiten en overige activiteiten. Hetzelfde geldt voor **overige publieksinkomsten**, deze hebben betrekking op inkomsten uit de (kleine) winkel en de horeca omzet.

2018:

Entreegelden 2018 bedroegen € 330.037, dat is 7% lager dan de begrote € 355.000. Dit is te verklaren door een lager bezoekersaantal (o.a. door de warme zomer van 2018) en in mindere mate door een lagere gemiddelde opbrengst per kaartje dan begroot. De entreegelden in 2017 bedroegen € 378.657. Dit hogere bedrag is te verklaren door een hogere vergoeding van de stichting museumkaart in 2017 en een hoger bezoekersaantal. De realisatie 2018 winkel en horeca ad € 26.512 betreft hoofdzakelijk de verkoop van museumkaarten.

Sponsorinkomsten worden in het algemeen geworven voor publieksactiviteiten op projectbasis. Hierbij geldt de regel dat de baten de lasten volgen.

2018:

In 2018 zijn geen sponsormiddelen geworven.

De rubriek **vergoedingen coproductanten** heeft betrekking op museale activiteiten in samenwerkingsverbanden met andere musea of instellingen.

In 2018 heeft museum de Gevangenpoort samengewerkt in o.a. MuseumJeugdUniversiteit en ook in het Hofvijverpasse-partout. De financieel-administratieve afhandeling van beide is door partnermusea, waaronder het Haags Historisch Museum, verzorgd. Hierdoor zijn er geen vergoedingen coproductanten gerealiseerd in 2018 en uiteraard ook geen bijbehorende kosten gemaakt door de Gevangenpoort.

Indirecte inkomsten hebben hoofdzakelijk betrekking op de dienstverlening van Museum de Gevangenpoort aan de naastgelegen Galerij Prins Willem V (Mauritshuis). Sinds 2010 verzorgt Museum de Gevangenpoort de entree en publieksvoorzieningen voor de Galerij Prins Willem V.

De vergoeding hiervoor wordt toegerekend aan de publieksfunctie. De kosten die hiervoor gemaakt worden, vallen namelijk in de publieksfunctie. Ook hier geldt het principe dat de baten de lasten volgen. Het gaat grotendeels om personele kosten en ook om een bedrag aan materiele kosten voor o.a. energie. In 2018 werd hiervoor een bedrag doorberekend van € 68.114 (begroot € 66.000, 2017 € 65.977).

Het overige bedrag aan indirecte inkomsten heeft betrekking op ontvangen uitkeringen van het UWV (2018 € 2.695; begroot € 0; 2017 € 1.988).

Ook voor **bijdragen uit private middelen** geldt, dat de baten de lasten volgen.

In 2018 werd € 2.500 als bate gerealiseerd uit een bijdrage van het Sebastiaan Genootschap, de business club van de Stichting Haags Historisch Museum. Deze bijdrage is benut voor vergroting van het publieksbereik.

De Stichting Steunfonds Haags Historisch Museum heeft € 25.000 bijgedragen. Dit bedrag is bestemd voor de vernieuwing van de museale opstelling van de Gevangenpoort. In 2018 waren er kosten voor de vernieuwing van de museale opstelling en voor vernieuwde opzet van de educatieve activiteiten.

De **OCW subsidies Bis en erfgoedwet collectiebeheer** worden conform het Handboek Instellingen toegekend aan de functies waarvoor de subsidie bestemd is:

- de ontvangen subsidie BIS komt bij de baten onder de functie publieksactiviteiten
- de ontvangen subsidie EW collectiebeheer komt bij de baten onder de functie collectiebeheer

De toerekening van de kosten aan de functies is als volgt:

Salarislasten zijn rechtstreeks verdeeld naar de functie. Het criterium is de functionele inzet voor de publieksfunctie; voor collectie of voor algemeen beheer; de rubricering volgt daardoor niet in alle gevallen de lijnen van de organisatiestructuur.

De toerekening is als volgt:

- **Publieksfunctie**, dit betreft de medewerkers van de afdeling publiekszaken, waaronder PR, (online) marketing, organisatie van evenementen, educatie en rondleidingen; medewerkers van de afdeling locatiemanagement die belast zijn met publieksbegeleiding, het opstellen van roosters voor rondleidingen en kassawerkzaamheden, en met de beveiliging op zaal /bij rondleidingen. De beveiligers in opleiding (stagiairs) zijn werkzaam voor de publieksveiligheid. In 2018 waren er evenals in 2017 projectmedewerkers ingehuurd voor de museale vernieuwing van de Gevangenpoort volgens het beleidsplan 2017-2020.
- **Collectiefunctie**, dit betreft medewerkers van de afdeling collectie, belast met onderzoek, registratie, behoud en beheer van objecten in Museum de Gevangenpoort en in het externe depot. De kosten van een beveiligingsmedewerker, specifiek verantwoordelijk voor de alarmcentrale en coördinatie van de beveiliging is toegerekend aan de collectie. In 2018 is er bovendien incidenteel een medewerker van het locatiemanagement voor enkele uren per week ingezet voor de collectie en is er een tijdelijke collectiemedewerker ingehuurd voor ziektevervanging.
- **Algemeen beheer**, dit betreft de personeelslasten van directie, secretariaat, personeelszaken, financiën en ICT. De functie beleidsontwikkeling wordt bij de Gevangenpoort ook aan algemeen beheer toegerekend; het betreft een zeer beperkt aantal uren van één medewerker. In 2018 waren er tot slot kosten voor de inhuur van een bouwkundig adviseur voor een klein aantal uren.

Afschrijvingen voor publieksactiviteiten betreffen 50% van de afschrijvingskosten voor de inventaris.

Afschrijvingen voor de collectie betreffen in 2018 de luchtontvochtigers (installaties).

Afschrijvingen voor algemeen beheer betreffen 50% van de afschrijvingskosten voor de inventaris, en de overige installaties en de ICT.

Overige lasten

- Voor de publieksfunctie worden hier opgenomen de kosten voor vrijwilligers, educatie, vaste opstelling, presentaties en tentoonstellingen, evenementen, website, marketing en communicatie.
- Collectie bevat de kosten voor huur van het externe depot, registratie, restauraties, transportkosten behorend bij het reguliere collectiebeheer (dus niet behorend bij tentoonstellingen), kosten voor pestmanagement en overige collectiekosten.
- Voor algemeen beheer wordt hier opgenomen kantoorkosten, advieskosten, overige personeelskosten en overige algemene kosten.

Stap 2

De huisvestingslasten en de huisvestingssubsidie worden op contractniveau of op basis van vierkante meters toegerekend aan de verschillende functies. De daarbij behorende subsidie huisvestingbedragen worden op dezelfde manier toegerekend aan de verschillende functies. De baten volgen de kosten.

De som van de baten en lasten omtrent de OCW subsidie erfgoedwet huisvesting moet bij elke functie na resultaatbestemming € 0 zijn (Handboek cultuursubsidies blz. 48).

Er is voor gekozen om allereerst kosten toe te wijzen zijn op contractniveau en om vervolgens de overige kosten te verdelen op basis van vierkante meters.

Op contractniveau wordt toegewezen aan de collectiefunctie het onderhoudscontract met Siemens voor de installaties voor beveiliging en museumklimaat. In 2018 bedroegen deze kosten € 4.844.

De overige huisvestingslasten zijn niet direct toe te wijzen aan een functie. Deze worden daarom toegerekend op basis van vierkante meters. Op basis van de oppervlaktes van de verschillende ruimtes in het gebouw, blijkt 90% toe te wijzen aan publieksfunctie en 10 % aan algemeen beheer.

Aan de collectiefunctie zijn geen ruimtes, en dus geen vierkante meters, toe te rekenen. De topstukken van de collectie staan opgesteld in voor het publiek toegankelijke ruimtes die daarmee aan de publieksfunctie worden toegerekend. De overige objecten bevinden zich in het extern gehuurde depot, waarvan de kosten reeds zijn verantwoord als overige lasten/collectiefunctie.

In 2018 bedroegen de kosten voor huisvesting € 203.767. Van de huisvestingslasten komt een bedrag van € 144.849 ten laste van de subsidie erfgoedwet huisvesting, samen met € 2.365 personele lasten (inhuur bouwkundig adviseur), totaal € 147.214. De huisvestingssubsidie bedroeg in 2018 € 147.214.

Er wordt voldaan aan de eis in het Handboek Instellingen dat de som van baten en lasten omtrent de subsidie erfgoedwet huisvesting bij elke functie na resultaatbestemming nul moet zijn.

De overige huisvestingslasten voor energie, schoonmaak en dergelijke bedroegen € 58.918 in 2018 en komen niet ten laste van de subsidie voor huisvesting.

Stap 3

De algemene beheerkosten worden toegerekend aan de publieksactiviteiten en aan collectiebeheer.

Het saldo van de algemene beheerkosten in 2018 bedraagt in de functionele verdeling € 209.005. Dit saldo moet worden toegerekend volgens een verdeelsleutel aan de publieksfunctie dan wel de collectiefunctie.

Conform de voorschriften in het Handboek Cultuursubsidies wordt de subsidie erfgoedwet huisvesting in deze berekening buiten beschouwing gelaten alsmede eventuele aankoopkosten voor de collectie.

Op basis van de in het Handboek beschreven systematiek worden de kosten voor 91 % (€ 190.195) toegewezen aan de publieksfunctie en voor 9% (€ 18.810) aan de collectiefunctie (totaal € 209.005).

Toelichting op de besteding subsidie Erfgoedwet Collectiebeheer en BIS-subsidie

In 2018 bedraagt de ontvangen subsidie Erfgoedwet collectiebeheer € 106.080. Dit bedrag is geheel besteed aan de collectiefunctie.

Bovendien is ten laste van de subsidie Erfgoedwet huisvesting € 4.844 ingezet voor de collectiefunctie, gelijk aan het bedrag aan huisvestingskosten dat aan de collectiefunctie is toegerekend.

De totale kosten collectiefunctie bedragen € 114.735.

Het saldo verlies uit de gewone bedrijfsvoering op de collectiefunctie bedraagt daarmee € 3.811.

Vermeerderd met de toegerekende kosten algemeen beheer ad € 18.810, bedraagt het exploitatieresultaat op de collectiefunctie € 22.621 negatief. In de berekening van het bestemmingsfonds OCW wordt vervolgens een bedrag ad € 13.500 aan BIS-subsidie ingezet voor collectiebeheer, zie de tabel hieronder.

In 2018 bedraagt de ontvangen BIS-subsidie € 234.646. Dit is in de eerste plaats bestemd voor publieksactiviteiten.

Ten laste van de subsidie Erfgoedwet huisvesting is € 126.006 ingezet voor de publieksactiviteiten, gelijk aan het bedrag aan huisvestingskosten dat aan deze functie is toegerekend.

Vermeerderd met de toegerekende kosten algemeen beheer ad € 190.195 bedraagt het exploitatieresultaat op de publieksactiviteiten € 50.102 negatief. In de berekening van het bestemmingsfonds OCW wordt vervolgens een bedrag ad € 13.500 aan BIS-subsidie ingezet voor collectiebeheer. Hiermee bedraagt het te verdelen saldo € 63.602 negatief voor de verdeling tussen bestemmingsfonds en algemene reserve.

Voor een gedetailleerde toelichting op de besteding subsidie Erfgoedwet - huisvesting wordt verwezen naar de tabel in H 3.4 van deze jaarstukken.

Resultaatbestemming

Het resultaat 2018 bedraagt € 72.723 negatief.

Het Handboek Instellingen (blz. 41-42) stelt dat indien er sprake is van een exploitatietekort, dit kan worden onttrokken vanuit het bestemmingsfonds OCW, via de resultaatbestemming. Een eventueel exploitatietekort dat niet volledig uit het bestemmingsfonds OCW kan worden gedekt, dient te worden opgevangen uit algemene (bestemmings) reserves.

Op basis van deze bepaling wordt in de resultaatbestemming € 21.492 onttrokken aan het bestemmingsfonds OCW 2017-2020 en aan de algemene reserve € 51.231 (zie onderstaande berekening).

Berekening toevoeging bestemmingsfonds OCW collectiebeheer Model Handboek blz 63		EW = Erfgoedwet HV = Huisvesting CB = Collectiebeheer	Publieksactiviteiten	Collectiebeheer	Algemeen beheer
1	Subsidie BIS		234.646		
2	Subsidie EW/ Collectiebeheer, ontvangen bedrag			106.080	
3	Totale baten		816.610	110.924	16.365
4	Subsidie EW/HV		126.006	4.844	16.365
5	<i>totale baten gecorrigeerd (3-4)</i>		690.604	106.080	-
6	Totale lasten		676.517	114.735	225.370
7	HV lasten t.i.v. subsidie EW/HV		126.006	4.844	16.365
8	<i>Totale lasten gecorrigeerd (6-7)</i>		550.511	109.891	209.005
9	Exploitatieresultaat (5-8)		140.093	-3.811	209.005
10	Toedeling algemeen beheer		91% -190.195	9% -18.810	
11	Bestemming uit bestemmingsfondsen		-	-	
12	Inzet OCW subsidie: BIS voor collectiebeheer of EW Collectiebeheer voor publieksactiviteiten		-13.500	13.500	-
13	Exploitatiesaldo voor toerekening aan bestemmingsfondsen OCW/CB (9+10+11+12)		-63.602	-9.121	
Berekening bestemmingsfonds OCW:					
14	subsidie BIS (1)		234.646		
15	gecorrigeerde baten (5)	690.604			
16	algemeen beheer % er bij optellen (10)	91%	690.605		
17	naar rato % (14 / 16)		34%		
18	Exploitatiesaldo voor toerekening best fondsen vermenigvuldigen met naar rato % (17):		-63.602		
19	Saldo onttrekken bestemmingsfonds OCW		-21.610		
	Saldo bestemmingsfonds OCW per 1-1-2018		21.492		
	Te onttrekken per 31-12-2018 (maximaal bedrag)		-21.492		
	Saldo per 31-12-2018		-		
Berekening bestemmingsfonds OCW collectiebeheer:					
21	subsidie EW/Collectiebeheer (2)			106.080	
22	gecorrigeerde baten (5)	106.080			
23	algemeen beheer % er bij optellen (10)	9%		106.080	
24	naar rato % (23 / 21)			100%	
25	Exploitatiesaldo voor toerekening best fondsen vermenigvuldigen met naar rato % (24):			-9.121	
26	Saldo onttrekken bestemmingsfonds OCW collectiebeheer			-9.121	
	Saldo bestemmingsfonds OCW collectiebeheer per 1-1-2018			-	
	Te onttrekken per 31-12-2018			-	
	Saldo per 31-12-2018			-	